

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–13 стр. 681, 682

1–4ПП 681

5, 7–10, 12, 13 стр. 682

Втора книга на Царете, наричана още Втора книга на Царете

[Непосредствено преди коментара върху 1 Царе е дадено комбинирано въведение към 1 и 2 Царе.]

ГЛАВА 1

1 Амаличанинът, който донесе вест за поражението и се обвини в Саул смърт, бива убит. 17 Давид оплаква Саул и Йонатан с песен.

1. И така, случи се. Това твърдение е естествената свързваща връзка между събитията от 1 Царе 30 и 31 и събитията, които ще бъдат разказани сега. Няма прекъсване между двете книги на Царе, тъй като събитията от тази глава са продължение на предходната история, без никакво прекъсване.

Смъртта на Саул. Това беше решаващото събитие, което отвори пътя за наследяването на трона от Давид. По време на фаталната битка между Саул и филистимците, Давид беше зает с атаката си срещу амаличаните, които бяха разграбили Сиклаг (1 Царе 30). Мина известно време, преди да научи за смъртта на Саул.

2. Третият ден. Тоест, третият ден след завръщането на Давид в Сиклаг, не непременно третия ден след смъртта на Саул.

Дрехите му се разкъсаха. Сякаш показваше скръб за поражението, сполетяло Давидовите хора (виж Исус Навин 7:6; 1 Царе 4:12; 2 Царе 15:32; Йов 2:12).

Поклони се. Пратеникът беше амаличанин (виж стих 13), от същата раса като хората, които бяха нападнали лагера на Давид и които Давид наскоро беше поразил (1 Царе 30:1, 17, 18). Баща му обаче беше пришълец в Израел и мъжът очевидно беше зачислен в армията на Саул (виж стих 3). Неговият акт на поклон вероятно беше признание за новата позиция на Давид като водач в Израел.

3. Извън лагера. Повдигнат е въпросът дали този амаличитянин е бил един от войниците на Саул. Някои смятат, че изразът „случайно попаднах на планината Гилбое“ (ст. 6) показва, че присъствието му там е било просто случайно. Но е малко вероятно пътешествениците да се скитат случайно в сърцето на битката и изразът „случайно“ е по-добре да се разбира като означаващ, че в хода на битката той случайно е попаднал на Саул, когато е бил ранен.

4. Как се разви случката? Появата на младия мъж, с разкъсани дрехи и пръст върху главата му (ст. 2) е доказателство, че Израел е претърпял катастрофално поражение. Дейвид беше нетърпелив да чуе подробности.

6. Случи се така. Историята на младия мъж не съвпада с разказа за смъртта на Саул, който се намира в 1 Царе 31:3–6 (вижте върху 1 Царе 31:4). Амаличанинът измислил историята си с цел да си осигури награда, мислейки, че предполагаемото му дело ще бъде високо оценено от Давид.

10. Короната. Амаличанинът очевидно е бил един от първите, които са открили тялото на Саул, тъй като е успял да си върне короната и гривната. Той е представил тези предмети като неопровержимо доказателство, че Саул е мъртъв. Приношението на тези символи на царственост на

Давид показва, че младият мъж е разпознал Давид като бъдещ цар. За усилията си младият мъж е очаквал богата награда.

11. Разкъсайте ги. Това действие разкри истинското величие на бъдещия цар на Израел. Давид скърбеше с искрена скръб. Въпреки че Саул се беше опитал да отнеме живота на предполагаемия си съперник, Давид не таеше злоба към него. Тази реакция от страна на Давид не е естественият отговор на човешкото сърце, а е индикация за любовта и състраданието на Бог в душата. Като истински израилтянин, Давид скърбеше за смъртта на царя и като личен приятел скърбеше за загубата на Йонатан, когото гледаше с дълбока обич.

12. За народа. Саул не беше паднал сам. Много от израилтяните бяха паднали с него. Тук те са обозначени като народът на Йехова, част от църквата, на която Давид също беше член и която, въпреки недостатъците ѝ, Христос искрено обичаше и пазеше. Загубата на живот сред онези, които Давид смяташе за свои приятели и братя, го изпълваше с най-силна скръб.

13. Откъде си? Докато Давид оплакваше Саул, амаличанинът стоеше безучастно, неспособен да разбере значението на сцената, на която беше свидетел. Съвземайки се от първия си шок от мъка, Давид се обърна към младия мъж пред себе си, желаейки допълнителни подробности относно престъплението, за което вече се беше признал за виновен.

Чужденец. Евр. гег, буквално „пришлец“. Баща му бил амаличанин, който

„пребивавал“ като постоянно пребиваващ чужденец в Израел.

14. Не се страхуваше. Давид два пъти беше имал възможността да отнеме живота на Саул, но отказа да вдигне ръка срещу помазаника Господен. Той смяташе убийството на цар за долно престъпление срещу нацията, както и срещу Бога. За чужденец да убие царя, когото Бог беше поставил и който беше помазан със светото масло Господне, той смяташе за най-отвратително престъпление, което можеше да се изкупи само със смърт.

15. Паднете върху него. Престъплението, за което амаликитянинът се беше изповядал, заслужаваше смърт и собствените му думи го бяха осъдили. Давид най-вероятно щеше да бъде счетен за невинен при произнасяне на присъда, въпреки че младият мъж очевидно не беше убил Саул (вижте стих 6). Доказателствата по делото изглеждаха безспорни и правосъдието беше бързо изпълнено с пълна добросъвестност.

17. Тази оплакване. В дълбоката си и искрена скръб за Саул и Йонатан, Давид изля мъката си в трогателно стихотворение, което разкри неговата пълна искреност и благородство на природата. В тази погребална песен Давид отдаде последната си почит на храбростта и мощта на Саул и изрази дълбоката си привързаност към приятеля си Йонатан. Няма и мисъл за горчивина, няма следа от злоба, няма ликуване от премахването на враг, който отдавна е осуетявал надеждите му за живот в мир и спокойствие в собствената му страна. Сравнете много по-кратката оплакваща песен на Давид за смъртта на Авенир (гл. 3:33, 34).

18. Употребата на лък. Думите „употребата на“ не са в еврейския език. Буквално преведена фразата би гласяла: „И той каза да научат юдейците да стрелят с лък.“ В LXX се пропуска „лъкът“ и се казва: „И той заповяда да научат на него [плач] синовете на Юда.“ Точното значение на еврейската част не е ясно. Следващото изглежда няма нищо общо с лъка. Някои смятат, че тъй като стихотворението е военна ода, то е озаглавено от Давид „Лъкът“. Лъкът е бил едно от главните оръжия по онова време и такова, с което вениамините са били особено умели (1 Лет. 12:2; 2 Лет. 14:8; 17:17).

Книгата на Праведния. Тази книга се споменава още в Исус Навин 10:13, по времето на победата на израилтяните под командването на Исус Навин в долината Айалон. Малко се знае за нея. Изглежда, че е била сборник с песни, свързани със запомнящи се събития и мъже в ранната история на Израел. Одата на Давид за смъртта на Саул и Йонатан изглежда е била вмъкната в този том (вижте за Исус Навин 10:13).

19. Красотата. Евр. *šebi*. Буквално „красота“ или „чест“. LXX приема това Еврейска дума, произлизаща от корена *pašab*, който означава „да се издигне“, като стълб, и превежда изречението като „Издигни стълб, Израелю, за убитите“.

Могъщият. Вижте стих 25. Одата се състои от две части, първата от които се занимава както със Саул и Йонатан (ст. 19–24), а вторият се отнася само до Йонатан (ст. 25, 26).

20. Гет. Царският град Анхус (1 Царе 21:10, 12; 27:2–4), където самият Давид е живял. Изразът „Не го разказвай в Гет“ изглежда се е превърнал в поговорка (виж Михей 1:10).

Аскелон. Един от главните градове на филистимците. Гет и Аскелон се използват поетично за цяла Филистия.

Дъщерите. Беше обичайно жените да празнуват големи избавления и национални триумфи (Исх. 15:21; 1 Царе 18:6).

Необрязаните. Термин, особено подходящ за несемитските филистимци и често прилагано по този начин (виж Съдии 14:3; 15:18; 1 Царе 14:6; 17:26, 36; 31:4; 1 Лет. 2:14). 10:4). За практиката на обрязване от народи, различни от евреите, вижте Бит. 17:11.

21. Няма роса. Росата и дъждът правят възможни плодовете на земята. Да се лиши от реколтата районът, където бяха убити Саул и Йонатан, би било най-голямото бедствие, което Давид би могъл да си навлече. За подобни страстни поетични проклетия вижте Йов 3:3–10; Йеремиа 20:14–18.

Полета на приношения. Значението на тази фраза не е ясно. LXX гласи „поля на „първи плодове.“ Намислена е някаква форма на проклетие върху някога плодородната земя на Гилбоа, проклетие, че почвата може да стане толкова неплодна, че нищо да не расте, дори първите плодове – най-голямото бедствие, което може да сполети земята.

Подло отхвърлено. Евр. *piša'al* от корена *ga'al*, „отвращавам се“, „ненавиждам се“. Думата може да се преведе и като „осквернен“. Последното изглежда е значението, изисквано от контекста. Тогава твърдението би се отнасяло до тези щитове като осквернени с кръв. Преводът, намерен в KJV, приписва страхливост на Саул, чувство, несъвместимо с поемата.

Помазан с масло. Думите „сякаш е бил“ и „е бил“ не са в еврейския текст, както показва курсивът. На еврейски език просто се чете „щитът на Саул, непомазан с масло“. Древен обичай е бил щитът да се помазва преди да се отиде в битка (вижте Исая 21:5).

Вместо да бъде помазан и готов за битка, щитът на Саул лежеше осквернен от кръв.

22. Не се върна с празни ръце. Успехите от предишните срещи контрастираха с настоящото катастрофално поражение.

23. В живота им. Еврейският превод предлага различна пунктуация: „Саул и Йонатан, прекрасни и приятни, в живота си и в смъртта си не се разделиха.“ LXX гласи: „Саул и Йонатан, любимите и красивите, не се разделиха: красиви в живота си и в смъртта си не се разделиха.“ Въпреки приятелството на Йонатан с Давид и безразсъдните опити на Саул да отнеме живота на сина му, Йонатан остана с баща си като

послушен принц и беше с него в битките на кралството, когато смъртта ги застигна и двамата.

По-бързи от орли. Вижте Втор. 28:49; Йер. 4:13; Плач. 4:19; Ав. 1:8.

24. Дъщери. Жените на Израел се радваха в часа на триумфа (1 Царе 2:1).
18:6, 7); сега те трябваше да оплакват падналите герои в часа на поражението.

В аленочервено. Вижте Притчи 31:21. Връщайки се от победите си, Саул сподели с народа неговите плячки и в резултат на това жените на Израел се радвали на луксозни предмети – аленочервено, златно и други удоволствия.

25. Как паднаха могъщите. Поетът три пъти повтаря този рефрен (виж стихове 19, 27). Повтарянето на една и съща идея е подходящо за духа на елегията, тъй като скръбта обича да се спира на централната тема на своята страст, изразявайки се отново и отново в едни и същи горчиви мелодии.

26. Подминавайки любовта на жените. С този трогателен израз Давид показва дълбочината и искреността на любовта на Йонатан. Йонатан претърпя загубата на короната и царството заради любовта си към Давид.

Истинската любов се състои в това да мислиш за другите, да се грижиш за другите и да правиш за тях. Егоизмът се състои в това да изискваш от другите това, което човек не е склонен да направи сам. За Йонатан приятелството с Давид означавало повече от слава и богатство.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–27 ПП 694–696

1 ПП 694

2–16 ПП 695

19–27 стр. 696

21 Ев 170, 619; ТМ 413, 466; 2Т 22; 5Т 166, 251, 727; 6Т 417; 7Т 251

25, 26 МЛ 210

ГЛАВА 2

1 По Божие напътствие Давид с дружината си отива в Хеврон, където е назначен за цар на Юда. 5 Той хвали жителите на Явис Галаадски за тяхната доброта към Саул. 8 Авенир назначава Исвостей за цар на Израил. 12 Смъртоносна схватка между дванадесет Авенирови и дванадесет Иоавови мъже. 18 Асаил е убит. 25 По искане на Авенир Иоав дава знак за отстъпление.
32 Погребението на Асаил.

1. Попита Господа. Давид беше научил от горчив опит колко глупаво е да прави важни решения без божествен съвет (виж 1 Царе 27 до 30). В този важен момент първата му грижа била да знае какво Бог би искал от него. Запитването му вероятно било отправено чрез свещеника Авиатар (виж 1 Царе 23:6, 9–12; 30:6–8).

Да се кача ли? Известно време Давид беше изгнаник от собствената си страна, но Смъртта на Саул отвори пътя за завръщането му в родината му. Всичко сякаш сочеше, че е дошло времето за завръщане, но преди да се върне, Давид се опита да узнае волята на Господа.

До Хеврон. Древният дом на Авраам (Бит. 13:18) и гробното място на Авраам, Сара, Исаак и Яков. Намира се на 39,6 км североизточно от Вирсавее, вероятно на 27,4 км от Сиклаг, в красива долина, заобиколена от плодородни хълмове и плодородни земи. Регионът отдавна е бил известен с лозята си, като гроздето му се е смятало за най-доброто в Палестина. Давид е поддържал приятелски отношения с този град по време на живота на Саул. Той е бил много подходящ за временна столица на южното царство на Давид, не само защото е бил разположен на силно място в планините

на Юда, сред хора, които са били приятелски настроени към Давид, но са имали свещените връзки с ранните патриарси. Градът става дом на Давид за следващите седем години.

2. Двете му съпруги. Вижте 1 Царе 25:42, 43.

3. Неговите мъже. 600-те, които бяха отишли с Давид при Анхус (1 Царе 27:2, 3). Много от тях бяха женени и дойдоха със семействата и имуществото си, включително стадата и чердите си.

Градове в Хеврон. Хеврон очевидно е дал името си на областта, в която градът се е намирал, тъй като Самария е бил терминът, използван за областта около град Самария.

4. Те помазаха Давид. Давид вече беше помазан тайно от Самуил (1 Царе 16:13). Това му даде доказателство, че назначението му е от Бога. Сега той беше публично помазан в знак на признание за приемането му от племето на Юда. Саул също първо беше тайно помазан от Самуил, а по-късно публично провъзгласен за цар (1 Царе 10:1, 24; 11:14, 15). Сънародниците на Давид в Юда отдавна бяха осъзнали, че Давид е бил божествено избран за техни бъдещ цар и до голяма степен бяха в приятелски отношения с него през дългия период, когато той беше изгнаник и беглец от Саул. В знак на признание за тяхната доброта Давид им изпрати подаръци (1 Царе 30:26–31), като по този начин поддържаше връзката на приятелство и привързаност. По-късно Давид беше помазан за трети път за цар над всички племена (2 Царе 5:3).

Явис-Галаад. Град на около 4,3 км източно от Йордан, на около 34,4 км от Галилейското езеро. За повече информация по този сайт вижте 1 Царе 11:1. Саул се притече на помощ на Явис-Галаад, когато амонецът Наас се разположи на стан срещу него, прогонвайки амонците (1 Царе 11:1–11). Очевидно заради тази милост мъжете от Явис-Галаад бяха спасили тялото на Саул от стената на Бет-Шан и бяха го погребали с почести (1 Царе 31:11–13; 1 Лет. 10:11, 12).

5. Изпрати пратеници. Поведението на Давид към Явис-Галаад несъмнено е било продиктувано от доброта и искреност. Това е било и мъдра политика. Мъжете от Явис-Галаад се бяха показали добри отношения с бившия цар на Израел и за това бяха похвалени от новия цар. Давид не таеше злоба към паметта на Саул, въпреки че беше пострадал тежко от ръката на Саул. Като признаваше добротата и доблестта на онези, които бяха дали своята вяност на Саул, Давид спечели лоялността на тези мъже към себе си.

6. Да ти се отплати. Давид обеща, че ще бъде приятел и защитник на жителите на Явис-Галаад, както е бил Саул преди него. Тъй като градът беше уязвим за атаки от източната пустиня, можеше да дойде време, когато хората ще се нуждаят от помощта на новия цар. Давид искаше те да знаят, че той няма нищо против тях заради лоялността им към Саул и че могат да разчитат на него, както бяха разчитали на Саул.

7. Бъдете храбри. Поканата от Давид към мъжете от Явис-Галаад да му се покажат верни и храбри, както се бяха показали верни на предишния цар на Израел.

8. Синът на Нир. Вижте върху 1 Царе 14:50.

Капитан на войската на Саул. Когато Саул станал цар, той назначил чичо си Авенир за главнокомандващ на армията си (1 Царе 14:50). По този начин Авенир, чрез кръвни връзки и служба, бил силно привързан към дома на Саул. Той бил със Саул в преследването на Давид и сега не желаел човекът, когото толкова дълго е преследвал, да наследи трона.

царството, над което Саул царуваше. Авенир никога не забрави укора, който Давид му отправи, задето спал нащрек (1 Царе 26:7-16). Той беше горд, отмъстителен и амбициозен, решен да прави каквото си иска, вместо да позволи на Давид да управлява като помазаник Господен.

Ишвостей. Най-малкият от четиримата синове на Саул. Другите синове са убити със Саул в битката при планината Гилбоа (1 Царе 31:2). Името му (съкратено до Ишуй в 1 Царе 14:49) вероятно първоначално е било Ешвостей (1 Лет. 8:33; 9:39), което означава „човек на Ваал“, защото никой цар не би нарекъл сина си „Ишвостей“, което означава „човек на срама“.

Маханаим. Буквално „два стана“. Този град се е намирал от източната страна на Йордан, но местоположението му не е установено. Едно от двете предложени места е източно от Явис-Галаад. Яков е дал името на мястото, когато Божиите ангели го срещнали, след като се е разделил с Лаван и преди да премине Явок (Битие 32:1, 2). Това е бил левитски град (Исус Навин 21:38). Разположен в източната част на страната, той е бил в сравнителна безопасност от атаките на филистимците и на силите на Давид, ако Давид реши да потисне съперника си. Когато по-късно Давид избягал от Авесалом, той направил Маханаим свое място за убежище (2 Царе 17:24). Градът е споменат в победния надпис на Сисак като Mḥnm, в египетската йероглифна писменост без гласни (вижте 1 Царе 14:25).

9. Направил го цар. Коронацията на Иевостей за цар над Израел се дължи на решителната цел на Авенир. Дълго време свързан със Саул, Авенир намрази човека, когото Бог беше избрал за цар. Той беше безпринципен, човек, отдаден на собствените си низки, егоистични интереси, а не на интересите на народа или на волята на Господа. Той би предпочел да причини разделяне на царството и бедствие на нацията, отколкото да приеме Давид за цар.

Над Галаад. Описанието на територията, над която управлявал Иевостей, започва с района около столицата Маханаим и след това се простира до по-отдалечените райони. С изключение на Галаад, всички обекти са на запад от Йордан, а Вениамин на юг, в района северно от Йерусалим.

Ашуритс. Не е ясно какви хора се имат предвид. Възможно е да се отнася до членове на племето Асир (виж Съдии 1:32). LXX има „Тасири“, а Вулгата и сирийското „Гешур“. Ишвостей е приет първо в Галаад, а по-късно разпростира управлението си „над целия Израел“.

10. Две години. Иевостей започва царуването си в същата година като Давид и царува две години в Маханаим. Това не означава, че общата продължителност на царуването на Иевостей е била две години, а че след две години се случват събитията, които ще бъдат описани - войната на Авенир с Давид (ст. 12-32), дългата война между дома на Саул и дома на Давид (гл. 3:1) и бунтът на Авенир срещу Давид (гл. 3:6-39) (виж РР 699).

11. Седем години и шест месеца. Това твърдение сякаш е въведено в скоби, за да се посочи общата продължителност на царуването на Давид в Хеврон. Тъй като продължителността на царуването на Иевостей не е известна (вижте стих 10), не знаем интервала между смъртта на Иевостей и времето, когато Давид е помазан за цар „над Израел“ (гл. 5:3).

12. Излязоха. Тоест, с цел война (вижте 1 Царе 18:30; 2 Царе 21:17; 1 Лет. 20:1).

Към Гаваон. Желаяйки да разшири властта си над целия Израел, Авенир се осмелил да стигне до границите на владенията на Давид. Гаваон се намирал в територията на Вениамин, на 9,2 км северозападно от Йерусалим. Мястото сега е известно като Ей-Джиб.

13. Саруя. Саруя беше сестра на Давид (1 Лет. 2:16) и следователно Йоав беше племенникът на Давид. По-късно той става главнокомандващ на Давидовите армии (1 Лет. 11:6; вж. 2 Царе 5:8).

Гиваонският водоем. На югоизток от хълма Гиваон има обилен извор, който изтича в резервоар, изкопан във варовиковата скала. Отдолу, голям открит резервоар, чиито руини все още съществуват, е съхранявал преливната вода от този подземен извор. Войските на Йоав и Авенир седяха на видно място един пред друг, от противоположните страни на водоема.

14. Игра. Авенир предизвикал Йоав на изпитание на сила, което да се реши от битка между равен брой шампиони, избрани от всяка страна. Такива състезания, предшествващи битка, не са били необичайни в древността.

16. Хелкат-хацурим. Възпоменателно име, което означава „поле от кремъци“ или „поле на [острият на меча]“. LXX превода това като „делбата на коварните“.

17. Много ожесточена битка. Броят на убитите вероятно не е бил голям, тъй като общият брой на убитите е бил само 20 от страната на Давид и 360 от страната на Израел (ст. 30, 31), но битката се е водила с ожесточеност, която е донесла решителна победа на силите на Юда.

19. Асаил преследваше. Авенир беше гръбнакът на съпротивата срещу Давид. Ако можеше да бъде отстранен от борбата, каузата на Иевостей щеше да се срине и цялото царство бързо щеше да се обедини под ръководството на Давид. Разбирайки това, Асаил упорито следеше главнокомандващия на Израел.

21. Отдръпни се. Осъзнавайки, че врагът, който го преследваше, беше брат му на Йоав, Авенир не искал да го нарани и го настоявал да се отдръпне и да се задоволи с някой по-зъл противник. Макар и леконог (ст. 18), Асаил не можел да се сравни с вероятно по-здрав и опитен воин.

22. „Дръж лицето ми.“ Авенир направи втори опит да разубеди Асаил от преследването му, като ясно показва, че се страхува от кръвната вражда, която неизбежно ще последва, ако убие брата на смелия главнокомандващ на Давид.

23. Под петото ребро. Този израз (виж гл. 3:27; 4:6; 20:10) означава просто „корем“ и би трябвало да се преведе така.

24. Хълмът Ама. Нито това място, нито Гия са идентифицирани.

25. Събраха се. Изглежда, че силите на Абнер се бяха разпръснали нашироко, но вениамитите се бяха държали заедно и сега се присъединиха към Авенир на силна позиция на върха на хълма.

26. Поглъщане завинаги. Силите на Авенир бяха претърпели големи загуби в битката, но в сегашното си положение на върха на хълма те щяха да могат да нанесат тежки загуби на войските на Йоав, ако последният беше продължил в атаката. Знаейки, че не е в позиция да спечели и знаейки също, че Йоав ще е наясно с високата цена, която ще трябва да плати, ако е решен да го изтласка от силната му отбранителна позиция, Авенир сега отправи апел към противниковите сили да спрат да преследват своите събратя евреи. Авенир беше отправил предизвикателство за война и сега отправи апел за мир. В този апел Авенир беше мотивиран до голяма степен от собственото си поражение и настоящата опасност, а не от искрено желание да прекрати борбата с дома на Давид. Неговото помирително предложение беше продиктувано от промяна в обстоятелствата, а не от промяна в сърцето.

27. Освен ако ти не беше говорил. Точното значение на тези думи на Йоав не е ясно. Предложени са няколко тълкувания: (1) Йоав се връща към събитията от сутринта, като обвинява Абнер за борбата и настоява, че хората на

И двете страни бяха готови онази сутрин да се приберат по домовете си без битка, ако Авенир не беше отправил предизвикателството си за война. (2) Йоав се опитваше да изясни на Авенир, че е Ако не беше поискал мир, хората щяха да продължат борбата до сутринта, с всичко, което това предполагаше за още по-нататъшни катастрофални последици за Авенир. (3) Дори Авенир да не беше проговорил, Йоав възнамеряваше да продължи борбата само до сутринта, но предвид настоящата молба на Авенир, той беше готов да прекрати битката в този момент. Като цяло изглежда, че Йоав се е опитвал да прехвърли вината върху Авенир, чието прибързано предизвикателство в Гаваон беше довело до сблъсък между брат и брат в този ден. Да се включва в гражданска война беше изключително неудачно и Йоав се опита да се освободи от отговорност за случилото се.

28. Вече. Евр. 'од, буквално „все още“, „още“, „отново“. Думата изразява продължаване, но не непременно безкрайна продължителност. Тук продължителността определено е ограничена, защото „имаше дълга война между дома на Саул и дома на Давид“ (гл. 3:1). Думите „вече“ просто отбелязват края на тази конкретна война.

29. Вървяхме цяла нощ. Абнер не възнамеряваше да рискува да продължи борбата на следващата сутрин, но веднага се оттегли.

През равнината. Буквално „през равнината“. Аравата е термин, прилаган за депресията на река Йордан, от Галилейското езеро до Мъртво море и до депресията, простираща се на юг от Мъртво море до Акабския залив.

Битрон. От корена батар, „да разреза на две“. Оттук вероятно дърво в смисъл на регион, разсечен от планини и долини. Битрон обикновено се разбира като неизвестна долина или област, водеща към Маханаим. Някои прилагат идеята за „разделяне на две“ към един ден и карат Абнер и неговите хора да продължат целonoщното си отстъпление, като маршируват допълнително „цялата сутрин“, т.е. половината от следващия ден (виж RSV).

30. Деведнадесет мъже. Вероятно това са били в допълнение към дванадесетте мъже, които загинаха онази сутрин в Гаваон (ст. 15, 16).

31. Триста и шестдесет. Тази голяма разлика между загубите сред мъже от Юда и тези от Израел може да се дължи на факта, че хората на Давид са били опитни ветерани, които са били с него по време на дългия му период на бягство от Саул (виж 1 Царе 23:13; 27:2; 30:9), докато хората на Авенир вероятно са били останки от победената армия на Саул.

32. Вдигна Асаил. Телата на другите убити войници вероятно са били погребани там, където са паднали, но поради роднинските връзки на Асаил с Давид и Йоав, тялото му е било отнесено във Витлеем, където е било погребано в семейната гробница.

На разсъмване. Хеврон се намираше на 22,4 км югозападно от Витлеем и на 36,8 км от Гаваон. За хората на Давид, след дългото им преследване на силите на Авенир, би било забележителен подвиг да напуснат бойното поле след падането на нощта (ст. 24), да осигурят тялото на Асаил, да го отнесат във Витлеем, да го погребат в семейната гробница и след това да продължат похода си, за да стигнат до Хеврон до разсъмване. Разказът обаче не пояснява дали нощният поход е бил от бойното поле или от Витлеем. Може би е бил от последното, тъй като погребението на Асаил би отнело известно време.

Понякога е трудно да се разберат мотивите, които подтикваат мъжа да предприеме определено курс на действие, който в ретроспекция изглежда неразумно. Човек не може да не си пожелае по-добрата преценка да е надделела.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–24 ПП 697–699

1–4 ПП 697

5–9 ПП 698

8, 10, 22, 23 ПП 699

ГЛАВА 3

1 По време на войната Давид все повече се засилваше. 2 В Хеврон му се родиха шест сина. 6 Авенир, недоволен от Иствостей, 12 се разбунтува срещу Давид. 13 Давид поиска условие да му доведе жена си Михала. 17 След като разговаря с израилтяните, Давид угощава Авенир и го изпраща. 22 Йоав, завръщайки се от битка, е недоволен от царя и убива Авенир. 28 Давид проклита Йоав 31 и жали за Авенир.

1. Имаше дълга война. Не е имало открита война, а състояние на враждебност между домовете на Саул и Давид. Тази ситуация сигурно е продължила около пет години, защото Иствостей царува две години в Маханаим, преди да започне войната (гл. 2:10), а Давид царува седем години и шест месеца в Хеврон, преди да стане цар над „целия Израел“ (гл. 5:5). През това време Давид до голяма степен се задоволяваше да позволи на нещата да си тръгнат сами. Вместо да предприеме офанзива срещу Израел, Давид очакваше изхода от събитията, уверен в скорошното изпълнение на Божиите обещания към него относно царството.

Давид ставаше все по-силен. Времето беше на негова страна. Иевостей беше слабак и няколко години некомпетентно управление, последвани от още няколко без цар, накараха Израел да копнее за типа агресивно лидерство, което Давид осигури на Юдея. Давид беше човек с характер и доблест, а неговата смелост и дързост го бяха спечелили в сърцата на хората. С течение на годините ставаше все по-очевидно, че той е човекът, когото Господ беше предопределил за царството. Дори по време на последната битка на Саул е имало значително преместване на Давид от племето на Манасия, като мъжете продължаваха да идват на негова страна „ден след ден“ (1 Лет. 12:19–22).

2. Родени синове. Въпреки че Бог е търпял практиката на полигамията за известно време (вижте Втор. 1:2). 14:26), Той не предотврати злите последици от такъв начин на живот. Раздори, спорове, разпри, завист и огорчение дойдоха в дома на Давид и оставиха злите си последици върху хората в царството. Трима от синовете, родени на Давид в Хеврон, донесоха много мъки и беди на него, на семейството му и на народа.

Аммон. Буквално „верен“. Вижте гл. 13 за описанието на нещастното преживяване на Дейвид с този син.

3. Хилеав. Наричан „Даниил“ в 1 Лет. 3:1. Не е известно нищо повече за него. Възможно е да е починал в ранна възраст.

Авесалом. Тъжната история на този син, неговият бунт и смърт са записани в глави 13 до 18.

Гесур. Район под планината Хермон на изток и север от Галилейското езеро (Втор. 1:2). 3:14; Исус Навин 12:5; 13:11, 13; 1 Лет. 2:23). Въпреки това, има гесурци, споменати като живеещи в област в Негев, на юг от Юдея, нападната от Давид по време на пребиваването му в Сиклаг (1 Царе 27:8). Твърдението във 2 Царе 15:8 изглежда идентифицира Гесур, от който произлиза Мааха, като сирийски регион.

4. Адония. Буквално „Яхве е моят Господ“. Това е синът, който, когато Давид остарял, се стремял към короната (1 Царе 1:5) и по-късно бил убит от Соломон (1 Царе 2:24, 25). След смъртта на тримата си по-големи братя, тъй като Хилеав вероятно бил мъртъв, Адония се смятал за законен наследник на трона.

Сефатия. Буквално „Яхве е отсъдил“. Нищо не е известно за този син.

5. Итреам, от Егла. Нищо не е известно за този син или майка му.

Съпругата на Давид. Според еврейското тълкуване тази титла се разбира в смисъл, че Егла е била първа по ранг сред съпругите на Давид. Други виждат в израза описание, отнасящо се за всички изброени по-горе жени.

6. Укрепи се. Авенир продължаваше да поема все по-важна роля в делата на дома на Саул. Той беше основната опора на разклатената династия на Саул и добре осъзнаваше собствената си важност. Ако не беше силата на Авенир, Исвостей никога нямаше да може да задържи властта си на израилевия трон.

7. Рицпа. Вижте гл. 21:8-11.

Защо? В източните земи харемът на краля се е смятал за негова собственост. наследник и следователно вземането на жена, принадлежала на предишния цар, се е считало за твърдение за трона (виж 2 Царе 12:8; 16:21; 3 Царе 2:22). В протокола няма нищо, което да показва, че Авенир, ако е бил виновен за деянието, в което е обвинен, е имал никакви намерения относно трона на Исвостей, но въпреки това царят е предпочел да разглежда предполагаемото поведение като акт на предателство и именно това е предизвикало гнева на Авенир. Укорителните думи на Исвостей са разбираеми, защото предполагаемото деяние на Авенир е нарушило правата на царя.

8. Много разгневен. Авенир се разгневи, защото този, който дължеше трона си единствено на неговата подкрепа, сега се осмели да го упреква и хули.

Кучешка глава. Първата част от отговора на Абнер гласи буквално: „Дали съм кучешка глава, която „принадлежи на Юда?“ LXX пропуска израза „което принадлежи на Юда“. Думите на Авенир не са опит да се оправдае, а по-скоро израз на негодуванието му от укора на Исвостей. Исвостей вероятно е използвал някакъв укорителен израз срещу Авенир, а Авенир сега отговаря, като пита дали все пак е толкова подло и безполезно същество – този, който е заел толкова силна позиция срещу Юда и е продължил да проявява такава голяма доброта към дома на Саул.

9. Така да направи Бог с Авенир. Тези думи са под формата на тържествена клетва (виж Рут 1:17; 1 Царе 3:17; 25:22; 2 Царе 19:13; 3 Царе 19:2; 4 Царе 6:31). Авенир се кълне, че ще предаде царството на Давид и навлича Божия гняв върху себе си, ако не изпълни думата си.

Както се е клел Господ. Това твърдение показва колко общоизвестно е било, че Господ е избрал Давид за наследник на Саул. Няма сведения за клетва от страна на Бог да предаде царството на Давид, но Авенир очевидно е разбирал обещанието като тържествено заклето. Може би има алюзия към думите „няма да лъжа, нито ще се разкая“ по отношение на обещанието, което Бог е дал чрез Самуил да откъсне царството от Саул и да го даде на Давид (1 Царе 15:28, 29).

10. Прехвърлете царството. Решението на Авенир да прехвърли царството на Саул на Давид вероятно не е резултат от прибързана преценка. Командирът може би дълго е обмислял целесъобразността да се откаже от опита си да запази разклатения дом на Саул. Укорът на Исвостей сякаш му е дал възможност да изпълни решение, до което е стигнал преди това.

От Дан чак до Вирсавее. Този израз предвещава цялото царство на Израел, от северните до южните му граници. Фразата е била използвана по време на периода на съдиите и до времето на Соломон (Съдии 20:1; 1 Царе 3:20; 2 Царе 17:11; 24:2, 15; 3 Царе 4:25; 1 Летописи 21:2), но е била използвана само веднъж след разделянето на

монархия, когато Езекия изпратил покана до целия Израел „от Вирсавее до Дан“ (2 Лет. 30:5), за да се обединят в празнуването на Пасхата.

11. Страхуваше се от него. Този стих ясно посочва истинската природа на управлението на Исвостей. Слабият цар се страхуваше да отговори на човека, за когото знаеше, че е истинската сила зад трона.

12. От негово име. Буквално „където беше той“. Лукианското издание на LXX гласи „до Хеврон“.

„Чия е земята?“ Авенир осъзна, че е в позиция да се пазари с Давид.

Той щеше да осъществи прехвърлянето на земята при едно условие - Давид да сключи съюз с него, давайки му категорична гаранция за подobaващо отношение към него. В това предложение тесногърдият, надменен и егоистичен дух на Авенир беше ясно разкрит. Той щеше да се обвърже с Давид, но само срещу определена цена, и първо искаше да се увери, че цената ще бъде платена.

13. Доведете Михал. Михал е била дадена на Давид от Саул (1 Царе 18:20, 21, 27) и по право е била негова. Но освен въпроса за справедливостта на искането на Давид, е имало и политическо съображение за ефекта върху поддръжниците на Саул от това, че дъщеря на Саул е царица на Юда. Това би показало, че Давид не е имал злоба срещу дома на Саул и правото на Давид върху царството би било допълнително засилено от това, че е зет на предишния цар.

14. До Исвостей. Пратениците били изпратени до Исвостей, а не до Авенир, вероятно защото преговорите между Авенир и Давид тогава все още били тайни. От друга страна, Исвостей, като цар, трябвало да издаде заповедите за завръщането на Михала. Без подкрепата на Авенир, Исвостей не би бил в състояние да се противопостави на искането на Давид. Изпълнявайки това искане, Исвостей би разкрил собствената си слабост, би признал неправдата, която е била нанесена на Давид, и справедливостта на искането му. Публичното приемане на това искане от страна на Исвостей би дало доказателство на всички в Юдея и Израел, че дните му са преброени и че Давид скоро ще поеме цялото царство.

Сто препуциума. Саул поискал 100 препуциума, но му били доставени 200 (1 Царе 18:25, 27).

15. Фалтиил. Или „Фалти“, чийто дом бил в Галим (1 Царе 25:44), който според Исаия 10:29, 30 изглежда е бил недалеч от Гива и Анатот. Но вероятно се е установил отвъд Йордан в областта Маханаим с привържениците на Саул.

16. Плач зад нея. Изречението може да се преведе по-гладко като „И мъжът ѝ отиде с нея, плачейки, докато вървеше зад нея“. Въпреки че тази трогателна история може да предизвика съчувствие, трябва да се има предвид, че Фалтиил е сгрешил, като е взел жената на друг мъж за себе си.

Бахурим. Смята се, че е Рас ет-Тим, източно от планината Скопус, североизточно от Йерусалим.

Тогава каза Авенир. Тези думи показват, че преговорите за връщането на Михал бяха в ръцете на Абнер. Тъй като това беше въпрос от толкова жизненоважно значение, Абнер очевидно пое лично ръководството.

17. Търсихте Давид. Тези думи подсказват, че след смъртта на Саул в Гилбоа може да е имало народно движение за утвърждаване на Давид за цар над целия Израел. По това време Авенир се противопоставял на подобно искане. Сега, с промяната в политиката му,

Той благоразумно напомни на старейшините, че това, което препоръчва, всъщност е тяхно предложение. За Абнер беше от съществено значение да си осигури съгласието и сътрудничеството на тези видни служители при предстоящите действия.

18. Господ говори. Това твърдение несъмнено е вярно, но няма точни думи, за да го изразя. Този ефект е достигнал до нас в библейските записи. Провъзгласяването вероятно е било направено чрез някой от пророците – Самуил, Гад или Натан, но само много малък процент от думите на пророците са запазени.

19. От Вениамин. Саул беше от племето на Вениамин. Необходимо е особено внимание при преговорите с привържениците на това племе. Те се чувстваха обвързани със Саул чрез роднински връзки и се бяха радвали на големи предимства благодарение на връзката си с него.

Авенир отиде лично, за да продължи преговорите си с Вениамин, както направи и с Давид в Хеврон.

21. Той си тръгна с мир. Условиата на лигата бяха тържествено договорени
След като беше потвърден, Абнер се завърна готов да изпълни своята част от споразумението.

22. Преследване на отряд. Евр. гедуд, което обикновено означава „мародерска банда“, „а“ войска“, но тук изглежда се използва в смисъл на „набег“ или „набег“. Изречението би трябвало да гласи „Йоав дойде от набег“. Набегът вероятно е бил срещу амаличаните, филистимците или някой друг враг на Юда. Възможно е експедицията да е била планирана от Давид, така че Йоав да не присъства по време на посещението на Авенир. Йоав се завърна, въодушевен от победата си и голямата плячка.

Не с Давид. Въвеждането на този елемент веднага след споменаването на Йоавовото завръщането, предполага, че заминаването на Авенир преди завръщането на Йоав е било нещо повече от просто съвпадение. Срещата на двамата съперничеещи си генерали лице в лице в този момент можеше да съсипе всички перспективи за мир.

24. Какво си направил? Йоав горчиво възрази на Давид, задето тайно е преговарял с Авенир. Йоав може би е имал искрено подозрение в почтеността на Авенир, но освен това е съществувало чувство на лична вражда, дължащо се отчасти на факта, че в известния стар воин Йоав щеше да намери страховит съперник, а отчасти на кръвната вражда между него и Авенир за убийството на Асаил (2 Царе 2:22, 23).

26. Изпратил пратеници. Без знанието му, но вероятно в името на Давид.

Кладенецът Сира. Или „водоемът Сира“. Местоположението на този кладенец не е със сигурност известно. Някои го идентифицират с „Айн Сара“, на около 2,4 км северно от Хеврон. Мястото изглежда малко вероятно, тъй като в такъв случай Авенир току-що би напуснал Хеврон, когато Йоав е пристигнал. Други го идентифицират със Сирет ел-Бела, планински връх на 4,3 км северно от Хеврон, където се виждат руините на кула.

27. В портата. Градската порта в ориенталските земи е често срещано място за срещи. За извършване Неговата цел беше необходимо Йоав да се срещне с Авенир, преди Авенир да стигне до Давид.

Заради кръвта на Асаил. Йоав убил Авенир от кръвно отмъщение. Възможно е той да е оправдал отмъщението си с разпоредбата на Числа 35:26, 27. Интересно е, че Хеврон е бил град-убежище (Исус Навин 20:7) и предвид този факт, Йоав може да е извършил деянието си в градската порта. Смъртта на Асаил обаче е настъпила в битка и убийството е било неволен и неохотен акт на самозащита от страна на Авенир. Йоав може да не е бил запознат с тези подробности. Но той е трябвало да проучи дългосрочния ефект от деянието си, забавяйки образуването на обединено царство за известно време. Доверието на Авенир в Давид е било толкова голямо, че изглежда не е имал никакви подозрения.

28. Безгрешен. Давид имаше репутацията на човек, който държи на думата си, но убийството на Авенир изложи доброто му име на опасност. Той направи всичко възможно, за да се освободи от всякаква вина по въпроса.

29. Нека си почине. Буквално „нека се върти [или се върти]“. Тук Давид нанася проклятие върху Йоав заради подлия му акт на търсене на лично отмъщение. Проклятието разкрива изостреното чувство за справедливост на Давид и горчивото му негодувание срещу човек, виновен за толкова подло деяние. Давид очевидно е дал думата си, че личността на Авенир ще бъде неприкосновена.

Деяствието на Йоав хвърли съмнение върху почтеността на Давид. Давид искаше всички да знаят, че той не е участвал в това вероломно деяние и че с цялата си душа се отвращава от подобно посегателство върху честта.

Башината къща. Ависей, братът на Йоав, също беше участвал в заговора за убийството на Авенир (ст. 30); следователно и той е бил включен в проклятието. Проклятието е обхващало не само тези двама мъже, но и тяхното потомство. Древните граждански наказания често изглежда включват повече от тези, пряко свързани с престъплението. Наказанието за греха на Ахан е паднало върху цялото му семейство (Исус Навин 7:22–26). По подобен начин при съда над Корей, Датан и Авирон не само те са загинали, но и техните съпруги и децата на Датан и Авирон (Числа 16:27–33; вижте също 4 Царе 5:27). Понякога децата може да са били замесени в престъплението на родителите си (вижте върху Исус Навин 7:15). В други случаи невинни деца са страдали заради упоритостта на старейшините си (вижте върху Числа 16:27). В настоящия случай не знаем дали проклятието, произнесено от Давид, е било изречено под вдъхновение и следователно дали е имало някаква валидност или някаква цел освен изразяване на крайното раздражение на Давид от деянието.

Проблем. Вижте Лев. 15:2.

Подпрян на тояга. Някои превеждат като „държач на хурка“ и по този начин показват женствен човек. човек, годен само да върши женска работа.

На меч. Буквално „с меч“.

30. Йоав и Ависей. Въпреки че не се казва нищо за участието на Ависей в заговора, това твърдение предполага, че Ависей е бил доброволен съучастник с брат си Йоав в убийството на Авенир и следователно той също трябва да сподели отговорността си за извършеното престъпление. Цялото действие очевидно е било предварително обмислено.

31. Препаша се с вретисце. Йоав беше задължен публично да осъди собственото си дело от неговата роля в обществения траур. Самият Давид следваше носилката като главен опечален и очевидно облечен в царско облекло, защото тук е изрично наречен „цар Давид“.

32. В Хеврон. Това беше още един знак на чест и уважение, тъй като Хеврон беше столица на Юдея. Домът на Авенир във Вениамин би бил естественото място за погребение, но за погребения в царския град Хеврон би било по-почетно. Като нареди погребението на Авенир в столицата му, Давид щеше да помогне да убеди народа, че не таи лоши чувства към убития генерал и че е избрал да почете паметта му.

33. Царят оплака. В кратка, но трогателна и красноречива елегия Давид изрази скръбта си и отдаде достойна почит на падналия враг.

34. Пред нечестиви мъже. Елегията на Давид към Авенир беше остър укор към убийците на главнокомандващия на Израел. Той публично изрази презрението и презрението си към мъже, които биха извършили такова гнусно дело. Неговото великодушно признание на заслугите на този, който само доскоро беше негов заклет враг, спечели сърцата на целия Израел (виж РР 700). Хората знаеха, че с човек като Давид на трона царството

би било в ръцете на човек със съвест, както и смелост, и със сърце, както и меч.

35. Докато слънцето залезе. Да се постиш до вечерта е било знак за дълбока скръб (гл. 1:12). Преди края на деня хората подканиха Давид да прекъсне поста си и да се нахрани, но той категорично отказа. Отказът му направи дълбоко и благоприятно впечатление на хората.

38. Принц. В някои отношения Авенир бил човек с изключителни способности и щял да бъде смятан за велик човек в Израел. И все пак, макар и искрен в договора си с Давид, той бил воден от егоистични мотиви. Преминавайки към Давид, той си мислел да изостави обречена кауза и да си спечели нова чест и слава. Той би искал най-високата позиция в служба на Давид, но амбицията, егоизмът и липсата на посвещение на Бога не биха послужили на най-добрите интереси на царството на Давид или на каузата на Господа. Смъртта на Авенир била за царството на Юда благословия в прикритие (виж РР 700).

39. Днес съм слаб. Силата и влиянието на Йоав бяха слабостта на Давид. Ако можеше да го направи, Давид веднага щеше да накаже Йоав, но засега това не беше възможно. Той не смееше да се опита да извърши справедливост сега, за да не предизвика голямата власт и популярност на Йоав сред армията всеобщо въстание. Ръцете на Давид бяха вързани и пред най-близките си приятели той откровено призна слабостта си.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–39ПП 699, 700

1, 12, 13, 21. 27–30 стр. 699

31–39ПП 700

ГЛАВА 4

1 Израилтяните, смутени от смъртта на Авенир, 2 Ваана и Рихав убиха Исвостей и донесоха главата му в Хеврон. 9 Давид накара да бъдат убити и главата на Исвостей да бъде погребана.

1. Ръцете му бяха слаби. Когато Авенир умря, силата на Исвостей беше изчезнала и царят знаеше, че делото му е обречено. Израилтяните бяха обезпокоени, защото Авенир беше силната ръка на кормилото. Те знаеха, че вероятно е само въпрос на време Исвостей да бъде елиминиран и Давид да поеме царството.

2. Банди. Евр. gedudim, „грабежни банди“ (вижте на гл. 3:22).

Бееротянин. Беерот е бил гаваонски град (Исус Навин 9:17), принадлежал на племето на Вениамин (Исус Навин 18:25). Обикновено се намира в околностите на Ел-Бире, на около 16 км северно от Йерусалим.

3. Гитаим. Буквално „два гета“ или „две лозарски преси“. Точното местоположение на Гитаим не е известно. Градът е бил населен от вениаминци след завръщането от вавилонския плен (Неемия 11:33). Времето, когато бееротите са избягали, може да е било по времето, когато Саул е предприел жестоката си атака срещу гаваонците (2 Царе 21:1, 2). Ако случаят е бил такъв, тогава Гитаим вероятно е бил някъде извън владенията на Саул.

4. Син, който е бил куц. Изглежда има прекъсване в повествованието. Причината за въвеждането на този инцидент, свързан със сина на Йонатан, е да се покаже, че родът на Саул по това време е бил практически изчезнал със смъртта на Исвостей. Синът на Йонатан изглежда е бил единственият друг кандидат за трона.

5. По обяд. Той си почиваше по обяд. Това е обичайно в много ориенталски страни.

6. Донесена пшеница. Тази част от повествованието е предадена по различен начин в различните версии. В LXX се казва: „И ето, вратарят на къщата вееше пшеница, и тя задряма и заспа.“ Вулгата също така обвинява жената, която пазеше вратата. Сирийският език не казва нищо за пшеницата.

7. Взеха главата му. Целта им беше да занесат главата на Давид като доказателство, че Ишвостей със сигурност беше мъртъв. Тъй като е било пладне, когато Иевостей е бил убит (ст. 5), убийците сигурно са отнесли главата му посред бял ден. Главата може да е била поставена в един от чувалите с пшеница, ако са носили такива (вижте ст. 6).

През равнината. Тоест, през Арава, или долината на река Йордан.

8. Които са искали живота ти. Тези капитани вероятно са играли активна роля с армията на Саул в търсене на живота на Давид и може би са чувствали, че в сърцето му има подобен дух на враждебност и омраза към Саул и дома му, какъвто е бил от страна на Саул към Давид. Омразата обикновено поражда омраза и горчивината от страна на един често е посрещната с горчивина от страна на друг.

Господ отмъсти. Божията чест и защитата на божествената кауза не бяха мотивът, който подтикна тези убийци. Те убиха Иевостей, защото търсеха собствените си интереси, а не доброто на Давид, и думите им бяха изчислени да събудят в него дух на благодарност към себе си, за да могат да получат щедра награда. Мъжете бяха виновни за престъпление, което заслужаваше наказание, а не награда.

9. Изкупи душата ми. Давид беше добре запознат с Бога и Неговите пътища справедливост и право. Господ многократно се беше намесвал, за да пощади живота на Давид и да донесе страдание на враговете му. Давид беше готов да остави отмъщението на Господа (Второзаконие 32:35; срв. Рим. 12:19; Евр. 10:30). Той не се нуждаеше от човешки престъпления, за да му помогнат да се измъкне от бедите си.

10. И го уби. Така въведеното изречение може да се преведе като „И го убих в Сиклаг, което беше наградата, която му дадох за вестта му“ (виж RSV; вж. гл. 1:2–16).

11. Праведен човек. Това твърдение не е предназначено да бъде пълна оценка на моралният характер на Ишвостей, а просто изявление, очистващо характера на царя от престъпление, достойно за смърт.

„Изисквай кръвта му.“ Давид отправяше въпрос към убийците. Той им беше представил фактите точно такива, каквито бяха, и те самите трябваше да преценят дали решението му е правилно или грешно. Можеше да има само един отговор, дори от осъдените – те бяха виновни и заслужаваха да умрат. Справедливостта изискваше смъртната присъда да бъде изпълнена и обвиняемите нямаха какво да кажат в самозащита.

Много мъже, поставени на мястото на Давид, не биха мислили толкова ясно или съдили толкова мъдро, колкото Давид. Те биха могли да смятат тези убийци за истински патриоти, достойни граждани и приятели. Това, което всъщност е било убийство, те биха могли да интерпретират като деяние на справедливост и необходимост, извършено в най-добрия интерес на държавата. Самите убийци се надяваха и със сигурност очакваха деянието им да бъде интерпретирано по този начин. Но Давид видя под външната преструвка, като правилно установи техните егоистични, зли мотиви. Те не се поколебаха да убият, ако това би било в интерес на тях. Преструваха се на приятели на Давид, но като предатели на човека, на когото служеха, се оказаха недостойни граждани на израилския народ. Ако някакъв обрат на събитията постави Давид в неблагоприятна ситуация, те не биха се поколебали да го убият точно както са го направили.

бяха убили Иевостей. На такива мъже не можеше да се има доверие. Те не бяха достойни да живеят и с мълчанието си заявиха пред народа, че смятат присъдата срещу тях за справедлива.

Да те отведе. Буквално „да те погълна“ или „да те унищожа“. Еврейската дума баар, преведена тук като „да те отнема“, във формата, в която е използвана тук, се използва за премахване на злото или вината за зло (Второзаконие 19:13, 19; и др.). Вината на убийците оскверни земята и можеше да бъде изкупена само чрез кръвта на виновните за проливане на невинна кръв (Числа 35:33).

12. Над басейна. Публично място, където телата щяха да бъдат видени от всички. Осакачването на телата добавяше допълнителен позор за престъпниците, а окачването на трупове в обществения басейн дава максимална публичност на събитието. Подобно отношение би послужило като ужасно предупреждение за всички, че подобни престъпления няма да бъдат толерирани.

Главата на Исвостей. Като индивид Исвостей не се беше показал виновен за никакво безчестие и нямаше причина да не му бъде удостоено почетно погребение.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–12 стр. 700, 701

1 ПП 700

4 ПП 713

5–12 ПП 701

ГЛАВА 5

1 Племената дойдоха в Хеврон, за да помажат Давид над Израел. 4 Възрастта на Давид. 6 Който взе Сион от евусейците, се засели в него. 11 Хирам изпрати при Давид. 13 Единадесет сина му се родиха в Йерусалим. 17 Давид, воден от Бога, порази филистимците във Ваал-Феразим, 22 и отново при черничевите дървета.

1. Всички племена. Глави от 5 до 10 разглеждат установяването на царството и ранната част от царуването на Давид над целия народ. Летописите добавят някои интересни подробности за начина, по който различни племена от двете страни на Йордан дошли в Хеврон, за да направят Давид цар, и за радостните празненства по този повод. Не само старейшините дошли като представители на народа (гл. 5:3), но участвали и многобройни групи въоръжени мъже (1 Лет. 12:23–38) и 4600 левити, с Йодай като водач на ааронците и Садок като „млад мъж, силен и храбър“ (1 Лет. 12:26–28).

Събитията в книгата „Самуил“ не са подредени стриктно в хронологията. Авторът в тази книга се описва първо вътрешното развитие на царството, а след това и външното развитие на областта.

Костта ти и плътта ти. Повече от може би всеки друг народ на земята, евреите бяха свързани помежду си чрез родствени връзки. Всички те бяха деца на Авраам, всички от същата кост и плът, както самият Давид (виж Битие 29:14; Съдии 9:2; 2 Царе 19:12). Същата връзка все още свързва евреите от всички земи.

2. Това водеше най-много навън. Вижте 1 Царе 18:16. Хората не избираха своя нов водач ляпо. Още докато Саул беше цар, изключителните способности на Давид като лидер се бяха проявили. Хората имаха доверие в неговите умения и проникателност.

Господ ти каза. Главната причина Давид да бъде цар беше, че Господ беше избрал го за тази позиция. Защо старейшините споменаха тази точка последно, не е разкрито. С такова общо доверие в доблестния и добродетелен син на Есей, след като домът на Саул на практика беше приключил и божествената воля се беше проявила толкова ясно в полза на Давид, очевидно беше в най-добрия интерес на народа да се обедини под негово ръководство.

Ще пасеш. Буквално „ще пасеш“, от еврейската дума ga'ah, „да пасеш“.

Причастието на този глагол е преведено като „пастир“ в Стария завет (виж Числа 27:17; Пс. 23:1; и др.). Давид е трябвало да бъде пастир над Израел, значима фигура за човек, който чрез опит е бил запознат с многобройните и всеобхватни задължения на подобно призвание. Думата „пастир“ в Превода на крал Джеймс (Йеремия 2:8; 3:15; и др.) е превод на същата еврейска дума. Единственото срещане на думата „пастир“ в Новия завет (Ефесяни 4:11) е преводът на гръцката дума за „пастир“.

Капитан. Буквално „владетел“, „принц“.

3. Всички старейшини. Старейшините действаха като представители и говорители на народа. С тях дойдоха много от воините и свещениците, за да признаят верността си към сина на Есей (1 Лет. 12:23–38). Хиляди се тълпяха в Хеврон за церемониите по коронацията.

Сключили лига. Подробностите на споразумението не са дадени, но очевидно е имало известно разбиране относно прерогативите на царя и правата на поданиците. Възможно е да е имало препратка към въпроси като лидерство във война, свобода от племенни пристрастия, политическо убежище за останалите от дома на Саул, размера на националната армия и начина за осигуряване на новобранци и др.

Над Израел. Давид преди това е бил помазан за цар над Юдея (гл. 2:4).

4. Тридесетгодишен. За връзката между възрастта на Давид и Саул вижте стр.

132. Тъй като Давид е царувал 40 години, той е бил на 70 години при смъртта си, описана като „добра старост“ (1 Лет. 29:28), вероятно от гледна точка на човек, който е живял напрегнат живот.

6. Отишъл в Йерусалим. Веднага щом Давид бил помазан за цар над целия Израел, той видял нуждата от по-добро място от Хеврон за столицата си. Хеврон се намирал в крайния юг на територията, окупирана от евреите. Очевидно е предпочитал да запази столицата си в Юдея, а Йерусалим предлагал идеално място (вижте върху Исус Навин 15:63; Съдии 1:21). Исус Навин бил убил и победил царя на Йерусалим (Исус Навин 10:23–26; 12:10), а по-късно градът бил превзет и разрушен от Юдея (вижте върху Съдии 1:7). Но евусейците, които окупирали Йерусалим, не били напълно завладени и или продължили да държат поне част от града, или го превзели отново, след като били прогонени (Исус Навин 15:63; Съдии 1:21; 19:11, 12). Прогонването на евусейците от тази важна крепост било важна победа за Давид в началото на царуването му над целия Израел.

Махнете слепите. Това твърдение озадачава коментаторите и са дадени много тълкувания на пасаж. Едно от тях, което предлага може би най-разумното обяснение, е, че йевусейците казват: „Няма да влезете в града, но слепите и куците ще ви държат навън.“ Тоест, жителите на Йевус са били уверени в силата на града си и са се подигравали на Давид за неспособността му да превземе крепостта им, казвайки му, че слепите и куците ще бъдат достатъчни, за да удържат града срещу израилтяните.

Крепостта на йевусейците се е намирала на планината Сион, южно от планината Мория, възвишението, на което по-късно е построен Храмът. Планината е била оградена от две страни от дълбоки долини и е била чудесно подходяща за отбрана (вижте Йерусалим в израилтянски времена).

7. Завладя крепостта. За защитниците си Йевус изглеждала непревземаема. Беше устоял срещу израилтяните в продължение на много години. На по-малко от 6,4 км от столицата на Саул, Гива, градът все още запазва своята независимост в края на царуването на Саул.

Въпреки това столицата на йевусейците не успя да устои на храбростта на Давид и неговия умел командир.

8. Улукът. Думата, преведена по този начин, се среща другаде само в Пс. 42:7, където е преведена като „воден смерч“. Сега се смята, че терминът се отнася за водната шахта на древния град. За да доведат вода в града от извора Гихон, който е бил извън градските порти, йевусейците са изрязали тръбопровод с дължина около 15,2 м през скалата до място, където водата се е събирала в резервоар. Той от своя страна е бил свързан чрез вертикална шахта с дължина 12,2 м с основата на стълбище или рампа, водеща към града. Жените в града са слизали до върха на шахтата, са пускали кофите си в кладенеца и по този начин са си осигурявали вода, без да е необходимо да излизат извън града. Като се премине през водния поток и се изкачи по шахтата, е можело да се влезе в столицата на йевусейците.

Стихът представлява някои трудности при превода. От сравнението изглежда, че с 1 Лет. 11:6, че Давид е направил предложение на хората си, обещавайки, че човекът, който извърши подвига да влезе в града, ще бъде „началник и военачалник“. Според 1 Лет. 11:6, „Йоав, синът на Саруя, се изкачи пръв и стана началник“. Следователно изглежда, че Йоав си е осигурил позицията на командир на армиите на Давид чрез успешното си превземане на евусейската крепост (виж PP 703).

Куците и слепите. След като бъде осигурен вход в града, вероятно ще бъде сравнително лесна задача да се отворят портите за основната част от силите на Давид, тъй като може би само малка сила защитници щеше да има по градските стени. Йевусейците бяха отправили към Давид подигравка, че куците и слепите ще бъдат достатъчни, за да удържат града срещу него (вижте стих 6); следователно Давид сега изглежда използва този термин за защитниците на града.

Които са мразени от душата на Давид. Това е превод на маргиналният текст на еврейския текст. Самият текст гласи: „Те мразят душата на Давид“.

Слепият и куцийт. Значението на така въведения пословичен израз не е ясно. В „дома“, добавя LXX, „на Господа“.

9. Мило. Вероятно някакъв вид тераса или укрепление в йевусейския град, което вече е съществувало, когато Давид превзема Йерусалим, и към което са направени многобройни допълнения от по-късни царе (виж 1 Лет. 11:8; 3 Царе 9:15, 24; 11:27; 4 Царе 12:20; 2 Лет. 32:5).

И навътре. Мило може би е била североизточната граница на Давидовия град. Към На изток стръмната клисура Кедрон осигурявала силна естествена защита. Всички сгради на Давид тогава щяли да бъдат на юг от Мило и защитени от него на север. Работата по по-нататъшното укрепване на градските защити била поверена на Йоав (1 Лет. 11:8).

10. С него. Сравнете 1 Лет. 11:9. Успехът на Давид се дължи не само на неговите собствени усилия и доблест, но и на присъствието и благословията на Бог. Крайният успех в живота идва не чрез човешка сила или мъдрост, а чрез Духа Господен (вижте Захария 4:6).

11. Хирам. Съществува известен въпрос дали този Хирам е същият като Хирам който помагал на Соломон при построяването на Храма (1 Царе 5:1; 2 Летописи 2:3). Смятането, че двамата са идентични, изглежда отрежда необичайно дълго, макар и не невъзможно, царуване на един цар. Събитията от тази глава се случват в началото на царуването на Давид, докато Хирам, свързан със Соломон, е все още жив през 24-тата година от царуването на Соломон (1 Царе 9:10–14; вж. 6:1, 38; 7:1); това би означавало общо повече от 50 години царуване, ако двамата Хирами са били едни и същи. Противно на мнението, че двамата царе са идентични, е твърдението на Йосиф Флавий, че Хирам, който е помагал на Соломон

управлявал 34 години (Срещу Апион 1. 18). Хронологичните твърдения на Йосиф Флавий обаче не винаги могат да бъдат надеждни за точност.

Изпратил пратеници. Хирам търсел съюз. Това било знак на почит към силата на Давид.

Построил къща на Давид. Финикийците (виж стр. 67–69) по това време имали много повече опит и умения в строителството, отколкото евреите, защото както Давид, така и Соломон разчитали много на тях при строежа както на дворците си, така и на Храма. Археолозите потвърждават, че зидарията от ранния еврейски период в Палестина е била по-лоша от тази на ханаанците, които са ги предшестваха и към които са принадлежали финикийците.

12. Заради народа Си Израил. Господ благослови Давид заради неговата вярност и вярност. Той го благослови и заради целта Си да направи еврейския народ духовно царство на земята. Поемайки агресивното ръководство на избрания народ, Давид действаше в хармония с целите на Небето. Такава програма винаги носи успех и благословия.

13. Повече наложници и съпруги. С нарастващата сила и просперитет дошло изкушението и опасността Израел все повече да следва пътищата на околните народи. Обичай на източните монарси бил да имат голям харем и Давид следвал този обичай. В това Давид сгрешил, защото Господ бил заповядал: „Нито да си има много жени, за да не се отклони сърцето му“ (Второзаконие 17:17). Примерът, даден от Давид, бил последван от неговите наследници, за тяхна вреда.

Синове и дъщери. Общият брой синове, родени на Давид в Хеврон и в Йерусалим, е бил 19 (виж 1 Лет. 3:1–9). Имената на дъщерите, с изключение на Тамар (1 Лет. 3:9), не са посочени.

14. Имената. Синовете, споменати тук (ст. 14–16), са родени в Йерусалим; за родените в Хеврон вижте гл. 3:2–5. Същият списък, с някои вариации, се намира в 1 Лет. 3:5–8; 14:4–7. Първите четирима, родени в Йерусалим, са децата на Витсавее (1 Лет. 3:5). Следователно те са родени в по-късен период от царуването на Давид. Всички списъци поставят Соломон последен сред четиримата синове на Витсавее, но 2 Царе 12:24 би посочил, че той е бил най-големият от оцелелите деца (вижте 2 Царе 12:14). Разликите в тези списъци не означават непременно грешки при преписването. Две имена, които не са споменати в този пасаж, се намират в списъка на Летописите, а Хилеав (2 Царе 3:3) се казва Даниил. Първото е въпрос за непълнота, второто може просто да показва, че единият син е родил повече от едно име.

17. Когато филистимците чува. През ранните години на царуването си Давид не беше имал трудности с филистимците. По време на изгнанието му от Саул, филистимците се сприятелиха с него и когато Давид стана цар на Юда, те се надяваха на приятелство от него, в противовес на дома на Саул. Те бяха уверени, че могат да запазят властта си над разделения еврейски народ. Но когато Давид стана цар на целия Израел и успя да превземе Йевус и да сключи съюз с Хирам от Тир, филистимците, страхувайки се от нарастващата сила на Давид, решиха да обявят война срещу Израел и да ограничат властта на новия му цар.

Дръжте. Евр. *mešudah*, „крепостта“. Същата еврейска дума е използвана в стих 7 и очевидно се има предвид същото укрепление (виж РР 703, 704).

18. Долината на Рефаим. Фразата е преведена като „долина на гигантите“ на Исус Навин 15:8. Това беше плодородна долина, простираща се на югозапад от Йерусалим, и осигуряваше достатъчно място за голям лагер.

19. Допитан до Господа. Вижте гл. 2:1.

Да се кача ли? Тоест, да се бия, а не буквално „нагоре“, защото филистимците бяха в долина (виж Съдии 1:1; 12:3; 1 Царе 7:7).

Несъмнено избявам. По-скоро „непременно избявам“. Еврейският език няма наречие, но конструкцията е такава, че изисква емфатичен превод на глагола.

20. Баал-Перазим. Буквално „господар на пробива“ или „притежател на разрушенията“. Внезапно атакувайки филистимците, Давид пробива през редиците им и повлича всички пред себе си. С помощта на Господа, израилтяните пробиват вражеската съпротива, както води пробиват язовирна стена. Вероятно след победата си тук те нарекли мястото Баал-Перазим.

21. Образи. От еврейската дума „азаб“, навсякъде другаде преведена като „идол“. Паралелът

В 1 Лет. 14:12 се използва „елохим“, „богове“. Когато филистимците се осмелили да влязат в битка, те взели със себе си изображенията на боговете си, очаквайки по този начин да си осигурят победа. Внезапността на разгрома се посочва от факта, че при бягството си те изоставили боговете си.

Изгориха ги. Буквално „отнесоха ги“. Че фразата трябва да се разбира като Как го е превел KJV, е видно от 1 Лет. 14:12.

22. За пореден път. Поражението само подтикна филистимците към по-големи усилия. Събирането все още с по-големи сили, те отново се насочили срещу Давид, решени да спечелят победата.

23. Допитан до Господа. Вижте стих 19. Предишната победа на Давид не го направи самоуверен или суетен. Да иска напътствия от Бог вече беше негов навик.

Не да се качват. Вижте стих 19, където Господ заповяда на Давид да „се качва“. Врагът се беше върнал на същото бойно поле и очевидно очакваше Давид да използва същия метод на атака, както преди. Този път те несъмнено се подготвиха за такава директна атака. Но Господ заповяда на Давид да не предприема фронтална атака.

Донесете компас. Тоест, „Заобиколете ги отзад“ (RSV). Като направи кръг около врага и ги атакува от неочаквана страна, Давид спечели победата. Бог действа по различни начини, за да даде победа на Своя народ. Понякога на онези, които са поискали божествена помощ, е наредено просто да стоят неподвижно и да видят спасението от Господа (вижте Изх. 14:13, 14; 4 Царе 19:7, 32, 35). Друг път избавлението идва чрез Божието насочващо и благославящо човешки усилия. Няма проява на липса на вяра в някой, който, след като представи молба към Бога, прави всичко по силите си, за да постигне нейното изпълнение.

Черничев дървета. Ботаническата идентификация е несигурна. В някои версии се чете „балсам“ (вижте RSV).

24. Отиване. Евр. *še'adah*, буквално „маршируване“. Звукът трябваше да бъде за него божествен сигнал, че Бог ще бъде с него и че небесните войски ще маршируват пред него. Мъжката форма сеад е използвана в Съдии 5:4 и Пс. 68:7 за похода на Божиите войнства.

Раздвижи се. В делото Господне ние трябва да направим своята част. Онези, които седят безучастно, очаквайки Господ да действа, докато те не правят нищо, освен ако Господ не е наредил така, трябва да очакват поражение. Бог даде думата, че Давид и неговият народ трябва да се раздвижат и обеща, че тогава Той ще върви пред тях, за да порази филистимските войски. Божиите обещания, тогава и сега, са условни. Когато ние изпълним своята част, Бог ще изпълни Своята.

25. Давид направи така. Тайната на успеха на Давид беше проста; той направи точно това, което Бог му беше заповядал. Когато човек постави волята си над Божията воля, той си навлича поражение. Не винаги ще разбираме причините за Божиите заповеди, нито пък това винаги е необходимо. Всичко, от което се очаква да правим, е да се доверяваме и да се подчиняваме. Давид безпрекословно се подчини на божествените указания и в резултат на това последва още една голяма победа.

От Гева. В LXX се чете Гиваон. Това е и тълкуването на паралелния пасаж в 1 Лет. 14:16. Гива, съвременна Йева, е на почти 9,6 км североизточно от Йерусалим, а Гиваон, ej-jib, е на същото разстояние на северозапад. Очевидно се има предвид Гиваон, защото се е намирал директно на пътя за отстъпление от долината Рефаим към Гезер.

Газер. Или Гезер. Крепост с изглед към долината Айалон, на 24 километра западно от Гаваон. Мястото, сега наречено Тел Йезер, е разкопано и е дало богати археологически доказателства. Когато царете на Йерусалим, Хеврон, Ярмут, Лахис и Еглон нападнали Гаваон, Исус Навин ги преследвал през прохода Бет-Орон и спечелил забележителна победа над тях в долината Айалон, където слънцето спряло (Исус Навин 10:1-14). Това несъмнено бил същият маршрут, който сега изминавал Давид при разгрома си над филистимците, защото пътят от Гаваон до Гезер водел през долината Айалон. Бягството в тази северозападна посока от Йерусалим се определяло от факта, че Давид бил „взел компас“ около филистимците, атакувайки ги от юг и по този начин ги прогонил на север към Гаваон и оттам към Гезер. В паралелния разказ тези битки са поставени между неуспешните битки на Давид (1 Лет. 13:5-

14) и неговия успешен (1 Лет. 15) опит да донесе ковчега в Йерусалим (1 Лет. 14:8-17). Но Летописи също така записват помощта на Хирам на Давид при построяването на дома му и разказа за децата, родени от него в Йерусалим (1 Летописи 14:1-7) между неуспешните и успешните му опити да пренесе ковчега там. Следователно ще се отбележи, че последователността от събития, както е записана във 2 Царе и 1 Летописи, не винаги е една и съща. Понякога е невъзможно да се определят точните подробности на хронологията. Очевидно редът на събитията е по-маловажен от самите факти и духовните уроци, които могат да бъдат извлечени от тях. Вижте PP 703, 704, който следва последователността на 2 Царе.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-25 ПП 701-704

1-3 ПП 701

6, 7 ПП 703

10 ПП 702

11, 17, 18 ПП 703

18-25 ПП 704

24 5Т 728

ГЛАВА 6

1 Давид донесе ковчега от Кириат-Иарим на нова каруца. 6 Оза беше поразен от Перезуза. 9 Бог благославя Овид-Едома заради ковчега. 12 Давид внася ковчега в Сион с жертви, танцува пред него, за което Михала го презира. 17 Той го поставя в скиния с голяма радост и пиршество. 20 Михала, укорявайки Давид за религиозната му радост, е бездетна до смъртта си.

1. Давид се събра. Вижте същия разказ, с по-дълго въведение, в 1 Лет. 13:1, 6-14. Давид е възнамерявал Йерусалим да бъде не само гражданската, но и религиозната столица на нацията. В продължение на много години ковчегът е бил в Кириат-Иарим,

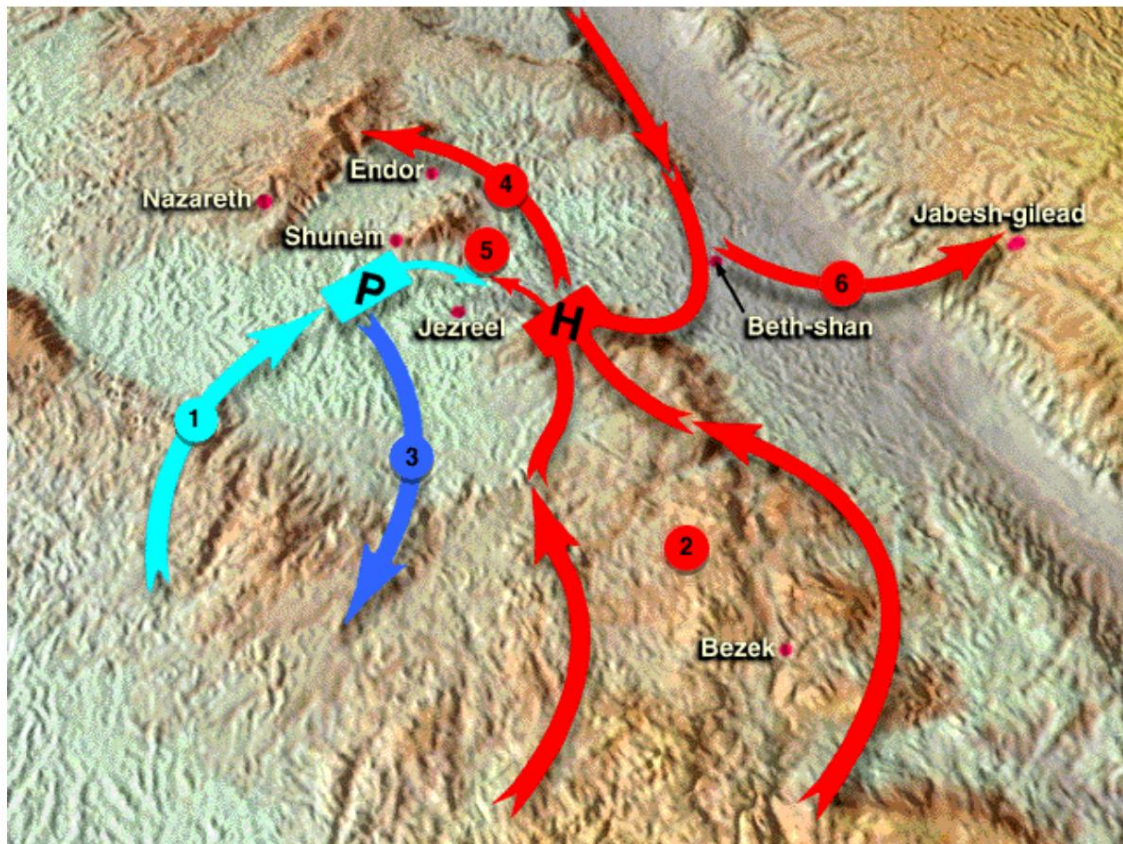
където е било отнесено при завръщането му от филистимците след смъртта на Илий (1 Царе. 7:1). Давид желаел да постави ковчега в национално светилище в Йерусалим. Преди да пристъпи към тази цел, той свикал водачите на нацията (1 Лет. 13:1-4), за да се посъветва с тях относно плана си.

Всички избрани мъже. Пренасянето на ковчега трябваше да бъде въпрос на внушителна гледка и национална радост. Давид поиска 30 000 от водещите мъже на царството да се съберат в Йерусалим, за да участват в тържествените празненства.

2. Баале в Юдея. Друго име за Кириат-Иарим (Исус Навин 15:9; 1 Лет. 13:6), около 9 мили северозападно от Йерусалим.

Последната битка на Саул срещу филистимците 1 Царе 28-31

1
2

¹Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (2 Царе 1:17).

Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

²Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (1 Царе 28:2).

Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

Името на Господа. Ковчегът е бил символ на Божието присъствие и затова е бил наричан с Неговото свято име. Божият народ (Второзаконие 28:10) и Неговият Храм (3 Царе 8:43) също са били наричани с Неговото име, буквално „името на Яхве е призовано“ върху тях, очевидно в смисъл на притежание.

Между херувимите. Думата „между“ не е в еврейския език и връзката на думата „обитава“ с херувимите е въпрос на тълкуване. Думата, преведена като „обитава“, често се превежда и като „седи“ (Бит. 18:1; 19:1; 21:16; и др.).

3. Върху нова каруца. Мойсеевият закон предвиждал ковчегът да бъде носен от синове на Каат (Числа 4:4–15; 7:9). Давид е трябвало да се вслуша в това указание, но вероятно е разсъждавал, че пренасянето на ковчега на нова каруца, теглена от волове, ще бъде знак на специално уважение. Той несъмнено си е спомнял, че когато филистимците върнали ковчега в Израел, те го донесли на нова каруца (1 Царе 6:7–14). Това обаче е била съвсем различна ситуация, защото те са действали според най-добрите си знания. Когато ковчегът пристигнал в Израел, той бил взет от каруцата от левити (1 Царе 6:15) в хармония с божествените напътствия към Моисей.

В Гива. Ковчегът беше в Кириат-Иарим, а не в Гива. Може би Гива трябва да е тук преведено вместо да бъде предадено като собствено име. Гива означава „хълм“ и е преведено така 65 пъти (Бит. 49:26; Изх. 17:9; Числа 23:9; и др.). В този случай домът на Авинадав е бил на хълма при Кириат-Иарим.

Синове на Авинадав. Ковчегът е бил поставен в дома на Авинадав поне две или три поколения по-рано, след смъртта на Илий (1 Царе 4:15–18; 6:1; 7:1). Фактът, че Оза и Ахио са наречени „синове на Авинадав“, означава само, че те са били негови потомци, в хармония с еврейската употреба на този термин (вижте върху 1 Царе 14:50; вижте също Том I, стр. 181, 186). Тъй като Оза и Ахио са упражнявали надзорни грижи за ковчега, докато е бил в дома им, отговорността за пренасянето му в Йерусалим сега е била поставена на тяхна отговорност. Това обаче определено е било в противоречие с изричните указания на Господа, че ковчегът трябва да бъде носен на раменете на левитите Каат (Числа 4:15; 7:9). Нямамо валидно извинение за пренебрегване на божествените указания по този въпрос.

Теглете новата каруца. Въпреки че караха каруцата, те не се возеха на нея. Ахио вървеше пред каруцата (ст. 4), а Оза вероятно вървеше до или зад ковчега, откъдето можеше да го наблюдава (вижте ст. 6).

5. Свирен пред Господа. Пренасянето на ковчега в Йерусалим трябваше да бъде радостно и впечатляващо събитие. Имаше инструментална музика, както и пеене от съпътстващите го тълпи. Ковчегът представляваше за хората присъствието на Бог и те се радваха в Неговото присъствие (вижте 1 Лет. 13:8).

Върху арфите. Изброяването на различни видове музикални инструменти е индикация, че по времето на Давид е имало много музикални умения. Има доказателства както от Египет, така и от Месопотамия за високо развитие на музиката поне 1000 години преди това време.

6. Гумното на Нахон. „Гумното на Хидон“ (1 Лет. 13:9), пример за различни изписвания или за човек или място, известни с повече от едно име.

Няма никаква улика за местоположението. Може би воловете, когато стигнали до гумното, са се отбили, за да грабнат част от разпръснатото зърно, като по този начин са причинили проблема.

Протегна ръка. Ковчегът беше свят. Никой освен свещениците, потомци на Аарон, не трябваше да го докосва (Числа 4:15; РР 705). Бог е строг по отношение на Своите изисквания. Вярно е, че филистимците се бяха докоснали до ковчега и не им беше причинена никаква вреда, но те не можеха да бъдат задържани.

отговорни за това, което не знаеха. Израилтяните обаче знаеха заповедта, която Господ им беше дал, но не ѝ се подчиниха.

7. Беше разпален. Човек вижда само външното, а Бог гледа на сърцето.

За придружителите на Оза може би е изглеждало, че намеренията на Оза са напълно почтени – той само се е опитвал да помогне, когато е протягал ръка, за да задържи ковчега. Но сърцето му не е било право с Бога. Неговият акт на докосване на ковчега е бил проява на самонадеяност. Грешно същество не би трябвало да се осмелява да докосне това, което символизира Божието присъствие. Господ не можеше да позволи да остане незабелязано това крещящо пренебрежение на Неговата изрична заповед. Ако греховете на Оза бяха оставени ненаказани, вината му можеше да засегне много други. Онези, които знаеха за отстъпничеството на Оза, щяха да се осмелят много в греха си, ако им беше позволено да стигнат до заключението, че грешки като тези на Оза могат да останат непоправени и нарушителят да бъде приет от Бога. Смъртта на Оза послужи като предупреждение за мнозина, че Господ е праведен Бог, който изисква стриктно подчинение от всички.

Бог го поразил. Някои смятат смъртта на Оза за несъразмерно строго наказание.

Инцидентът обаче се е случил в теократичен режим, когато гражданските наказания са обхващали религиозни нарушения, а смъртното наказание се е налагало за престъпления, за които вече не се прилага (Изм. 22:20; Лев. 20:2, 9, 27; Числа 15:32–36; вж. Деяния 5:1–11). Необходими са сурови наказания, за да се възпира злото. Ако настоящите ни строги закони срещу престъпността бъдат облекчени, ще има огромен ръст на беззаконието.

Оза беше прекарал толкова дълго в присъствието на ковчега, че познатостта му беше породила в него дух на непочтителност. Той беше виновен за прибързана и безразсъдна самонадеяност и Господ се беше отнесъл с него съответно. Потресаващата катастрофа накара събралите се израилтяни да осъзнаят важноста на изричните Божии заповеди и ужаса на греха на непочтителност.

8. Давид беше недоволен. Недоволството на Давид от смъртта на Оза се дължеше до голяма степен на фактът, че собственото му сърце не беше напълно правилно. Ако беше в пълен мир с Бога, нямаше да има причина за страх и щеше да приеме волята Господня.

Всичко, което Господ прави, е съвършено и когато човек е недоволен от Божиите дела, това е индикация, че има нещо нередно в собствения му опит. Би било добре за Давид да се смири и да изследва сърцето си за злините, които се крият там, вместо да търси недостатъци в Бога.

9. Страхуваше се. Давид се страхуваше, че някой грях в собствения му живот може да му донесе божественото наказание (виж РР 706).

10. Овед-Едом. Името се появява в 1 Лет. 15:18, 21; 26:4, 8, 15, но идентичността му не може да бъде установена със сигурност.

Гетец. Едва ли е гатец от Филистия, но по-вероятно е бил някогашен жител на Левитският град Гат-римон в Дан или Манасия, отреден на каатците (Исус Навин 21:24–26). Следователно Овед-едом може да е бил член на семейството, специално назначен да носи ковчега (Числа 4:15; 7:9).

11. Благословен Овед-Едом. Присъствието на ковчега в дома на Овед-Едом доведе благословия, а не проклятие. Овид-Едом знаеше колко страшно Господ беше наказал непочтителността, когато ковчегът беше опозорен. Вероятно беше видял Давид и хилядите израилтяни да треперят от страх, уплашени от присъствието на Божия ковчег. И все пак, въпреки всичко това, той приветства ковчега в дома си.

Цялото му семейство. Благословението, което сполетя Овид-Едом, не беше само за него, а за цялото му семейство. Чрез верния Авраам всички семейства на земята щяха да бъдат благословени (Битие 12:2, 3). Щастие, просперитет и мир сполетяват мнозина, когато един човек се радва на Божието присъствие. Човекът, който получава благословение, е направен благословен.

12. Беше разказано. Преживяването, което сполетя Овид-Едом, показва, че въпреки че Бог е свят Бог, не е нужно да се страхува от Него някой, който е смирен и послушен. Народът наблюдаваше какво ще сполети гетееца и семейството му (PP 706). Благословението, което дойде, разсея мрака и предчувствието, породени от смъртта на Оза.

13. Тези, които носеха ковчега. Давид беше научил урока за пълно послушание към Божиите изисквания. Ковчегът вече не се носеше на каруца, а в хармония със заповедта на Давид (1 Лет. 15:2) и словото Божие (Числа 4:5, 6, 15; 7:9; 1 Лет. 15:15), той беше носен от левити. Разказът, даден в Лет. 15 относно връщането на ковчега, е много по-подробен и ясен от разказа тук (виж 1 Лет. 15:1–29).

Шест крачки. Смъртта на Оза при предишния опит да премести ковчега сега накара Давид да действа с изключителна предпазливост. Ковчегът първоначално беше преместен само на шест крачки и когато не се появиха доказателства за Господното неодобрение, бяха принесени жертви, изразяващи благодарността на хората към Бога, че Неговото присъствие сега е с тях и Неговата добра воля се простира към тях.

Волове и угоени телета. Тук еврейската дума е в единствено число, „вол и угоено теле“. 13-ти стих не е в LXX. На негово място този вариант гласи: „И с него носеха ковчега седем отряда [или хорове или хорове], и за жертва теле и агнета.“

14. Танцуваха пред Господа. Танцуването на Давид беше акт на тържествена и свята радост. Да За един ориенталски човек от онова време подобна дейност е била естествен начин на изразяване, колкото и странно да ни се струва днес. По този начин Давид е изразявал своята благодарна хвала и по този начин е отдавал почит и слава на святото Божие име. В танците на Давид нямало нищо, което да е сравнимо с или което би оправдало съвременния танц. Популярният танц не приближава никого до Бога, нито вдъхновява за по-чисти мисли или по-свят живот. Той унижава и покварява. Прави човека негоден за молитва или изучаване на Божието Слово и го отклонява от праведността към пътища на веселие. Моралът е покварен, времето е по-лошо от пропиляното и често здравето се жертва (виж PP 707).

Ленен ефод. Сравнете 1 Лет. 15:27. За този случай Давид свалил царската си дреха и облякъл обикновен ленен ефод, какъвто обикновено се носи от свещениците и другите (вж. върху 1 Царе 2:18; срв. 1 Царе 22:18; 2 Лет. 5:12). Правейки това, той не си присвоявал свещенически прерогативи; той просто показвал на народа си, че е готов да се смири и да стане едно с тях в служба на Бога.

16. Презираше го. Михал не можеше да оцени или разбере пламенността, която караше Давид да общува с хората, изразявайки толкова живо радостта си в Господа. Когато Давид пееше и танцуваше пред Бога, неговият акт на поклонение беше почитан от Небето, но беше презиран от жена му. Михала, чийто баща беше във възторг повече от веднъж (1 Царе 10:10; 19:22–24), нямаше право да се оплаква от еуфорията на Давид. Но поводът може би е дал извинение да даде отдушник на натрупаните си чувства на злоба. Някога тя се беше влюбила в Давид като млад герой, но бракът ѝ с него скоро приключи с бягството му от Саул. Сега бяха изминали около 20 години, през които тя беше омъжена за друг мъж, от когото беше отнета насила и предадена.

на бившия си съпруг като политически трофей след дълга война срещу бащиния ѝ дом. Гордата дъщеря на Саул беше изпълнена с негодувание и готова да намери недостатъци у Давид, дори в ревността му да почита Господа по приемлив за онова време начин на хваление.

17. Скинията. Не древната скиния, която тогава е била в Гаваон (1 Лет. 16:39), а нова шатра, която Давид е приготвил специално за ковчега (2 Лет. 1:3, 4).

Всеизгаряния. Обичайният олтар за всеизгаряния е бил по това време с мозайката скинията в Гаваон (1 Лет. 21:29). Но в Йерусалим сигурно е бил издигнат друг олтар. Всеизгарянията са били с посветителен характер, докато мирните приноси са били такива, каквито са били приготвяни за щастливи и радостни поводи, като по-голямата част от мирните приноси са били изяддени от хората на празнична трапеза. 2 Царе 6:16–19 е паралелно с 1 Лет. 15:29 до 16:3. Но Летописи са добавили много подробности за церемониите по този повод, които не се намират в книгата на Самуил (1 Лет. 16:4–42).

18. Благослови народа. Давид беше както духовен, така и светски водач на своя народ. Той беше напълно уместно царят на Израел, който беше избран за поста си от Бога, да произнесе над народа божествената благословия. Сравнете благословията на Соломон при освещаването на Храма (1 Царе 8:14, 55).

19. Раздаваше милостиня на всички хора. Давид имаше щедър характер. Когато хората се готвеха да си тръгнат, на всеки беше даден подарък от царската щедрост. Това щеше да ги изпрати по домовете им в щастливо, доволно настроение и щеше да им помогне да забравят личните си проблеми и да пеят хваления на своя Бог и своя цар.

Добро парче месо. Евр. 'ешпар. Думата се среща само тук и в паралелния пасаж в 1 Лет. 16:3. Значението ѝ е неясно. Преводът на KJV е тълкуването, дадено на думата от евреите. Вулгата гласи „парче говеждо месо за печене“. Някои съвременни учени приписват на 'ешпар значенията „храна на пътника“, „провизии, състоящи се от фурми и варени или сурови зърнени храни“ и „пирожък от фурми“.

Кана с вино. Евр. „ашиша“. Тази дума е дефинирана буквално като „кейк“, например, приготвян от сушено грозде или стафиди, пресовани или компактирани в определена форма. „От вино“ се използва в KJV, но може да се подразбира в термина „ашиша“. (вижте Осия 3:1; стр. 708).

Хората си тръгнаха. Вижте 1 Лет. 16:4–42 за много допълнителни подробности относно празненствата и приготовленията по церемониите по освещаването.

20. Да се срещне с Давид. Давид беше минал покрай къщата му, докато придружаваше ковчега по пътя му пътя към новата си шатра и беше наблюдаван от Михал (ст. 16). След като завърши различните церемонии по освещаването, той се върна в дома си и беше посрещнат от Михал, която междувременно беше раздразнена от негодувание, едва дочавайки възможността да упрекне съпруга си за радостната жизнерадост, която той беше проявил в церемониите, свързани с пренасянето на ковчега. Михал беше напълно несъвместима с духа на празничното събитие.

В църквата днес има много хора, които изповядват религията си, но кога... Те може да са щастливи, но са огорчени духом. Когато би трябвало да се радват в Господа, те са ядосани на братята си. Вместо да са съсредоточили погледа си върху Божиите неща, те прекарват времето си в търсене на недостатъци в онези, които са щастливи в Господа. Да се посочва това не означава, че вълнението и емоционалността непременно са благоприятни за духовността. Публичната демонстрация на емоции не винаги е мярка за посвещението на душата; по-тихият темперамент може да изрази по-дълбока преданост към Бога от вътрешната страна.

чрез издигане на душата или чрез дела на любов. Но ако външното проявление липсва поради вътрешна апатия или безразличие, тогава достойнството се превръща във формализъм.

Колко славно. Вместо да поздрави съпруга си с радостни думи, Михала упрекна Давид с тази остра ирония, обвинявайки го, че се държи по-скоро като шут, отколкото като цар.

Разкри се. Тоест, свали царското си облекло и се появи публично в простия ленен ефод, носен от свещениците и другите (вижте на стих 14).

21. Това беше пред Господа. Михал трябваше да разбере истинската причина за поведението на Давид. Тя трябваше също да знае, че нейната егоистична гордост е в основата на собствената ѝ огорчение на духа. Давид чувстваше, че Михал е презряла не царя, а Господа и Неговото служение.

Преди баща ти. Давид напомни на Михал за факта, че баща ѝ е бил отхвърлен от Господа, но е бил избран. Бог беше намерил пътищата на Давид за угодни. Но Михал заемаше същото арогантно отношение, което беше причинило отхвърлянето на баща ѝ като цар. Думите на Давид не бяха приятни, но бяха оправдани.

„Ще свиря ли?“ Давид даде да се разбере на Михал, че тя няма основателна причина за острите си укорителни думи и че обвинението ѝ няма да охлади пламенността му, нито ще го накара да промени курса си. Той щеше да продължи да се радва и весели пред Господа, изразявайки благодарността си за всичко, което Бог е направил за него.

22. Подъл. Евр. qalal, „да бъдеш незначителен“, „да бъдеш незначителен“ и в използваната тук форма „да бъдеш пренебрегнат“.

В моите очи. LXX тук гласи „в твоите очи“. Ако това е правилното тълкуване, значението е подобно на горното – действията на Давид оттук нататък биха били такива, че биха го накарали да бъде още по-унижен в очите на Михала. От друга страна, ако се приеме еврейското тълкуване, тогава значението би било, че Давид е бил готов да следва всеки курс, колкото и скромен да изглежда дори на самия него, който би бил за чест и слава на Бога.

За слугините. Давид се довери на обикновените хора, за да разберат религиозните му ревност. Той не ценеше мнението на Михал, нито пък очакваше хората да го ценят.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-23ПП 704-711; CP 191-193

1-4ПП 704

5-7ПП 705

6, 7 CW 97; Ev 116; LS 321; MH 436; SR 192; TM 348, 462; 8T 284

8-10 ПП 705

9-11SR 192

11-13 ПП 706

12 CP 193

14 ПП 707

16-20 стр. 708

17 CP 193

21-23ПП 711

ГЛАВА 7

1 Натан първо одобри намерението на Давид да построи дом на Бога, 4 след това, чрез словото Божие, му забрани. 12 Той му обеща ползи и благословения в потомството му. 18 Молитвата и благодарността на Давид.

1. Седеше в дома си. Думата, преведена тук като „седна“, означава също „да обитавам“ и често се предава по този начин (виж стих 2). Контекстът сякаш изисква такъв превод тук. Идеята е „докато царят живееше в собствения си дом“, тоест, след като той беше построен. Давид започна да мисли за несъответствието между това да има свой красив дом, но да няма място, което да може да се нарече Божий дом. Вижте паралелния разказ за събитията от тази глава в 1 Лет. 17.

Починете си наоколо. Периодът на мир позволи на Давид да посвети времето и енергията си на други неща. При тези обстоятелства той започна да обмисля построяването на храм за поклонение на Бога.

2. До Натан. Това е първото споменаване на пророк Натан, но той очевидно е бил вече доверен съветник на царя, с когото да се консултират по важни въпроси, по които Давид желае конкретни насоки от Бога. Натан става видна фигура по време на царуването на Давид, а също и по време на царуването на Соломон (виж 2 Царе 12; 3 Царе 1:10-12, 34, 38).

Вътре в завеси. Думата за „завеси“ е използвана в Изх. 26 и 36 за покривалото на скинията. Шатърът, в който се е помещавал ковчегът, е бил временна конструкция, вероятно подобна на Моисеевата скиния. Първоначалната скиния и олтарът за всеизгаряне са били в Гаваон (1 Лет. 21:29; 2 Лет. 1:3-6). С ковчега в шатра в Йерусалим, сега е имало две национални светилища. Целта на Господ обаче е била да има само едно централно място за поклонение (Втор. 12:13, 14) и планът на Давид е бил да установи едно голямо национално светилище в Йерусалим.

3. Натан каза. Натан беше пророк, но в момента очевидно изразяваше собственото си лично мнение. Пророк може да даде на хората вдъхновено послание само ако Бог му е дал такова послание. Привилегия на пророка е, когато е изправен пред труден въпрос, да се моли за вдъхновен отговор, но решението за отговора е от Господа. Има моменти, когато Господ вижда, че е по-добре хората да вземат свои собствени решения и по този начин да развият способността си за мъдра преценка. В други случаи Той е благоволил да изпрати божествено послание. Такива божествени съобщения често са квалифицирани с отличителното изявление „Така казва Господ“ (вижте стих 5).

Върви, направи всичко. Целта, изразена от Давид, изглеждаше добра и Натан естествено си помисли, че е редно царят да я изпълни. Пророкът обаче не беше получил никакво потвърдително послание. Той говореше според собственото си чувство за право, а не в отговор на божествено откровение.

4. Словото Господне дойде. Съобщението беше ясно обозначено като идващо от Бога (вижте стих 3) и беше в пряко противоречие с по-рано изразеното мнение на Натан. Няма обаче доказателства за какъвто и да е бунтарски дух от страна на Натан, когато е бил помолен да се върне при царя и да признае предишната си грешка. Необходима е божествена благодат, за да признаеш, че си допуснал грешка, и да се заемеш с поправянето ѝ.

5. Моят слуга Давид. Давид беше слуга на Бога и самият той говореше чрез вдъхновение, както е в съставянето на своите псалми. Към него се отнасяше и титлата „пророк“ (Деяния 2:30). В този случай Господ избра да му говори не директно, а чрез друг пророк. Бог действа чрез различни личности и божествената светлина идва по различни канали. Подобно и днес Бог действа чрез организацията на Своята църква и призовава за взаимна любов и доверие сред братята и предупреждава за опасността от индивидуална независимост. Ако Давид беше притежавал гордост с мнението си, той можеше да се разгневи силно, че идеите му бяха опровергани. Вместо това той прие божественото укор, въпреки че то противоречише както на неговата собствена цел, така и на преценката на пророка.

Така казва Господ. Когато идват послания, носещи този етикет, хората трябва да обърнат внимание. Ако има съмнение относно истинността на посланието (виж Йоан 4:1), в Божието Слово са посочени тестове, чрез които може да се провери валидността на твърденията (Чис. 12:6; Втор. 13:1-3; 18:22; Мат. 7:15-20; Йоан 4:1-3). Наша е отговорността да открием източника на съобщението и ако то е от Бога, да го следваме.

Да ми построиш къща? Въпросът предполага отрицателен отговор. Паралелният пасаж гласи: „Ти няма да ми построиш къща“ (1 Лет. 17:4).

6. Като има предвид. Или „защото“ или „защото“. Причината, поради която Давид не трябва да построи къщата защото Бог е даден тук.

От времето. Вече бяха изминали около 450 години от Изхода (вижте 1 Царе 6:1). През това време скинията е била земното обиталище на Бога. Тя често е била премествана от място на място и дори сега не е дошло времето за постоянно място за поклонение на израилтяните. След като тези временни приготовления са продължили толкова дълго време, една шатра би могла да бъде достатъчна за още малко, докато се направят приготовления за построяването на Храма.

7. Племената на Израел. Паралелният пасаж гласи „съдиите на Израел“ (1 Лет. 2:1). 17:6). Разликата в еврейския език е само в една буква. LXX дава „племена“ и в двата случая.

8. Овче кочина. Буквално „жилището“, тук очевидно на овце.

9. „Създадох те“. Това може да се преведе като бъдеще време, „ще те направя“, въпреки че еврейските учени, които въвели форма на пунктуация в еврейския текст между VI и IX век сл. Хр., са добавили знак, който, ако е валиден, изисква глаголът да бъде преведен в минало време.

10. Не ги измъчвайте повече. През целия период на съдиите израилтяните търпеха страдания от ръката на враговете си. Това не беше в хармония с Божиите цели и сега Господ им обеща период на прекратяване на потисничеството.

Обещанието обаче беше условно. Славна съдба щеше да бъде тяхна само при условие, че работят в хармония с плановете и целите на небето. Но поради постоянния отказ да приемат високата си привилегия, на изповядващите се за Господен народ беше многократно позволено да попаднат в ръцете на враговете си, докато не бяха унищожени като нация и отхвърлени като Божи избран народ.

11. Дадох ти покой. Чрез промяна на пунктуацията (виж на стих 9) това може да се преведе като бъдеще време. Ако събитията от гл. 8 следват хронологично, Давид тепърва щеше да вижда повече войни. Въпреки това думите могат да се тълкуват като отнасящи се до временното прекратяване на войната, споменато в гл. 7:1. В този случай преводът на KJV трябва да се запази.

Дом. Бог щеше да утвърди семейството на Давид, осигурявайки наследяването на трона. трон за потомството си.

12. Въздигни потомството си. Това се отнася предимно до Соломон, наследникът на Давид и строителят на Храма. Но на Давид е било показано също, че Месията ще дойде в неговия род (виж Деяния 2:30).

13. Завинаги. Ако Израел беше верен на Бога, народът на Израел щеше да съществува вечно и славният Храм никога нямаше да бъде разрушен (вижте РК 46, 564). Това, което Бог е възнамерявал да направи за света чрез народа на евреите, Той сега го осъществява чрез църквата (РК 713, 714). Независимо от провала на човека, Божията цел в крайна сметка ще бъде изпълнена чрез установяването на вечно царство чрез

Христос (Лука 1:31-33; срв. Пс. 89:29, 36, 37; Дан. 2:44; Дан. 7:14, 27; Авдий 21; Михей 4:7; Евр. 1:8).

14. Аз ще му бъда баща. Вижте 1 Лет. 22:9, 10; 28:6. В това обещание Бог се отъждествяваше с Давид и неговото потомство. Тези, които последваха Давид на трона на Израел, трябваше да царуват в името на Господа, като Божии синове и представители на небето. Когато буквалните потомци се провалиха, обещанията бяха изпълнени в Христос (вижте Евр. 1:5).

Наказвай го. Божиите наказания са дела на любов. Неговите съдби са изпратени, за да върнат хората към разума им и към праведността. Мъдрият и любящ родител ще накаже детето, което обича (Пр. 3:12; Евр. 12:5-10). Изречението е пропуснато в 1 Лет. 17:13.

Жезълът на хората. Бог често използва хора, за да наказват хората. Неговите наказания върху народите често се изпращат чрез народи (виж Исаия 10:5, 6; Йеремиа 51:20). Асирия и Вавилон бяха изпратени да наказват Израел и Юдея.

15. Няма да се оттегли. Условно обещание, което не може да бъде изпълнено поради човешки провал. Привилегиите сега принадлежат на духовния Израел.

От Саул. На Саул също му беше обещано царството „завинаги“ (виж 1 Царе 13:13).

Пред Теб. Буквално „от Твоите лица“, тоест, от Твоето присъствие. Тези обещания бяха условно верни за Давид.

16. Ще бъдат установени. Поради провала на потомците на Давид тези важни обещания ще бъдат изпълнени в крайна сметка само чрез Христос и Неговата църква (виж Исаия 9:6, 7; Йеремиа 23:5, 6; 33:14-21).

17. Така говореше Натан. До този момент се водеше протокол за поръчката, която Натан получи от Господа за Давид (ст. 5-16). Този стих казва, че той го носеше навън.

18. Седнал пред Господа. Вероятно в скинията, в която е бил ковчегът. Давид беше смаян от даденото му откровение. Не му беше позволено да построи Храма, но дадените му обещания напълно компенсираха първоначалното разочарование.

Кой съм аз, Господи Боже? Докато Давид седеше в медитация, той вероятно преглеждаше отминалите години, мислейки първо за себе си като за смирен овчар, който се скита по хълмовете и се запознава с Божиите пътища; след това как е бил избран за царството, но е избягал през хълмовете на Юда като беглец, без да знае какво ново изпитание и опасност ще му донесе следващият ден. Най-накрая той се радваше на мир и с него дойде обещанието от Бога за бъдещето на неговото царство. Давид беше съкрушен от тази мисъл. С дълбоко смирение и пълно самоотричане той извика: „Кой съм аз, Господи Боже?“ По човешки стандарти Давид би бил смятан за човек с изключителни постижения, необикновен водач, човек с дълбоко благочестие и голяма смелост, човек на честта и успеха, един от най-великите поети в света и един от най-изявените царе в историята. Но Давид се чувстваше дълбоко смирен пред своя Създател и напълно недостоеен за високата чест, която Бог му е дал и на дома му.

Думата „Бог“ е написана тук с главни и малки главни букви – „БОГ“. Това е направено, за да се посочи, че е превод на Яхве. Когато Яхве стои сам или в

В комбинация с „Елохим“ се превежда „Господ“. Когато е предшествано от „Адонай“, „Господ“, както тук, се превежда като „БОГ“ (виж том I, стр. 35, 173).

19. Човешкият начин на живот. Буквално „законът на човека“, тоест човешки закон. Значението на тази фраза е неясно. Паралелният пасаж гласи: „и си ме погледнал като на човек от високо положение“.

20. Кажете още. Давид беше смаян от оказаната му чест и не му останаха думи да изрази благодарността си.

Познаваш слугата си. Давид знаеше, че Господ е запознат с него и може прочете мислите на хвала и благодарност, които изпълваха сърцето му.

21. Заради Твоето слово. „Заради Твоя слуга“ (1 Лет. 17:19). За последния израз виж Пс. 132:10; вж. 2 Лет. 6:42.

22. Ти си велик. Вижте Пс. 86:8–10; 71:19; 89:6–8.

23. Е като твоя народ. Давид смяташе за най-висша привилегия да бъде причислен към Божия народ. Кой народ би могъл да бъде по-велик или по-почитан от този, избран от Господа за Негов (виж Втор. 4:7, 32–34)?

Сам народ. Позоваването е на Изхода. Бог прояви големия Си интерес към Израел, като ги изкупи от положението им на робски род в Египет.

За да му направи име. Изходът направи Божието име велико сред народите на земята, защото тя показваше Неговата несравнима сила над най-великите народи на земята.

Велики и ужасни неща. Сравнете Втор. 10:21. Мислите, които тогава минаваха през ума на Давид, докато размишляваше върху чудесните отношения на Господа с Израел по време на Изхода, бяха подобни на мислите на Моисей, изразени във Втор. 4:7, 32–34.

Техните богове. Боговете на Египет били многобройни, известни и предполагаемо могъщи. Изходът бил признат за триумф не само над египетската земя, но и над египетските богове. Когато Израел триумфално напуснал Египет, нямало нужда от по-нататъшни въпроси сред египтяните кой е истинският Бог. Самите египетски богове нямали сила, но Сатана проявил силата си в тяхна полза и по този начин Изходът бил поредна победа на Бог над Сатана във великата борба на вековете.

24. Станете техен Бог. Бог беше обещал да установи потомството на Авраам в земята Ханаанска и да бъде техен Бог (Бит. 17:7, 8). Чрез Моисей Той обеща да изкупи потомството на Авраам от египетско робство и да бъде техен Бог (Исх. 6:7, 8). Тези обещания вече бяха изпълнени.

26. Нека се прослави името ти. Молитвата на Давид беше да се възвеличи името на Бог. Тези, които се стремят да се прославят, отразяват отношението на Луцифер, който желаше да възвиси своя „престол над звездите на Бога“ и се стремеше да „бъде като Всевишния“ (Исая 14:13, 14). За разлика от това, песента на непадналите ангели е „слава на Бога във висините“ (Лука 2:14) и „благословение, почит, слава и сила“ на „Онзи, Който седи на престола“ (Откр. 5:13). Тайната на величието на Давид беше неговото смирение. Този, който е готов да се смири като малко дете, е „най-велик в небесното царство“ (Матей 18:4).

28. Думите ти да са истина. Давид беше уверен, че Господ ще спази обещанията Си. Той вярваше, че молитвата му ще бъде отговорена. Неговата молитва всъщност беше приемането на чудните и благодатни обещания на Бог.

29. Бъдете благословени завинаги. Паралелният пасаж гласи: „Благославяш, Господи, и то ще бъде благословено завинаги“ (1 Лет. 17:27). Когато Бог обещава на човека благословия, няма сила на земята, достатъчно силна, за да я обърне, освен извратена човешка воля, която отказва да изпълни условията (виж Числа 23:20). Хората безчестият Бога, когато се съмняват в Неговите

обещания или не успяват да потърсят Неговите благословии. Християнският живот би бил много по-щастлив и надеждата би била по-светла, ако всички имаха повече доверие в сигурността на Божиите обещания. Животът на Давид беше едновременно щастлив и плодотворен, когато той с радост се предаде на Божията воля. Неговата надежда и цел беше да построи Храма, но му беше казано, че тази задача не е за него. Смирено той се подчини на божествената воля, приемайки задачите, които Бог имаше за него, и не си позволяваше да стане навъсен и мрачен, защото не му беше позволено да изпълни собствената си цел. Мнозина се смятат за пренебрегнати и отхвърлени, ако не им бъде позволено да продължат с всичките си желания. Други са решени да продължат напред със задачи, за които не са годни и за които Господ не ги е призовал, напразно се опитвайки да извършат дело, за което са недостатъчни, като същевременно пренебрегват да вършат онези неща, които са по силите им и за които са призвани от Господа. Тази глава е поразителен пример за покорство пред Божията воля.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–29ПП 711–713

2, 3 ПП 750

2–5, 8–10 стр. 711

4–13МН 473

11–13, 18, 19 стр. 712

ГЛАВА 8

1 Давид покорява филистимците и моавците. 3 Той поразява Ададезер и

Сирийци. 9 Той изпраща Йорам с дарове, за да го благослови. 11 Даровете и плячката Давид посвещава на Бога. 14 Той поставя гарнизони в Едом. 16 Давидови офицери.

1. Порази филистимците. След като Давид се възкачи на трона, той се радваше на период на мир, който бил използван за организирането и изграждането на неговото царство. Осъзнавайки силата на Израел, околните народи се въздържали от нападение и Давид се задоволил с делата в своето царство. Накрая обаче решил да подчини враговете си, за да не бъдат в позиция да атакуват, когато им се удаде възможност. Филистимците били победени и направени данни, а част от територията им била присъединена към Израел.

Метег-ама. Значението на това име е неясно. Някои го тълкуват като „юзда на града-майка“, като „юзда“ вероятно се използва в смисъл на власт. Според паралелния пасаж, Давид е взел „Гет и селата му от ръцете на филистимците“ (1 Летописи 18:1). Вероятно се отнася за Гет, градът-майка, метрополията на филистимците. Това важно място сега е присъединено към Израел. Задържането му от Давид би означавало пълното подчинение на филистимците на Израел.

2. Порази Моав. Давид преди това се е радвал на приятелски отношения с Моав, тъй като моавците са осигурили убежище на баща му и майка му, докато е бил беглец от Саул (1 Царе 22:3, 4). Причината за промяната в отношението на Давид към Моав не е със сигурност известна. Съществува еврейско предание, според което моавците са се оказали неверни на доверието си и са убили бащата и майката на Давид. За това няма потвърждение. Възможно е също така да е вярно, че във войната на Давид с филистимците моавците са били виновни за някакво предателство и по този начин са станали обект на следващата му решителна атака.

Няма нужда да се предполага, както правят някои, че Моав е споменат тук по погрешка Амон. Бунтът на Моав под командването на Меша (4 Царе 1:1; 3:4–27) доказва, че страната е била поставена под властта на Израел. Освен този запис няма други сведения за

подчинението на Моав. Аргументът за мълчанието обаче сам по себе си не е достатъчно доказателство за продължаващото робство на Моав от времето на Давид до смъртта на Ахав.

Възможно е да е имало и други бунтове и повторни подчинения през годините.

Хвърляйки ги на земята. Буквално „карайки ги да легнат на земята“. Изглежда, че Давид е принудил моавците да легнат на земята и след това ги е разделил с въдица на три части, две от които са били убити, а третата е била запазена жива. Паралелният пасаж (1 Лет. 18:2) не споменава това. Причината за такова драстично отношение не е дадена. Може би информацията относно причините за войната би помогнала да се обяснят мерките.

3. Ададезер. Понякога се изписва „Адарезер“ (1 Лет. 18:3, 5, 7, 10; и др.). „Ададезер“ очевидно е по-правилният правопис, тъй като Адад е било името на важен сирийски бог. Титлата на този бог се появява и в името Бен-Адад (3 Царе 20:1, 2; 4 Царе 8:7).

Зова. Малко арамейско царство западно от Ефрат и североизточно от Дамаск, на около 50 мили южно от Емат. Царството процъфтява по времето на Саул, Давид и Соломон (виж 1 Царе 14:47; 1 Летописи 18:3; 2 Летописи 8:3). В периода на асирийското господство този регион става провинция с името Субуту.

При река Ефрат. Този стих дава известна представа за обширността на владенията на Давид. Границите на Израел не се простираха до Ефрат, но народите от този регион бяха доведени до това да признаят Давид за свой господар.

4. Хиляда колесници. Думата „колесници“ не се среща в еврейския език, който гласи „хиляда и седемстотин конници“. Паралелният текст (1 Лет. 18:4) обаче съдържа „хиляда колесници“, което предполага, че в разказа на Самуил, както и в Превода на крал Джеймс, трябва да се споменават „колесници“.

Седемстотин конници. LXX гласи „седем хиляди конници“, което е числото, дадено в 1 Лет. 18:4.

Прерязани са му кости. Тоест, прерязани са му сухожилията. Процедурата е била да се прережат сухожилията на задните крака. конете и по този начин правят животните негодни за употреба във война (вж. Исус Навин 11:6-9).

Запазено от тях. Дали Давид е сгрешил в това, не ни е казано. Той вероятно е чувствал нуждата от няколко коне, които да се използват като средство за бърза комуникация. И все пак въвеждането на тези коне може да е било началната точка за умножаването на конете от Соломон (1 Царе 4:26; 10:26, 28, 29) в пряко нарушение на Втор. 17:16.

5. Сирийците от Дамаск. Имало е много групи сирийци или арамейци, но тези от Дамаск били най-могъщите и най-известните (вижте 1 Царе 20; 2 Царе 16:5-12; и др.).

6. Запази Давид. Сравнете ст. 14 и гл. 7:9. Давид е живял опасен живот, бидейки в чести конфликти с враговете му. Но Господ му даде победа и го опази от опасност. Божиата закриляща грижа стана тема на много от псалмите на Давид (виж Пс. 18; 34; и други).

7. Златни щитове. Вероятно позлатени щитове. Такива щитове може да са били използвани предимно за показност, а не за защита в реална битка. Соломон също така е правил златни щитове, които са били изложени в известната му „къща в Ливанската гора“ (1 Царе 10:17). За „щитове“ в LXX се чете „гривни“.

8. От Бета и от Беротаи. Бета, в Арам-сова, е неизвестен. Беротаи може да е Береитан, на 13 км южно от Баалбек.

Месинг. Месингът е правилно сплав, която е направена от мед и цинк. Терминът „месинг“ В Библията обикновено се отнася за бронз, сплав от мед и калай, или за мед. Тези метали са били широко използвани в древния Ориент. Много предмети, изработени от тях, са открити в Месопотамия, Египет и Сирия. Давид е запазил този бронз и други метали за бъдещия храм (ст. 11). Соломон е използвал бронза, взет от сирийците, за „медното море, стълбовете и медните съдове“ на Храма (1 Лет. 18:8).

9. Емат. Царство на река Оронт. То е било приток на Соломон (1 Царе 4:24; 2 Лет. 8:3, 4), възвърнало си независимостта и отново е било възврънато за Израел от Йеровоам II (4 Царе 14:28), и накрая е било покорено от Асирия (4 Царе 19:13; Исаия 37:13).

10. Йорам. Фактът, че Той поставил сина си начело на делегацията, бил знак за високото му уважение към Давид.

Донесъл със себе си съдове. Донасянето на такива подаръци обикновено се е смятало на Изток за еквивалентно на плащането на данък. Царуването на Давид значително засили влиянието на Израел върху обширни области на Западна Азия.

11. Посвети. Вместо да използва тези дарове за себе си, Давид ги посвети на Господа. Давид имаше голямо желание да види Храма построен и въпреки че самият той нямаше да му бъде позволено да продължи с тази задача, той направи всичко възможно за неговото издигане.

12. За Сирия. LXX, сирийският и няколко ръкописа на еврейски език имат „Едом“. Също така, иначе идентичният списък на тези народи, даден в 1 Лет. 18:11, съдържа „Едом“ вместо „Сирия“. И двата народа всъщност са завладени от Давид. Двете имена, Сирия („арам“) и Едом („едом“), се различават само по една буква в съгласния иврит. Където думата за Сирия има „r“, думата за Едом има „d“. Двете букви изглеждат толкова сходни, че често се бъркат. Например, Ададезер (2 Царе 8:10) е написано Ададезер във 2 Царе 10:16, 19. За формите на еврейските „d“ и „r“ вижте стр. 14.

За Амон. Тъй като в гл. 10 се разказва за проблеми с Амон след очевидно ненарушимо приятелство от ранните дни на Давид, някои коментатори стигат до заключението, че настоящият стих изброява всички народи, чиито плячки Давид е посветил през цялото си царуване, включително народите, нападнати във войните от гл. 10.

Амалик. Това е единственото споменаване на война с Амалик, след като Давид става цар. Саул бе спечелил голяма победа над Амалик (1 Царе 15), а след това Давид, като беглец, поразил някои отряди на амаличаните (1 Царе 30).

13. Сирийците. В LXX, сирийския и няколко еврейски ръкописа се използва терминът „едомити“. Паралелният текст на 1 Лет. 18:12 също съдържа „едомитите“ (вижте върху 2 Царе 8:12 за евентуално объркване на двете имена). Че се имат предвид едомитите, е ясно от факта, че поражението се е случило в „долината на солта“, която е била в Едом (4 Царе 14:7; Пс. 60, заглавие; вижте също върху 2 Царе 8:14, което очевидно е продължение).

Осемнадесет хиляди мъже. Ависей, братът на Йоав, е посочен като генерал на Давид, който е убил тези 18 000 мъже (1 Лет. 18:12). Самият Йоав е убил 12 000 едомци в същата местност (Пс. 60, заглавие). Има и запис на поход на Йоав, в който той е убил „всеки мъжки пол в Едом“ (3 Царе 11:15, 16).

14. Поставете гарнизони в Едом. Великата победа, спечелена от войските на Давид над едомците в долината на солта (2 Царе 8:13; 1 Летописи 18:12), беше последвана от поставянето на

на гарнизони там, по същия начин, както Давид преди това беше разположил гарнизони в Сирия (2 Царе 8:6).

16. Над войската. След като изброява победите на Давид над враговете му, авторът на книгата на Самуил дава кратко обобщение на главните служители в царството (ст. 16–18) и същото важи и за автора на книгата на Летописи (1 Летописи 18:15–17). По същество същият списък с служители е даден отново във 2 Царе 20:23–26. За издигането на Йоав на този пост вижте 1 Летописи 11:6.

Летописец. Очевидно важен служител, нещо като канцлер. Той не само е водил отчет за държавните дела, особено за информация на царя, но е бил и съветник на царя. Йосафат, който е бил летописец на Давид, продължава да заема същата длъжност в ранния период на царуването на Соломон (1 Царе 4:3).

17. Садок. Тук Садок и Ахимелех са изброени като свещеници, очевидно първосвещеници, тъй като списъкът включва най-висшите служители на царството. Садок вече се е появявал по-рано в историята на царуването на Давид, където е посочен заедно с Авиатар във връзка с пренасянето на ковчега в Йерусалим (1 Лет. 15:11). По време на царуването на Давид двамата многократно са посочени като колеги, очевидно равнопоставени.

Предложени са три причини, поради които Дейвид е последвал на пръв поглед странния процедура за наличието на двама първосвещеници: (1) Двата свещеници представлявали двете линии, произлизащи съответно от синовете на Аарон, Елеазар и Итамар (виж 1 Лет. 24:1–6, където се споменават Садок и синът на Авиатар, Ахимелех). (2) Обединявайки Юда и Израел след дълга война, Давид може би се е надявал да затвърди единството на националното религиозно чувство, като раздели първосвещенството между двата дома. Свещеническата линия на Авиатар била почти унищожена от Саул (1 Царе 22:9–20) заради помощта, оказана на Давид, но клонът, представен от Садок, останал верен на Саул, поне докато Давид не станал цар на целия Израел (1 Лет. 12:23–28). (3) Националното поклонение на Йехова все още не било централизирано, защото ковчегът бил в Йерусалим, а скинията в Гаваон, където била отнесена след клането в Ноб; следователно е имало нужда от двама високопоставени свещеници и Садок е специално споменат като служител в Гаваон (1 Лет. 16:39, 40). За историята на Садок и неговите партньори в службата вижте следващия раздел за Ахимелех.

Ахимелех. Споменат като син на Авиатар не само тук, но и в паралелния пасаж от 1 Летописи 18:16 (изписва се „Авимелех“), и в 1 Летописи 24:6, който се отнася до по-късен случай. Но съвместните първосвещеници на Давид (вижте за „Садок“ по-горе) многократно са наричани „Садок и Авиатар“ през целия му живот и дори в началото на царуването на Соломон. Следователно споменаването на Садок и Ахимелех в настоящия стих и в Летописи е породило спекулации за „грешки на писарите“ и „объркани имена“, особено след като Ахимелех е наречен син на Авиатар, а Авиатар - син на Ахимелех.

Но няма нужда да се допускат грешки. Критиците не винаги вземат предвид фактът, че предполагаемата им трудност може лесно да възникне както от липсата на пълна информация, така и от грешка от страна на древния писател или неговите преписвачи. Разпръснатите препратки към няколко поколения от свещеническо семейство не представляват цялостен разказ. Например, нека си представим чужденец, непознаващ американската история, който чете книга за американската политика. Той може да се озадачи да разбере препратките към Кливланд като президент след Бенджамин Харисън, заедно с други твърдения, че

той е предшествувал Харисън. Ако прочете цялата история от този период, ще открие, че и двамата са прави.

Твърденията за Ахимелех, Авиатар и Ахимелех позволяват следната реконструкция на събитията. Ахимелех, който даде хлябовете на предложението на беглеца Давид в Ноб, беше син на Ахитув (1 Царе 22:9–12) и беше потомък на Илий, защото синът му Авиатар изпълни пророчеството относно дома на Илий (3 Царе 2:27).

Според родословието на 1 Царе 14:3, Ахимелех трябва да е бил стар човек, когато е помагал на Давид. Синът му Авиатар може също да е бил първосвещеник по същото време (виж върху Марк 2:26), ако е заемал длъжността съвместно с баща си. Или може да е бил действащият първосвещеник, докато баща му е бил „почетен първосвещеник“, каквато очевидно е била връзката между Илий и синовете му и между Анна и Каяфа по времето на Христос (виж върху Лука 3:2). Когато Саул е избил свещениците от семейството на Ахимелех, Авиатар е избягал с ефода, символа на длъжността му (виж върху Изх. 28:6–30), и е станал съветник и свещеник на обявения за престъпник Давид (1 Царе 22:20; 23:6, 9; 30:7). Авиатар и Садок отново са споменати като съвместни първосвещеници във връзка с празничната церемония по пренасянето на Божия ковчег в Йерусалим (1 Лет. 15:11, 12). Оттогава нататък Садок и Авиатар многократно са наричани заедно „свещеници“ в по-късната част от живота на Давид (2 Царе 15:29, 35, 36; 17:15; 19:11; 20:25) и дори в началото на царуването на Соломон (3 Царе 4:4).

След победите на армиите на Давид над различни чуждестранни врагове, консолидирането на царството и сигурното установяване на вътрешно правосъдие, както е описано в настоящата глава (ст. 1–15), откриваме списък с най-висшите служители на Давид. Но тук са включени имената на Садок и Ахимелех, „свещениците“, както в паралелния пасаж (1 Лет. 18:16).

Авиатар очевидно е бил заменен за известно време от сина си. Няма нищо, което да показва колко дълго Ахимелех е заемал този пост или защо не е бил постоянен. Може би е бил назначен за свещеник временно, по време, когато баща му е бил в лошо здраве. Може би по-възрастният мъж е бил изваден от планираното си пенсиониране поради неочаквани събития - вероятно бунтът на Авесалом. Въпреки че Библията не ни информира по тези въпроси, е възможно да е имало промени в свещеничеството по редица причини. Няма нужда да се предполага, че е допусната грешка на писаря.

Още веднъж, години по-късно, виждаме Ахимелех да участва в публична церемония. Това е предшествало коронацията на Соломон, когато възрастният Давид разпределил задълженията на левитите в бъдещата служба на очаквания Храм. Жребий бил хвърлен пред Давид и пред „свещеника Садок и Ахимелех, сина на Авиатар“ (1 Лет. 24:1–3; вж. ст. 6, 31) като представители на двата клона на семейството на Аарон. Изобщо не е изненадващо, че по този повод Авиатар не е присъствал, тъй като съвсем наскоро е участвал активно в опита на Адония да завземе трона (1 Царе 1:5–7, 19). В негово отсъствие е било естествено синът му Ахимелех да функционира като глава на дома на Итамар, срещу Садок от дома на Елеазар. Така че свързването на името му със Садок тук не изисква друга промяна в длъжността първосвещеник. Ахимелех не е наречен свещеник, въпреки че е споменат три пъти (1 Лет. 24:3, 6, 31). Само Садок е помазан за първосвещеник при коронацията на Соломон (1 Лет. 29:22).

Авиатар обаче все още е посочен в първия списък с висши служители в началото на царуването на Соломон (1 Царе 4:4; вж. ст. 1, което предполага, че този списък се отнася до началото на царуването), тоест преди смъртта на Давид. Соломон вероятно го е запазил на поста от уважение към уважението, което Давид е изпитвал към него като стар приятел и съветник. Поне не го е направил...

сваля Авиатар от свещеничеството до смъртта на Давид, а след това едва когато Адония прави това, което Соломон смята за още един заплашителен ход (1 Царе 2:22, 26, 27). Оттогава нататък Садок е единственият първосвещеник (1 Царе 2:35).

Следователно е очевидно, че различните описания се допълват, а не си противоречат и следователно не се нуждаят от преразглеждане.

Писарят. Очевидно висока позиция, сравнима с тази на държавен секретар (виж 4 Царе 12:10; 18:37; 19:2).

18. Беная. При коронацията на Соломон Беная, бивш началник на херетците и фелетците, замени Йоав като главнокомандващ (1 Царе 4:4).

Главни владетели. От еврейската дума *koheh*, буквално „свещеник“. Вероятно става дума за някаква светска длъжност. В LXX се чете „придворни князе“.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

15 Изд. 152; стр. 719

ГЛАВА 9

1 Давид чрез Сива повика Мемфивостей. 7 Заради Йонатан го настани на трапезата си и му върна всичко, което беше Саулово. 9 Направи Сива свой земеделец.

1. Домът на Саул. Царството на Давид вече беше сигурно и имаше малка опасност на някой от потомците на Саул, който се стреми да се добере до трона. Щедрата природа на царя сега се прояви в желанието му да прояви известна доброта към паметта на Йонатан.

Заради Йонатан. Йонатан загина с баща си Саул в битката при планината Гилбоа.

(гл. 1:4, 17). Синът му Мемфивостей тогава беше само на пет години (гл. 4:4). Тъй като Мемфивостей вече имаше малък син, преживяването, описано тук, сигурно се е случило няколко години след като Давид се възкачи на трона. Но Давид не беше забравил голямото си приятелство с Йонатан и сега желаше да прояви доброта към дома на падналия си враг, защото не си спомняше за приятеля си.

3. Божията доброта. Тоест, добротата, подтикната от Бога, добротата, която Бог постоянно проявява към човешките деца.

Има още син. Изглежда, че Мемфивостей, страхувайки се за живота си, се е уединил толкова успешно, че местонахождението му е било известно само на малцина от най-близките приятели на дома на Саул.

4. Ло-девар. Място на изток от Йордан, близо до Маханаим (гл. 17:27–29). Махир очевидно е бил богат и влиятелен човек. До този момент той несъмнено е бил тайно лоялен към дома на Саул, предоставяйки убежище на осакатения син на Йонатан и семейството му. По-късно Давид е щял да пожъне плодовете на своята доброта към дома на Саул, защото когато той избягал от Авесалом, Махир, синът на Амиил, отвърнал щедро, като снабдил него и армията му с необходимото за живот (гл. 17:27–29).

6. Мемфивостей. Наричан „Мериб-ваал“ в 1 Лет. 8:34 и 9:40. Евр. востей, означаващо „срам“, изглежда е било заменено от евреите в собствените имена на мястото на езическото име Ваал. Сравнете Иш-востей и Еш-ваал (вижте върху 2 Царе 2:8), Йероваал и Йерубешет (Съдии 6:32; 2 Царе 11:21).

Той падна на лице. Мемфивостей осъзна, че животът му е в ръцете на царя. Ако Давид беше желал, той би могъл да издаде заповеди за екзекуцията му, за да може потомството на Саул да бъде напълно заличено и да няма възможност от този източник да се появи съперник, който би могъл да претендира за трона.

Ето слугата ти! Мемфивостей беше внук на Саул и детските му спомени бяха свързани с борбата между чичо му Иевостей и Давид. Сега той стоеше пред царя, клетвейки се за вярност към дома на Давид. Отсега нататък щеше да бъде слуга на царя, вярно изпълнявайки заповедите му.

7. Не се бойте. Всеки в положението на Мемфивостей би имал причина да се страхува. Животът на този потомък на Саул зависеше от отношението на царя. Често подобни ситуации водеха до унищожаването на всички съперници. Давид знаеше, че докато някой от потомците на Саул продължава да живее, собственият му трон може да бъде в опасност. Но щедрата му природа, заедно с обещанието му към Йонатан, го подтикнаха към доброта и милост.

Покажи милост към себе си. Животът досега не беше донесъл на Мемфивостей малко милост. Почти откакто се помнеше, той беше инвалид и беглец. Животът му беше в опасност. Сега проблемите му бяха приключили.

Цялата земя на Саул. Тази земя несъмнено беше конфискувана от Давид и сега му принадлежеше. Но той щеше да я върне, като сам щеше да направи лична жертва, за да може Мемфивостей да притежава всичко, което някога е принадлежало на Саул. Това беше великолепен дар, подтикнат от забележителен дух на щедрост към някой, който не го очакваше.

Яж хляб на моята трапеза. Изразът не е нужно да се приема буквално. Основното значение е, че този, на когото е била показана такава услуга, отсега нататък ще бъде подкрепян от царската щедрост – с други думи, той е трябвало да получава доживотна пенсия. Така 400-те пророци от гората „яли на трапезата на Йезавел“ (1 Царе 18:19). Това просто означава, че тези пророци, които вероятно били разпръснати из цялото царство, получавали подкрепата си от царицата. Така и Йоахин, след освобождаването си от затвора, „ял хляб непрестанно“ пред царя „през всичките дни на живота си“ (4 Царе 25:29, 30). Тоест, за него е била осигурена дневна издръжка, докато е бил жив. В случая с Мемфивостей обаче е имало специална почит, тъй като е бил поставен наравно със собствените синове на Давид (2 Царе 9:11). С него трябвало да се отнасят като с едно от децата на Давид. Такова отношение допълнително допринесло за обичта на Давид сред Мемфивостей и за осигуряване на взаимна добронамереност.

8. Аз съм едно мъртво куче. Вижте 1 Царе 24:14; 17:43. Дивите кучета на Изток бяха мършоядите на общността и бяха гледани с отвращение. Мъртво куче беше едно от най-презрените неща, които човек може да си представи. С тези думи Мемфивостей показва истински смирен духом и искрено благодарен. Подобен израз не беше преувеличение от ориенталска гледна точка.

9. Сива. Сива сигурно е бил влиятелен и отговорен човек. Той се е ползвал с доверието на Давид и не е бил неверен на потомството на Саул. Възможно е обаче той да не е бил по-въздържан от това да търси собствената си изгода (вж. гл. 16:1–4; 19:24–30).

10. Твоите синове и твоите слуги. Тъй като имаше 15 сина и 20 слуги, имуществото на Саул, който беше предаден на Мемфивостей, сигурно е бил със значителен размер. Вместо да бъде нещастен беглец, Мемфивостей сега стана човек с положение и богатство.

11. Така ще направи твоят слуга. Слугата на Саул призна, че е слуга на Давид. Сива обеща да се подчинява на всички царски заповеди. Дадена му е възможност да демонстрира лоялността си по време на бунта на Авесалом (2 Царе 16:1–4).

На моята маса. Това е третият път, когато това твърдение се прави (виж стихове 7, 10). Неговото повторение показва неговата важност и величието на почитта, която е била отдавана на Мемфивостей.

12. Имал малък син. Това твърдение показва, че Мемфивостей вече бил възрастен и че са минали няколко години от смъртта на баща му и възкачването на Давид на трона, тъй като Мемфивостей е бил само на пет години, когато Йонатан умира (гл. 4:4). Доколкото ни е известно, Мемфивостей е имал само един син, Михей, но потомството на Михей е било многобройно (1 Лет. 8:35–40; 9:40–44).

13. Живял в Йерусалим. Възможно е да е имало двойна цел задържането на Мемфивостей в Йерусалим. Това би било едновременно въпрос за защита и на специална чест. Пребиваването в двореца с останалите синове на Давид и постоянната му връзка с тях щяха да доближат Мемфивостей още повече до Давид и по този начин да осигурят мирни и щастливи отношения между дома на Давид и дома на Саул. Ако Мемфивостей беше със зъл нрав, отказвайки да отговори лоялно на отношението, което му се отдаваше, той щеше да бъде под постоянно наблюдение в двореца и далеч от влиянието на враговете на Давид, които биха могли да пожелаят да подбудят бунт. Че възможността за бунт не е била отсъстваща, е видно от изявлението на Сива по време на бягството на Давид от Авесалом. Този слуга на Мемфивостей обвини Давид, че господарят му се надява, от нестабилните условия, царството да бъде възстановено на дома на Саул (виж гл. 16:1–4; 19:24–30).

Беше куц. Поради куцотата си Мемфивостей не можеше да напусне Йерусалим по време на въстанието на Авесалом. Именно престоят му в Йерусалим даде основание на обвинението, че Мемфивостей е нелоялен (гл. 16:3; 19:25–27).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-13ПП 713

ГЛАВА 10

1 Пратениците на Давид, изпратени да утешат Анун, сина на Нааш, са умолявани злобно.

6 Амонците, подкрепени от сирийците, са победени от Йоав и Ависей. 15 Совак, който прави нов приток на сирийци в Хелам, е убит от Давид.

1. Царят. Паралелният пасаж дава името му Наас (1 Лет. 19:1). Около 50 години по-рано амонитски владетел на име Наас е водил борба със Саул за владението на Явис-Галаад (1 Царе 11:1–11). Възможно е Наас от времето на Саул да е идентичен с Наас от времето на Давид. Царуване от 50 години би било необичайно, но възможно. Записаните тук инциденти едва ли биха могли да се случат по-късно от средата на царуването на Давид, тъй като Соломон, който вероятно е роден около две години след прелюбодеянието на Давид и войната с амонците (2 Царе 12:24), е имал син на една година, когато е дошъл на трона (3 Царе 11:42; 14:21).

2. Прояви доброта. Ако Нахаш, който беше мил с Давид, беше Нахаш, който е бил победен от Саул (1 Царе 11:1–11), както изглежда вероятно (2 Царе 10:1, 2), приятелството на Наас с Давид, докато е бил беглец от Саул, може лесно да се разбере (виж РР 714).

3. Изпрати утешители. Давид беше изпратил пратениците си при Амон с приятелски намерения, но мотивът му беше погрешно преценен. Наас никога не е бил истински приятел на Давид, а е проявил доброта към него, просто защото и той е бил враг на Саул. Амонците мразели евреите и презирали поклонението на истинския Бог. Сега те не могли да разберат истинския дух на доброта, който подтикнал Давид да изпрати пратениците си. Неговите най-добри

Намеренията му бяха погрешно разтълкувани и мотивите му бяха представени в фалшива светлина. Думите на амонските князе бяха неверни и бяха предопределени да създадат проблеми.

4. Остригани. Такава обида не би могла да бъде приета лекомислено от Израел. Тя е универсална принцип сред народите, че личността на посланик трябва да бъде неприкосновена. Като нанасяха такива груби унижения на пратениците на Давид, амонците открито искаха война. От известно време те бяха разтревожени от нарастващата сила на Давид и вероятно вече бяха решили, че денят на разплатата е дошъл. Но вместо сами да започнат военни действия, те може би са се опитали чрез този инцидент да следват курс, който би накарал да изглежда, че те са тези, които са били нападнати и оцелени, така че те можеха да претендират за симпатиите на съседите си.

Отрежете дрехите им. Подходящо е, че пратениците на Давид носели дълги одежди. За да отрежат Отрязването на долната половина на тези горни одежди, което подлагало носещия ги на срам и подигравки, било също толкова обида, колкото и подрязването на брадите им. Възмущението към посланиците било обида към нацията, която те представлявали.

5. Останете в Йерихон. Брадите се смятали за необходими за достойнство; в противен случай гладко обръснато лице можело да реши проблема. Мъжете щяли да стигнат до Йерихон веднага след като прекосят Йордан от изток. Въпреки че Йерихон бил разрушен от Исус Навин, вероятно е малко селище отново да е израснало при известния му извор (вижте върху Исус Навин 6:26). Около век по-късно, по време на управлението на Ахав, Йерихон бил построен от Хиил Ветилецът (1 Царе 16:34).

6. Нает. Според 1 Лет. 19:6 Анун платил 1000 таланта сребро, за да наеме конници и колесници. Разходът на толкова голяма сума пари за осигуряване на сили в помощ на Амон показва сериозния характер на кризата. За Амон това означавало тотална война срещу Израел в опит да смаже силите на Давид и да премахне веднъж завинаги заплахата от еврейското господство в Западна Азия.

Бет-рехов. Буквално „къща на улицата“. Наричана „Рехов“ в стих 8. Паралелът пасажът гласи „Месопотамия“ (1 Лет. 19:6). Точното му местоположение не е известно. Зова. Вижте гл. 8:3.

Цар Мааха. Това би трябвало да се преведе като „царят на Мааха“ (виж 1 Лет. 19:7). Еврейската дума е една и съща и в двата пасажа. За местоположението ѝ вижте Втор. 3:14; Исус Навин 12:5. Тя трябва да е била една от по-малките сирийски държави, тъй като е осигурявала само 1000 мъже.

Иштов. Буквално „човек [или мъже] от Тов“. Това място не се споменава в паралелния запис в Летописите. Йефтай избягал в Тов, когато бил принуден да напусне Галаад (Съдии 11:3). Местоположението му не е сигурно; вероятно е североизточно от Рамот Галаад.

Дванадесет хиляди мъже. Дванадесетте хиляди мъже, наети от Тов, и двадесетте хиляди от Бет-реов и Сова, правят общо 32 000 мъже. Летописите посочват тази цифра като общ брой колесници, вероятно имайки предвид конници (1 Летописи 19:7). В допълнение към тях, Летописите споменават „хората“ от Мааха, но не посочват броя им. Очевидно 32 000 наети войници са били разделени между колесници, кавалерия и пехота.

7. Когато Давид чу, амонците бяха събрали страховита армия, решени да смажат Давид. От изток и север дойдоха вести за огромни сили, приближаващи се към израилтяните, заплашвайки да сложат край на израилското царство.

Давид не чака страната му да бъде нападната, а изпрати Йоав да посрещне настъпващите войски.

8. На портата. Името на града, където се е провела тази битка, не е посочено. Вероятно е бил Рава (или Рабат-Амон), столицата на амонците (вижте гл. 12:26–29).

Рава се намирала близо до изворите на Явок, на 36,8 км източно от Йордан. Мястото, сега наречено Аман, е столицата на царство Йордания. Наетите армии били тръгнали към Медева (1 Лет. 19:7), на 28,8 км югозападно от Рава и на 36,8 км югоизточно от Йерихон. Амонците се разположили непосредствено пред града, докато техните съюзници, разделени на отделни армии, заели позиция на известно разстояние от града, където теренът бил по-благоприятен за колесници и конница.

маневри.

9. Предната част на битката. Докато Йоав оглеждаше ситуацията, той се озова между Амонците се разположиха пред столицата си, а съюзниците им – на югозапад.

Която и сила да избере да атакува, другата сила щеше да го застигне в тила.

В това разположение на вражеските сили имаше както предимства, така и опасности, а проницателното око на опитния Йоав проуми цялата ситуация. Той започна битката с вече разделени на две сили на противника. За да избегне атака в гръб, той раздели собствените си сили на две дивизии, едната да атакува амонците, а другата - техните съюзници.

Всички отборни мъже. Най-добрите от израилтяните бяха избрани за атаката срещу сирийците, тъй като със своите колесници и конница те съставляваха най-силната част от вражеските сили. Самият Йоав пое командването на тези войски.

11. Ти ще ми помогнеш. Воювайки близо една до друга, силите на Йоав и Ависей бяха в удобна позиция да си помагат взаимно, което не беше така с врага.

Двамата братя знаеха, че могат да разчитат един на друг и ако ситуацията стане твърде трудна, всеки знаеше, че помощ е на разположение веднага.

12. Бъдете смели. Ситуацията изискваше смелост. Съществуването

Царството на Израел беше заложено на карта. Срещу тях се беше строил решителен и мощен враг. От Йоав се изискваше голяма смелост, за да поведе хората си между двете армии на враговете си, където лесно можеше да бъде обкръжен, и след това едновременно да предприеме две атаки.

На нашия Бог. Това беше делото на Господа, Израел беше Божий народ, а Палестина беше Божия земя. Това беше земята, която Бог беше обещал да им даде. Израел се бореше в битката Господня.

14. И те избягаха. Смелостта на амонците не беше по-голяма от силата на техните съюзници. Ако сирийците бяха победили, амонците щяха да нападнат Ависей. Но когато сирийците избягаха, смелостта им също изчезна, а с нея и надеждите им за победа.

В града. Причината да се разположат пред градската порта вероятно е била, че биха могли да разполагат с това място за отстъпление в случай на неуспех. При такива условия и с такъв дух те не можеха да се надяват да дадат най-доброто от себе си.

Йоав се завърна. За Йоав не беше възможно да продължи победата си. Сирийците с конниците и колесниците си можеха лесно да избягат, докато амонците можеха да намерят убежище в градските си стени. Само дълга и скъпоструваща обсада можеше да ги накара да се споразумеят. За това Давид изглежда не беше подготвен.

15. Събраха се. Победата на Йоав не сложи край на конфликта. Оттеглянето на Израелските сили в Йерусалим дадоха възможност на врага да поднови войната.

16. Ададезер. Или Ададезер (виж гл. 8:3), цар на Сова (гл. 8:3).

Реката. Ефрат. Сирийският цар бил огорчен от поражението, което войските му били претърпели, и сега се впуснал в борбата самостоятелно. Преди това сирийците...

влязоха в конфликта само като наети помощници, но сега бяха решени да се борят, за да възстановят загубения си престиж. Влиянието на Ададезер се простираше отвъд Ефрат, в територия, която по-късно стана отчетливо асирийска, и оттам той привлече допълнителни сили, за да укрепи силата си.

Хелам. Град някъде на изток от Йордан (ст. 17), но точното местоположение не е известно.

Възможно е да се идентифицира с Алима (1 Мак. 5:26), сега Алма, в областта Хауран, източно от Галилея, или с Еламун на река Явок.

17. Събра целия Израел. Това беше най-сериозната криза по време на царуването на Давид. Израел беше заплашен от унищожение. Сатана влияеше на народите, които се готвеха да предприемат тази атака, за да може Израел да бъде унищожен. За да се справи със ситуацията, Давид пое лично командване на силите си и събра цялата сила на народа.

18. Четиридесет хиляди конници. 1 Летописи 19:18 казва „четиридесет хиляди пехотинци“. Тук няма съществено противоречие, тъй като както конници, така и пехотинци са били включени сред убитите. Авторът на книгата на Самуил поставя акцента върху кавалерията, но Летописи го поставя върху пехотата. И двете са присъствали и и двете са били от съществено значение. Това е било смазващо поражение, от което враговете на Давид не са се възстановили през останалата част от неговото царуване, нито по време на царуването на Соломон.

Порази Совак. В онези дни командирите се сражаваха заедно с мъжете си, излагайки се на същите опасности и често претърпявайки същата съдба. Така Ахав беше убит в битка със сирийците (1 Царе 22:34–37), а Йосия в Магедон от Нехао от Египет (2 Царе 23:29).

19. Слуги на Ададезер. От това твърдение може да се добие известна представа за великия властта на Ададезер (Ададезер). Тези васални царе, които са били данници на Ададезер, сега прехвърлиха своята вярност към Давид и му плащаха данък. Бог беше предсказал чрез Авраам (Битие 15:18) и Моисей (Второзаконие 11:24), че владичеството на Израел ще се простира до Ефрат и тези пророчества сега се изпълниха. Израел се беше превърнал в могъща сила, с която трябваше да се смятат народите наоколо. Страните, които се бяха обединили срещу Израел, бяха сринати, а усилията да се смаже Давид послужиха само за укрепване на неговата власт и престиж. Никое оръжие, насочено срещу Бога или Божия народ, не може да просперира. Може да има периоди на изпитания и трудности, но от всяко изпитание Божието дело ще излезе победоносно.

Сирийците се страхуваха. Давид успя, защото се уповаваше на нещо повече от човешка сила. Амон беше потърсил помощ от Сирия, но Давид беше потърсил помощ от Бога. Божият народ може понякога да си мисли, че трябва да разчита на светска власт и влияние, за да изпълни успешно задачите си. Но често те провалят собствените си цели чрез нечестиви съюзи със света. Когато Израел за първи път се изправи срещу голямата коалиция от сили, обединена срещу него, много сърца бяха изпълнени със страх, но когато конфликтът приключи, враговете на Израел имаха основание за страх. Сирийците откриха, че в стремежа си да помогнат на Амон срещу Израел, те са въввлечени в безнадеждна борба, борейки се срещу Бога.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–19 ПП 714–716

2, 3 ПП 714

ГЛАВА 11

1 Докато Йоав обсаждаше Рава, Давид прелюбодейства с Витсавее. 6 Урия, изпратен от Давид да покрие прелюбодейството, не искаше да се прибере у дома нито трезвен, нито пиан. 14 Той занесе на Йоав писмото за смъртта му. 18 Йоав изпрати вестта за това на Давид. 26 Давид взе Витсавее за жена.

1. След изтичане на годината. Буквално „с настъпването на годината“ (виж 1 Царе 20:22, 26). Сред евреите гражданската година е започвала с месец Тишри през есента, въпреки че религиозната година е започвала с Нисан през пролетта. Тъй като есента е била „излизането“ на годината, пролетта би била „завръщането“ (виж стр. 109). Тук се говори за пролетта, както е доказано от следващото изречение.

Когато царете тръгват. Владетелите на Западна Азия обикновено започвали военните си кампании през пролетта на годината. Зимата била неподходяща за битки поради студа и дъжда. Също така пътищата по това време били почти непроходими и доставките на храна не били лесно достъпни. Асирийските анали показват, че почти неизменно пролетта на годината била избирана за армиите да провеждат своите кампании. При асирийците това са били ежегодни експедиции.

Давид изпрати Йоав. Йоав беше прекарал зимата, или дъждовния сезон, в Йерусалим. Веднага щом зимата свърши, Давид поднови конфликта. През предишния сезон сирийците бяха претърпели съкрушително поражение, но амонците все още запазиха властта си. Когато били нападнати от силите на Йоав, те просто се оттеглили в рамките на градските си стени, след което Йоав се върнал в Йерусалим (гл. 10:14). Амонците били основно отговорни за този конфликт и наели сирийците да им помогнат (гл. 10:6). Следователно било необходимо Давид да се справи с тях и по този начин да елиминира амонитската заплаха за сигурността на Израел.

Без помощта на сирийските си съюзници, амонците сами по себе си не можеха да се сравнят със силите на Израел. Тъй като сирийците вече бяха покорени, беше само въпрос на време и амонците да бъдат доведени до покорство. Затова Давид не смяташе за необходимо лично да поеме бойното поле срещу Амон, а повери воденето на войната на Йоав.

Обсадена Рава. Амонците станаха лесна плячка на израилтяните. Страната като цяло беше бързо превзета, с изключение на Рава, столицата на амонците (гл. 12:26). Когато хората на Йоав опустошаваха провинцията на Амон, много от хората се укриваха зад стените на столицата. Само дълга блокада можеше да доведе до окончателното ѝ покорство. Обграждайки града, Йоав започна обсадни операции. Крайната гибел на града беше сигурна, защото нямаше надежда за облекчение отвън.

Давид се бавеше. Докато Йоав продължаваше обсадата на Рава, Давид остана в Йерусалим. Сега той беше в разцвета на властта си. Враговете му от всички страни бяха покорени. Остана само остатък от амонците и скоро те също щяха да бъдат напълно покорени. Заобиколен от плодотворите на победата, получаващ почит и признание от собствения си народ и от околните народи, с препълнена хазна от данъка, който се стичаше от победените му врагове, Давид живееше живот

³ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (2 Царе 6:3). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

на спокойствие и задоволство. Величието на успеха му го изложи на най-голямата опасност. Сатана избра този момент, за да донесе на израилевия цар изкушение, което щеше да му причини дълбоко унижение и позор. Давид трагично забрави, че има враг, по-велик от хората. Чувствайки се силен и сигурен срещу земните си врагове, опиянен от просперитета и успеха си, докато получаваше аплодисментите на хората, почитаният герой и светец на Израел беше изненадан. Неусетно вътрешните защити на душата му отслабнаха, докато той не се поддаде на изкушение, което го превърна в безсрамен грешник.

2. Привечер. Вечерта започна в средата на следобеда. Давид вероятно се събуждаше от обедната си сиеста. Покривът на двореца, вероятно по-висок от съседните къщи, осигуряваше гледка към дворовете им.

3. Попита за жената. Когато изкушението възникна, Давид не му устоя, а слезе от покрива с решимостта да осъществи злите мисли на сърцето си. Изкусителят беше този, който му беше предложил греха, и Давид трябваше да го отблъсне с „Махни се от мен, Сатана“ (Марк 8:33). Вместо това той послуша съблазнителя и се подчини на гласа на Сатана, вместо на гласа на Бога. Ако Давид беше спрял за момент, ако беше обърнал мислите си към небето, за да се моли, ако беше позволил на ума си да се ангажира с отговорностите на царския си пост или да се отдаде на управлението на държавните дела, магията на врага щеше да бъде разбита. Поведението на Давид в този случай е тъжен коментар за това в какво може да се превърне един най-благочестив човек, когато изостави Господа, дори за миг. Преживяването е записано като урок за други, които също биха могли да бъдат изкушавани. Божият план не е да прикрива или извинява греха, дори от страна на най-великите герои или светци. Грехът на Давид беше последван от дълбоко покаяние и божествена прошка; въпреки това плодове на злото му помрачиха всички останали години от живота му.

Елиам. Даден като Амиил в 1 Лет. 3:5. Елиам и Амиил всъщност са едно и също име, като двете части на името са разменени, както често се случва в Писанието. Сравнете Анания (1 Лет. 3:19) и Йоана (Лука 3:27), Йоахаз и Охозия (2 Лет. 21:17; вж. 2 Лет. 22:1). Ако този Елиам е същият като споменатия във 2 Царе 23:34, тогава бащата на Витсавее е бил един от „силните въоръжени мъже“ на Давид, а Витсавее е била внучка на Ахитофел, добре познатият съветник на Давид и Авесалом (2 Царе 15:12, 31).

Урия хетеецът. Името на Урия, подобно на това на Елиам, се появява в списъка с най-великите герои на Давид (гл. 23:39). Всичко показва, че Урия е бил смел войник и човек с праведен характер. Хетите като народ са били войнствени и смели. Провинението на Давид е било особено тежко, тъй като Витсавее е била омъжена жена, а съпругът ѝ е бил един от най-благородните и доверени служители на Давид, човек от чужда раса, който е бил доведен в контакт с религията на истинския Бог.

4. Взеха я. Няма данни, че пратениците на Давид са отвели Витсавее насила. Витсавее беше красива и не беше извън изкушението. Възможно е тя да е била поласкана от предложенията, направени ѝ от царя, и да се е предала на Давид без съпротива.

Тя беше очистена. Вижте Лев. 15:19, 28.

5. Изпрати и съобщи на Давид. Информацията беше необходима както за нейната собствена безопасност и за безопасността на Давид, така и за честта на царя. И двете страни в случай на прелюбодеяние щяха да бъдат наказани със смърт (Левит 20:10); следователно, за да избегнат наказанието, виновните естествено щяха да се стремят да

да скрие греха. Витсавее се обърна към Давид за помощ. Ако Урия разбереше, че жена му е бременна от Давид, той можеше да си отмъсти, като отнеме живота и на Давид, и на Витсавее, или като подбуди народа към бунт заради такова позорно деяние от страна на царя.

6. Изпрати ми Урия. Грехът на Давид го доведе до отчаяно положение. Прикриването чрез измама сякаш предлагаше надежда за избавление. Вместо смирено да признае греха си и да се уповава Позовавайки се на божествената милост и напътствие, Давид взел нещата в свои ръце, само за да открие, че добавя грях към грях и постоянно се е излагал на все по-големи трудности.

7. Как се справи Йоав. Като важен и доверен офицер, Урия щеше да е добре запознат с хода на войната. Сега Давид го повика, сякаш за да се допита до подробности относно хода на обсадата и по-специално поведението на Йоав, сякаш желаше някакъв поверителен доклад относно главнокомандващия. Унизителната лъжа и прикриването, до които Давид се спусна с надеждата да скрие греха си, разкриват резултатите от един зъл път.

8. Слез у дома си. Върви си сега, освежи се след пътя, отпуснете се и се успокойте (вижте Бит. 18:4; 19:2). Като изпратил Урия при жена му, Давид очевидно планирал да го измами, за да го убеди, че детето, заченото от прелюбодеяние, е негово собствено.

Каша месо. Евр. *maš'eth*, буквално „порция“, тук вероятно храна. Същото Терминът се използва за „блюдата“, които Йосиф поднесъл пред братята си (Бит. 43:34). Дарът, изпратен от Давид, очевидно е трябвало да предизвика у Урия чувство на щастие и удовлетворение и да допринесе за постигането на целта на Давид.

9. Спа на вратата. Вероятно в караулната на входа на двореца, с войските, които са били разположени там (виж 1 Царе 14:27, 28). Няма доказателства, че Урия е имал подозрения за неправомерното отношение на жена си към Давид. Той е заявил, че постъпва като лоялен, честен и съвестен войник, който желае да постъпи съвестно правилно при тези обстоятелства.

11. Ковчегът. Някои коментатори смятат, че твърдението тук показва, че ковчегът по това време беше с армията в обсадата на Рава. Най-вероятно обаче Урия просто е имал предвид факта, че ковчегът е бил в шатра (гл. 7:2, 6), а не в постоянно жилище.

Израел и Юдея. Тези две части на нацията вече бяха, до известна степен, признати и враждебно настроени един към друг през ранния период на царуването на Давид.

Да тръгвам ли тогава? Урия току-що се беше върнал от бойния фронт, където условията бяха коренно различни от тези у дома. Преди Рава израилтяните бяха разположени на лагер на открито поле, страдайки от лишенията на войната, живеейки суров живот и препитавайки се с военна диета. След като току-що напусна приятелите си, които бяха принудени да живеят при тези тежки условия, Урия очевидно не искаше да се наслаждава на удобствата и удоволствията на живота, докато сънародниците му страдаха и умираха.

„Заклевам се в живота си.“ Урия се закле, че няма да се прибере у дома. Странно е, че той... би повдигнал подобен въпрос срещу краля. Това беше или пламенна лоялност и патриотизъм, или подозрение към истината.

12. Остани тук. Давид си помисли, че след малко допълнително време, скрупулите на Урия ще изчезнат. повече да го съдържа и той щеше да е готов да се върне в уюта на дома си.

13. Напи го. Дейвид беше доведен до отчаяно положение, прибегвайки до това средства да накара Урия да се прибере у дома. Но решимостта на Урия била толкова силна, че макар и пиан, той все пак не искал да се върне у дома, а спал с войниците.

14. Написа писмо. Всеки опит на Давид да скрие греха си се оказа безрезултатен. Накрая, в отчаянието си, той реши да прибегне до убийство, за да може устата на Урия да бъде затворена и самият той да не бъде разкрит. Давид се беше поставил в ръцете на Сатана, който сега беше решен да доведе новия цар на Израел до пълно унищожение и разрушение, както направи със Саул. Очевидно единственото желание на Давид беше да избегне позор пред народа. Той дори нямаше да се спре пред убийство, за да скрие вината си. След смъртта на Урия, Витсавее можеше да бъде доведена в двореца като друга от съпругите на Давид и прелюбодеянието на царя нямаше да се разбере.

Чрез ръката на Урия. Давид беше паднал толкова ниско, че направи своя доверен служител носител на собствената си смъртна присъда. Доблестта на Урия трябваше да плати цената за прегрешението на царя.

17. Умира. Урия се приближава до една от градските порти (ст. 23), откъдето защитниците правят внезапна атака, убивайки не само Урия, но и няколко от мъжете, които бяха с него.

18. Тогава Йоав изпрати. Основната цел, разбира се, беше да уведоми Давид, че заповедите му са изпълнени и че Урия е мъртъв.

20. Царският гняв. Йоав познаваше Давид и знаеше, че царят ще бъде недоволен, когато му се каже за някакъв неуспех. Давид, като мъдър командир, изискваше благоразумие от подчинените му, носещи отговорности, и ги държеше отговорни за всякакви грешки или неточности в преценката. Само така можеше да продължи успешно да изпълнява отговорностите си като цар и да осигури най-голяма ефективност от хората си.

21. Кой е поразил Авимелех? Авимелех е бил достатъчно глупав да се приближи толкова близо към кула, че е бил убит от воденичен камък, хвърлен от жена (Съдии 9:53). Йоав очакваше, че и той ще бъде обвинен в безразсъдство, заедно е позволил на хората си да се приближат толкова близо до стената, че да попаднат в обсега на защитниците.

Йерубешет. Йероваал или Гедеон (Съдии 6:32; виж 2 Царе 2:8; 9:6).

Хетеецът Урия. Йоав знаеше, че това е новината, която Давид нетърпеливо искаше да чуе и че тя щеше да умилостиви евентуалния гняв на Давид, изкупвайки всеки лош военен ход, който Йоав можеше да предприеме.

23. Мъжете надделяха. Този обрат беше такъв, за който нямаше извинение. Това беше убийство, чисто и просто, обвинено първо на царя, а след това и на Йоав, който изпълняваше заповедите на Давид. Безпрекословното подчинение на заповедите на висшестоящите не е добродетел, когато води до неподчинение на Божиите закони. Ако Йоав беше наистина праведен човек, готов да даде дума на честно възражение, когато му беше наредено да извърши такова дълно престъпление, Урия и неговите хора не би трябвало да бъдат изпратени на преждевременната си смърт. Но Давид имаше за свой главнокомандващ човек с очевидно малко съвестни скрупули, човек, готов да стане съучастник в гнусно убийство, за да угоди на царя си.

Влизането през портата. Този детайл хвърля известна светлина върху естеството на инцидента, довел до смъртта на Урия. Градската порта, бидейки особено важна и уязвима точка, щеше да бъде най-силно защитена. Когато Урия и хората му се приближили до портата, амонците изпратили отряд мъже срещу тях.

24. Изстрелян от стената. Урия и неговите хора вероятно са се приближили толкова близо до стената, че са станали мишена не само на стрелите на стрелците, но и на всякакъв вид снаряд, който би могъл да бъде хвърлен срещу тях (виж стих 21). При такова приближаване

Разбира се, израилтяните са знаели точно какво да очакват и като по този начин са се изложили на опасност, биха могли с право да бъдат обвинени в небрежност.

25. Не ти харесва. При нормални обстоятелства загубата на толкова доблестен и важен човек като Урия би била силно усетена както от Йоав, така и от Давид. Като е причинил смъртта на Урия, Йоав само е изпълнил заповедите на Давид и е знаел, че ще има одобрението на царя. Сега Давид му е давал да разбере, че е много доволен от постъпката му и му е изказвал благодарността си.

По-силен. Давид накара да се увери, че се страхува, че Йоав ще бъде обезсърчен от загубата на Урия и вместо да продължи обсадата със сила и енергия, може да стане прекалено предпазлив и по този начин да удължи военните действия. Пратеникът при завръщането си трябваше да насърчи Йоав, като му даде да разбере, че Давид одобрява рисковете, които поема. Цялото нещо беше само преструвка, за да се прикрие участието на Давид в смъртта на Урия.

26. Тя скърбеше. Тези думи се отнасят до обичайния официален траур, наблюдаван в Ориенталски земи. Обичайният период е бил седем дни (Бит. 50:10; 1 Царе 31:13).

27. Доведе я. Веднага щом периодът на траур свърши, Давид изпрати да повикат Витсавее, за да може тя да стане негова жена. Няма доказателства за нейно нежелание да се присъедини към царския харем.

Не угодих на Господа. Голяма промяна беше настъпила с Давид. Той не беше същият Давид, който, като беглец от Саул, отказа да вдигне ръка срещу „помазаника Господен“ (1 Царе 24:6, 10). Грехът беше изгорил съвестта му, докато той преминаваше от прелюбодеяние към измама и убийство, и сега изглежда, че дори се е надявал да му бъде позволено да пожъне наградата за беззаконията си без порицание от Бога. Но Бог беше видял всичко.

Сатана се стреми да скрие от хората ужасните последици от прегрешенията, правейки те вярват, че грехът ще донесе по-голямо щастие и по-големи награди. Така той измами Ева и така е съблазнявал хората през всички векове. Но Господ в Своята доброта позволява на хората да видят, че резултатите от греха не са увеличено благоденствие и щастие, а нещастие, горко и смърт. Неговата възпираща ръка ще бъде отдръпната от Давид и на царя ще бъде позволено да вкуси горчивите плодове на греха. Той ще се научи да знае, че пътят към истинското щастие не може да бъде намерен в непослушанието. Тези, които търсят собственото си удоволствие, следвайки път, който не е угоден на Господа, могат да бъдат сигурни, че в крайна сметка ще пожънат разочарование, горчивина и горко.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–27 стр. 717–720; Изд. 48, 49

2–5 ПП 718

14, 15 1Т 255

15, 19–21, стр. 719

25, 27 ПП 720

27 ПП 723

ГЛАВА 12

1 Притчата на Натан за агнето прави Давид свой собствен съдия. 7 Давид, порицан от Натан, изповядва греха си и е помилван. 15 Давид скърби и се моли за детето, докато е живо. 24 Ражда се Соломон и го кръщават Едидия. 26 Давид превзема Рава и измъчва жителите ѝ.

1. Изпрати Натан. С течение на времето грехът на Давид излезе наяве. Стана известно, че самият Давид е бащата на детето, родено от Витсавее, и възникнаха подозрения, че именно той е причинил смъртта на Урия (виж РР 720).

Давид беше не само гражданският владетел на своя народ, но и „помазаникът Господен“, глава на теокрацията, водач на избрания от Бога народ и този, който трябваше да поддържа и прилага закона Господен. Чрез греха си Давид беше донесъл укор и безчестие на името Господне. Затова Бог изпрати Натан при Давид, за да предаде посланието на божественото порицание, в опит да накара съгрешилия цар да осъзнае мащаба на престъплението си и да се покае.

Имаше двама мъже. Alegорията беше умело замислена, за да предизвика възмущението на Давид и по този начин да го накара да произнесе присъда за престъплението, което беше извършил. Предаването на посланието изискваше умение и смелост. Ако укорът не достигне до сърцето на царя, можеше да доведе до смъртта на изобличителя.

Агне. Детайлите са умело представени, за да създадат съчувствие към собственика на единственото агне и възмущение към безсърдечния човек, който би се снижил толкова ниско, че да се възползва от ближния си. За да бъде въздействащо, разказът е направен максимално реалистичен. Домове, където агнетата се третират с много обич, все още се срещат в Сирия днес.

5. Силно разпален. Въпреки греха си, Давид запази вродено чувство за справедливост и произнесе присъдата си без забавяне. С тържествена клетва произнесе присъда срещу човека. Това, което всъщност беше направил, беше да се осъди на смърт.

6. Четирикратно. Това беше в съответствие със закона на Моисей (Изм. 22:1; вж. Лука 19:8). Някои ръкописи на LXX тук използват „седемкратно“, в съответствие с Притчи 6:31.

7. Ти си човекът. Съдията Давид беше намерил Давид за престъпник, достоен за смърт. Той не можеше да се противопостави на собствената си преценка, защото самият той беше произнесъл присъдата. Би било безполезно да се твърди, че представените факти не съответстват на извършеното престъпление. Всъщност деянието, за което Давид беше виновен, беше много по-лошо от деянието, което той беше обявил за достойно за смърт.

Давид нямаше извинение. Той знаеше, че греша и че произнесената присъда е справедлива. Въпреки мащаба на престъплението му, съвестта му все още не беше мъртва. За известно време той успяваше да скрие престъплението си от очите на хората, но не успя да го скрие от Бога. Чрез верига от обстоятелства Господ му позволи да зърне ужасната природа на престъплението, което беше извършил, и да произнесе справедлива присъда срещу себе си. НепокOLEБИМОТО приложение на притчата към царя изобразява святата смелост и вяност на Божия пророк. Този директен укор можеше да струва живота на Натан, но той не се поколеба в изпълнението на дълга си.

Дързостта и внезапността на думите на Натан шокираха Дейвид, който го събуди. го от злото омагьосване, което престъпленията му бяха хвърлили върху него. Давид по същество беше добър човек, който се стремеше да се подчинява на Господа. Но той се беше поддал на изкушението и в опит да прикрие вината си се беше оплел още по-дълбоко в мрежата на злото. За известно време сетивата му сякаш бяха зашеметени от делириум на власт, просперитет и вероломство. Сега внезапно се върна на себе си.

8. Жените на господаря ти. Тук Натан говори за ориенталския обичай, който е дал на ново царят харема на своя предшественик. Библията споменава само една съпруга на Саул (1 Царе 14:50) и една наложница (2 Царе 3:7), която била взета от Авенир. В летописа не се казва, че Давид всъщност си е взел някоя жена, която някога е принадлежала на Саул, но поне обичаят му позволявал и Бог засега не се намесвал в обичая (виж Матей 19:4-9; виж върху Втор. 14:26).

9. Презря заповедта. Върху Давид, като божествено назначен владетел на Израел, лежеше отговорността да поддържа Божия закон и да учи народа да се подчинява на неговите предписания. Чрез своя пример Давид показва презрение към Божия закон и насърчи народа си да пренебрегва неговите предписания. Царят, който би трябвало да бъде ужас за вършителите на беззаконие, ги насърчи в техния злодеен път. Той се оказа неверен на сериозните отговорности, които Бог му беше възложил.

Ти уби Урия. Като заповяда да убият Урия от ръката на амонците, Давид беше виновен за кръвта на своя доверен служител, сякаш беше извършил убийството със собствения си меч. Самият Бог възложи върху Давид обвинението в убийство и от това обвинение нямаше измъкване.

Взе жена му. Давид нямаше право на Витсавее. Тя беше законната съпруга на Урия. Като уби Урия и след това взе жена му, Давид извърши прегрешение, което през вековете е давало възможност на враговете на Господа да хулят и порицават святото Божие име.

10. Никога няма да си отиде. Както Давид беше постъпвал с другите, така сега и той самият трябваше да получи. Шлюзовете на злото, които Давид беше отворил, щяха да погълнат потомството му в мизерия и горко.

Презря ме. Престъплението на Давид се състоеше не само в злото, което беше сторил на Урия, но и в неправдата, която беше извършил срещу Бога. Господ беше поставил Давид на трона му и обещал, че царството ще бъде дадено на него и на потомството му завинаги, но въпреки всичко това Давид беше виновен, че презря Този, Който беше бил толкова добър към него.

11. Подбуждай зло. Тези думи не трябва да се разбират в смисъл, че Бог ще бъде подстрекателят или инициаторът на злото, предсказано тук (виж РР 728, 739). В престъплението на Амнон срещу сестра му Тамар (гл. 13) и в бунта на Авесалом (гл. 15 до 19) Давид трябваше да вкуси донякъде от горчивите плодове на греха си и от резултатите от неспособността си да контролира или вдъхновява синовете си.

Към ближния си. Вижте гл. 16:22. Това беше друго предсказание за резултатите от Грехът на Давид. Бог е представен тук, също толкова често, като върши това, което не възпира.

12. Пред целия Израел. Вижте гл. 16:22. Наказанието трябваше да бъде толкова явно, колкото грехът беше таен.

13. Съгреших. Контекстът показва, че тези думи са били изречени искрено. Укорът на Натан стигна право до сърцето му и Давид смирено призна, че е грешник. В 51-ви псалом, написан по това време, Давид не само признава греха си и моли за прошка, но се моли на Бог да създаде в него чисто сърце и да обнови праведен дух в него (Пс. 51:2, 3, 10). 32-рият псалом също може да е възникнал по време на тази криза (виж РР 724).

Отхвърли греха си. Тези думи могат да бъдат насърчение за всеки грешник, защото те показват, че Господ е готов да прости, независимо колко голям е грехът. Малцина са били виновни за по-нисък грях, по-голяма неблагодарност, по-интензивен или брутален егоизъм от Давид при убийството на Урия. И все пак, когато той искрено призна греха си, Господ с готовност му даде прошка и му възстанови божествената благосклонност. В същото време, подобен на този на Давид, е изпълнен с изключителна опасност. Покаянието включва промяна в основното отношение на грешника към неговия грях. Хората обикновено грешат, защото обичат да го правят. Това им затруднява да съжаляват за грях, който са планирали и извършили умишлено. Само когато са готови да направят пълна промяна в своето

Чрез нагласи и поведение и с Божията помощ да изкоренят злото в природата си, което е причинило прегрешението им, те ще могат да намерят покаяние. Всеки човек, който се интересува само от получаване на прошка за минали прегрешения, докато планира да повтори греха си, е неискрен и търси прошка напразно.

14. Да хулиш. Въпреки че Господ прости на Давид греха му, това не сложи край на злото му влияние. Много скептици, посочвайки това преживяване, са хулили името на Бог и са хвърляли укор върху църквата.

Непременно ще умре. Давид беше издал присъдата, че „човекът, който е сторил това нещо, непременно ще умре“ (ст. 5). Със собствената си присъда Давид беше този, който трябваше да умре. Но вместо това Бог постанови, че детето на неговия грях трябва да умре (виж РР 722). За Давид смъртта на детето щеше да бъде много по-голямо наказание от собствената му смърт. В резултат на горчивото преживяване, през което щеше да премине, Давид щеше да бъде доведен до пълно покаяние и обръщане във вратата.

16. Молеше се към Бога. Дори след като е произнесъл присъда, Бог понякога е смятал за уместно да отмени наказанието в отговор на искрено покаяние и усърдни молби към Него (Изм. 32:9-14; вж. Йона 3:4-10). Давид знаеше, че Бог е „милостив и благодатен, дълготърпелив и изобилстващ с милост и истина“ (Изм. 34:6). Затова той искрено се молеше за прошка и за живота на детето. Това обаче не означава, че е отказал подчинение на божествената воля. Той просто се надяваше, че Божията милост може да пощади детето.

20. Тогава Давид стана. Смъртта на детето беше тържественият отговор на обещанието на Бога. молба на бащата. Бог не даде благоприятен отговор на молбите на Давид, но царят смирено се подчини на божествената воля. Когато отговорът на Небето е против нашата молба, трябва да помним, че Бог знае най-добре и че по някаква причина, често непозната за нас, Той вижда, че не е най-добре да се удължи животът на болния.

21. Какво е това нещо? Поведението на Давид беше странно в очите на слугите му. Те очакваше да открие най-дълбокия си израз на скръб от смъртта на детето, но той стана от поста си и поиска хляб.

23. Защо да постя? Тези думи изобразяват примирението на Давид с волята на Бог и разбирането му за състоянието на мъртвите. След като детето почина, той не можеше да направи нищо повече по въпроса и смирено прие неизбежното.

Ще отида при него. Евреите говорели образно за мъртвите, които спят заедно в царство, наречено шеол. Тази дума се превежда както като „гроб“, така и като „ад“ в KJV.

Преводът „ад“ е неподходящ, защото шеол няма нищо общо с мъчение или съзнание.

Понякога умиращият е бил представян като отиващ да спи с бащите си (2 Царе.

7:12; 1 Царе 1:21; 2:10), или като прибран при бащите си (4 Царе 22:20). Давид е имал предвид, че ще се присъедини към сина си в смъртта, но че синът му няма да се върне в земята на живите.

24. Соломон. Името вероятно означава „миролюбив“. Соломон е трябвало да наследи трона царство; по този начин той трябваше да бъде прародител на Месията. Животът на Давид беше живот на война, а този на Соломон трябваше да бъде живот на мир.

25. Едидия. Буквално „възлюбен на Йехова“. Давид беше съгрешил, но грехът му беше простено. Бог все още го обичаше и обичаше детето, което се роди от Витсавее.

26. Срещу Рава. Разказът за обсадата на Рава от Йоав (гл. 11:1) е бил прекъснат от разказа за преживяването на Давид с Витсавее. Сега разказът за

Обсадата на столицата на Амон е възобновена. Разказът за прелюбодеянието на Давид с Витсавее и убийството на Урия (2 Царе 11:2 до 12:25) не е в Летописите.

27. Градът на водите. Рава е била разположена в тясната долина на горното течение на река Ябок. Цитаделата е била на скала, очевидно ограден град, отделен от долния град. Този долен град е бил наричан „град на водите“, вероятно заради извора, който е вливал в реката. Когато този долен град е превзет от Йоав, загубата на водоснабдяването прави невъзможно защитниците да задържат горния град дълго.

В новозаветните времена този град се е наричал Филадельфия (да не се бърка с Мала Азия град с това име, Откр. 1:11). Съвременното име е Аман, столица на Трансйордания след Първата световна война, а по-късно столица на новото кралство Йордания.

28. Разположи се на лагер срещу града. Обсадата на Рава на практика беше приключила. Най-важната част от града вече беше паднала и беше очевидно, че останалата част от града скоро ще бъде в ръцете на израилтяните. Йоав любезно отправи покана към Давид да доведе останалите израилтяни, за да може царят лично да превземе града и да се прослави с превземането му.

По мое име. Когато Давид превзел Йерусалим, той бил наречен „град на Давид“ (гл. 5:7, 9). Изглежда, че Йоав е планирал Рава, след превземането ѝ, да получи неговото име, а това на Давид.

29. Целият народ. Йоав беше предложил общо събрание на целия народ за превземането на Рава (ст. 28). Давид изпълни това предложение и сега се яви лично за окончателното превземане на града. Тъй като падането на града беше сигурно, беше необходимо пълно събрание на Националната сила изглежда е била продиктувана по-скоро от избор, отколкото от необходимост.

30. Короната на техния цар. Същите еврейски съгласни, които тук образуват думите „тяхната „цар“ също образува името Малхам (или Милком), националният бог на амонците (Софония 1:5). Поради това някои вярват, че короната, взета от Давид, е била на идола, а не на царя, тъй като короната изглеждала твърде тежка, за да бъде носена от човек. Един талант е около 75 фунта (34 кг).

Скъпоценни камъни. Буквално „скъпоценен камък“.

Поставена на главата на Давид. Граматиката на този пасаж ни позволява да заключим, че или короната, или скъпоценният камък са били поставени на главата на Давид. Корона с такава тежест не би могла да бъде носена дълго време, нито би била носена при обикновени поводи. Възможно е короната да е била поставена за момент на главата на Давид като знак за триумф или камъкът да е бил взет от короната и поставен в короната на Давид. И в двата случая действието е означавало суверенитета на Давид над амонците.

31. Сложи ги под триони. Тоест, хората бяха назначени да работят с триони и други инструменти. Чрез промяната на една буква в глагола, паралелният пасаж гласи: „той ги реже с триони“ (1 Лет. 20:3). Може би е бил предвиден същият глагол, който е използван в Самуил. Това може да е грешка на преписвач. Някои смятат, че Давид е измъчвал амонитските пленници (вижте 1 Лет. 20:3). Такива жестокости биха били в съответствие с обичаите на времето, но не и с характера на Давид.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–31 ПП 720–726

1–12 ПП 721

5, 6 ПП 727

7 GW 150; PK 141; 2T 688; 4T 15

9, 10 ПП 723

11, 12 ПП 739

13 SC 28; 4T 15; 5T 639

13, 14, 17 ПП 722

25 PK 51

ГЛАВА 13

1 Амнон, обикнал Тamar, по съвет на Йонадав, преструвайки се на болен, я изнасилва. 15 Той я мрази и срамно я отблъсква. 19 Авесалом я забавлява и крие намерението си. 23 При стригане на овце, сред всичките царски синове, той убива Амнон. 30 Давид, опечален от новината, е утешен от Йонадав. 37 Авесалом бяга при Талмай в Гесур.

1. Това се случи. Поредицата от разкази, които следват (гл. 13 до 21), е разказ за нещастия, които сполетяха Давид след греха му. Летописите не споменават тези бедствия, както и този летопис не споменава греха на Давид. След прелюбодеянието му с Витсавее и убийството на Урия, Давид беше променен човек. Той беше загубил голяма част от предишното си самочувствие; нито пък вече беше пълен господар на царството си. Хората вече нямаха безусловно доверие и затова бавно се вслушваха в неговите напътствия относно наградите за праведност или злините на прегрешението. Когато виждаше други да правят нещата, за които той беше дал пример, му беше трудно да ги порицае. Собствените му синове отказваха да му се подчиняват и вече не уважаваха съветите му. Там, където преди беше силен и смел, сега той стана слаб и колеблив. Чувство на срам постоянно го обземаше. Следващите глави изобразяват хода на събитията, които поне отчасти са били следствие от прегрешението на Давид.

Красива сестра. Буквално „красива сестра“. Авесалом и сестра му Тamar бяха деца на Мааха, дъщеря на гесурския цар, и раждането на Авесалом се е случило, докато Давид е царувал в Хеврон (гл. 3:3). Амнон е първородният на Давид, син на „Ахиноам езраелката“ (гл. 3:2). Тъй като изглежда, че тези синове вече са били в млада възраст, събитията, описани тук, трябва да са се случили около средата на 40-годишното царуване на Давид.

2. Разболя се. Този разказ е включен в Свещеното писание с цел да покаже какви трагични последици могат да сполетят дома на Божи човек, който се е отклонил от пътя на правото и се е поддал на изкушителя. Недостатъците на децата на Давид отчасти се дължат на неговите недостатъци.

Смяташе го за трудно. Смяташе, че е трудно при тези обстоятелства да постъпи с нея според желанията си. Свикнал да се задоволява и да изпълнява всяко свое желание, Амнон всъщност се тревожеше много заради неспособността си да задоволи желанията си по отношение на Тamar.

3. Приятел. Приятелството беше зло и доведе до гибелта на Амнон. Ако Амнон беше избрал спътниците си по-мъдро, в кризата можеше да има помощта на истински приятел, който да му даде разумен и спасителен съвет.

Много хитро. Йонадав беше хитър човек, който, с честни или нечестни средства, щеше да постигне целите си.

5. Разболея се. Тоест, преструвай се на болен. В известен смисъл Амнон вече беше паднал болен (ст. 2). Болестта му е резултат от неуправляема и незадоволена страст. В този случай той би симулирал болест от различен характер, която би привлякла симпатиите на царя.

В нейна ръка. Дейвид, като мъдър и проникателен баща, сигурно е разбирал донякъде за характера на сина му. В протокола обаче няма нищо, което да подсказва, че той е разбрал пълните намерения на Амнон, иначе не би се съобразил с желанията му. Но е трябвало да бъде достатъчно бдителен и смел, за да не позволи на Тамар да напусне собствените си покои и да влезе в жилището на Амнон, откъдето биха могли да последват такива сериозни последици.

7. Върви си сега. Това беше на пръв поглед невинна заповед, но с издаването ѝ Давид изпращаше дъщеря си на срам, а сина си на смърт.

8. И така, Тамар си тръгна. Тамар беше принудена да напусне сигурността на собствените си покои за апартамента на Амнон, където щеше да я има на своя милост.

10. В стаята. Когато, подобно на раздразнителен болен, Амнон отказа да яде, Тамар сама внесе храната в спалнята му.

12. Няма такова нещо. Вижте Бит. 34:7. Без никой друг в къщата, Тамар нямаше кой да ѝ помогне в опитите ѝ да се противопостави на злото и решително намерение на брат си. Първоначално тя се опита да го вразуми, говорейки му за греховността на подобно действие и за неговата глупост.

13. Накарай срама ми да си отиде. Тамар се опита да вразуми Амнон, като му посочи че с подобно деяние ще я опозори, царската дъщеря и негова сестра, доживот. Ако я е уважавал, със сигурност не би искал да донесе такова унижение на нея и на царското домакинство.

Що се отнася до теб. Тамар мислеше за последствията не само за себе си, но и за Амнон. С подобно деяние щеше да се изложи на глупак, щеше да се срамува и да се превива в цялата страна. Тамар мислеше ясно и разсъждаваше логично.

„Говори на царя.“ Виждайки, че не постига напредък, като убеждава решителния си брат, Тамар започна да отлага. Сега беше необходимо да се измъкне от лапите му и това очевидно беше последната ѝ мярка.

14. Не искаше да слуша. Амнон беше крайно егоистичен, похотлив и решен да има по свой собствен път, независимо от последствията. Не можеше да бъде разубеден. Божиите изисквания, добродетелта на сестра му и честта на собственото му име не означаваха нищо за него. За тези качества Давид беше отчасти виновен. Той избягваше да търси отговорност от децата си, когато са сгрешили, и им позволяваше да си постъпват по свой начин. Сега те бяха отвъд разума и ограниченията.

15. Амнон я намрази. Резултатът беше типичен. Амнон беше развълнуван не от любов, а от страст и сега, когато животинските му похоти бяха задоволени, той вече не уважаваше сестра си, с която беше постъпил толкова жестоко несправедливо.

16. Нямаше причина. Нямаше причина Амнон да изисква напускането на сестра си. След като ѝ беше отнел зло, най-малкото, което можеше да направи, беше да я защити и утеши. Като я изгонваше, той усложняваше престъплението.

Не искаше да слуша. Вижте стих 14. Амнон не беше възпитан да слуша глас на разума, съвестта или Бог. Протестът на Тамар не означаваше нищо за него.

18. Дреха в разноцветни цветове. Тя носеше дълга роба с ръкави, какъвто беше обичаят за девиците от царския дом. Този момент е споменат, за да се покаже, че Тамар трябва да е била разпозната като царска девица.

19. Разкъса дрехата си. Това вероятно е било направено веднага. Тамар не се е опитала да прикрие срама, който я е сполетял. Тя е била добродетелна млада жена, чието поведение е било напълно безупречно. Когато напуска апартамента на Амнон, тя дава ярки доказателства за дълбоката скръб, която изпитва вътре в себе си (виж Естир 4:1; 4 Царе 5:8).

По този начин тя попречи на Амнон да измисли историята, че е била виновна за лошо отношение към него и поради тази причина е била изгонена от присъствието му. Тамар очевидно беше напълно искрена, действията ѝ показваха силното ѝ възмущение и скръб. Ако беше замълчала, можеше да бъде сметната за съучастник в престъплението.

20. Бях ли с теб? Членовете на царското домакинство сигурно са били запознати с недостатъците на Амнон и очевидно Авесалом веднага е усетил какво се е случило.

Мълчи сега. Този съвет е в съответствие с дълбоко отмъстителния дух на Авесалом. Злото, което беше нанесено на Тамар, изискваше незабавно наказание. Срамът, който тя беше понесла, беше всеизвестен, защото поведението ѝ при напускането на апартамента на Амнон предотврати всякаква надежда за укриване. Нищо добро не можеше да се постигне с отлагането на съвета. Ако самият Авесалом беше човекът, който трябваше да бъде, той щеше да се заеме с въпроса незабавно и нямаше да се успокои, докато злото, нанесено на сестра му, не бъде поправено. Но вместо да търси обезщетение по законен път, той замисли отмъщение.

Пуста. Тамар беше посрамена и след това изоставена и тя продължи да живее в дома на брат си, неженен и нещастен в спомена за позора си.

21. Беше много разгневен. Давид наистина се разгневи, когато чу за това срамно деяние от страна на сина си, но очевидно поради спомена за собственото си неправомерно поведение, той не успя да види, че е възтъргено справедливостта. Той чувстваше, че ръцете му са вързани от греха му и в резултат на това проявяваше към децата си снизхождение, което насърчаваше подобно неправомерно поведение. По-рано в живота си, в съзнателна почтеност и необременен от капаните, в които по-късно се оплете, той вероятно би нанесъл бърза присъда. Но сега всичко, което направи, беше да прояви гняв и да позволи на нарушителя да остане ненаказан.

22. Нито добро, нито лошо. Външно Авесалом не показваше и следа от вътрешните си чувства. Въпреки че горял от омраза и отмъщение, той успявал да запази външно спокойствие, докато през цялото време кроял планове за смъртта на брат си. Щело е много по-добре за всички замесени, ако веднага се бил обърнал към търсенето на справедливост по надлежащия законов път.

23. Авесалом имал стригачи на овце. Стрижането на овце тогава е било, и все още е, време на пиршества и веселие (виж 1 Царе 25:2, 8).

Баал-Хазор. Това място е идентифицирано с Джебел ел-Асур, на 7,2 км североизточно от Бетел и на 22,8 км от Йерусалим.

Всички царски синове. Тази покана, разбира се, включваше и Амнон, с истинската цел на Като даде угощението, Авесалом имаше за цел да си осигури възможност да го залови.

24. Дойде при царя. Дълбокото коварство на Авесалом се разкрива в тази покана към Давид. Той Едва ли очакваше баща му да дойде, но като го настояваше да го направи, щеше да помогне за разсейване на подозренията и по този начин да насърчи присъствието на Амнон.

25. Твоя вина. Давид отказа поканата с мотива, че присъствието на толкова много хора би било в тежест за Авесалом.

Настояваше го. Като продължаваше да настоява баща си да присъства, Авесалом ефективно прикри истинската си цел и успя да си осигури благословията на Давид за празненствата. Всичко сега изглеждаше отвъд всяко съмнение.

26. Върви с нас. Синовете на Давид вече бяха пораснали, но очевидно бащата все още продължаваше да упражнява известен контрол над действията им. Амнон беше специално поканен, тъй като беше най-големият син и наследник, който можеше да представлява баща си на празненството.

Защо би трябвало? Въпросът подсказва, че Давид може да е имал някои опасения.

27. Притисна го. Като продължи да настоява, Авесалом най-накрая пречупи съпротивата на баща си и си осигури съгласието му не само на Амнон, но и на всички първенци (ст. 29) да бъде позволено да присъстват на празненството.

28. Поразете Амнон. По това време вторият син на Давид, Хилеав (гл. 3:3), вероятно вече е бил мъртъв, тъй като не чуваме нищо за него в летописите. Ако е така, смъртта на Амнон би направила Авесалом следващия в реда за трона (вижте гл. 3:2, 3). Може би слугите на Авесалом са смятали, че заповедите му за смъртта на Амнон са насочени към осигуряване на собственото му наследяване на трона.

29. Неговото муле. Давид очевидно е яздил муле (1 Царе 1:33, 38) и също така е правил Авесалом (2 Царе 18:9). Следователно, изглежда, че мулето е било животното, което по това време е било яздено от знатни хора.

Избягали. Когато Амнон бил убит, другите синове на Давид несъмнено се страхували, че това е само началото на всеобщо клане, в което и те щяха да бъдат жертви.

30. Вести стигнаха до Давид. Слухът, който стигна до Давид, беше лъжлив. Неща като те имат свойството да растат, докато се предават от един човек на друг.

31. Разкъсай дрехите му. Колкото и преувеличен да беше слухът, Давид го прие за истина. Неговите Самото му колебание при съгласието му синовете му да присъстват на празненството подсказва, че е имал известни опасения. Всъщност той се е съгласил едва след настояване (виж стихове 26, 27) и то вероятно против здравия си разум. Сега той вярвал, че най-лошите му опасения са се сбъднали и че е извършено всеобщо клане на всички царски принцове.

32. Йонадав. Йонадав беше „много хитрият човек“, който беше дал злия съвет, който доведе до съблазняването на Тамар (ст. 3–5). Като приятел на Амнон, той осъзнаваше опасността, на която беше изложена неговата спътница. Той знаеше, че ще дойде денят, в който братът на Тамар ще потърси отмъщение. Йонадав сподели с Давид собственото си мнение за случилото се, че само Амнон е бил убит.

33. Към сърцето му. Смъртта на Амнон беше достатъчно тежък удар, но беше дреболия в сравнение със съобщената смърт на всички синове на Давид. Давид беше виновен, като не наказва Амнон за престъплението му срещу сестра му. Поради това неизпълнение на дълга Господ позволи на обстоятелствата да следват собствения си ход. Ограничения бяха премахнати от силите на злото и последва поредица от събития, които наказаха Амнон за престъплението му (виж PP 728).

34. Авесалом избягал. Авесалом несъмнено избягал веднага след убийството на Амнон, но авторът не е споменал този факт досега. Редица събития са се случвали едновременно, но авторът е могъл да ги разкаже само едно по едно. Бягството на принцовете вероятно се е случило по същото време, както и бягството на Авесалом, като принцовете се връщат в двореца, а Авесалом бяга в друга посока.

В LXX има следното допълнение към този стих: „при спускането: и стражът дойде и обади на царя, казвайки: Видях мъже по пътя към Оронен, отстрани на планината.“

35. Както каза твоят слуга. Когато Йонадав преди това беше казал на Давид, че само Амнон е мъртъв (ст. 32), той очевидно говореше не от знание на фактите, а от проникателно предположение. Виждайки приближаващите се първенци, той знаеше, че е прав и не се поколеба да спомене това на Давид.

37. Талмай. Бащата на Мааха, майката на Авесалом (гл. 3:3). Авесалом знаеше това дядо му щеше да му предостави убежище, докато животът му нямаше да бъде в безопасност, ако останеше в Израел.

Оплаквал сина си. Има известен въпрос дали това се отнася за Амнон или за Авесалом. Вероятно е бил Амнон. Давид имал нежно сърце и дълбоко скърбел за смъртта на сина си.

38. И така, Авесалом избяга. Това е третият път, когато този факт се споменава, но всяко повторение е с цел въвеждане на някои нови подробности. В стих 34 се посочва простият факт, че Авесалом е избягал. В стих 37 е посочено мястото на бягството му (вижте Бягството на Авесалом и узурпацията на царството), а тук и неговата продължителност.

39. Душата на. Тези думи не са на еврейски и са вмъкнати тук, защото Глаголът е от женски род и Давид не би могъл правилно да бъде подлогът. В LXX има „духът на“. Но ако Давид е скърбял за Авесалом, постоянно копнеейки за завръщането му, защо не го е довел обратно? Въпреки че Давид обичаше сина си, той очевидно смяташе за необходимо като урок както за Авесалом, така и за хората поне да покаже недоволство от постъпката на Авесалом (вж. PP 729).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–39 ПП 727, 728

30, 31, 36, 37 ПП 727

39 ГК 537, 539

ГЛАВА 14

1 Йоав, подкупвайки една текойска вдовица, с притча, за да склони сърцето на царя да доведе Авесалом у дома, го довежда в Йерусалим. 25 Красотата, косата и децата на Авесалом. 28 След две години Авесалом от Йоав е доведен в присъствието на царя.

1. Към Авесалом. Еврейският предлог, преведен тук като „към“, може да означава и „срещу“. Някои смятат, че преводът „срещу“ е намерението на пасажа, като по този начин кара Давид да се чувства враждебен към сина си заради убийството на Амнон. Вижте обаче гл. 13:39. Отношението на Давид доведе до отчуждението на Авесалом от баща му (виж PP 728). Нетърпелив да се завърне и огорчен от факта, че толкова дълго е бил изолиран от делата на царството, което очакваше да бъде негово след смъртта на баща му, Авесалом се отдаде на предателски заговори. Това беше нездравословна ситуация и Йоав се зае да я поправи.

2. Текоа. Село на около 8 километра южно от Витлеем, най-известно като домът на пророк Амос (Амос 1:1). Тъй като е било близо до Витлеем, родовото място на Йоав, той може би е имал лични познания за тази жена, която е планирал да използва за осъществяване на целта си. Текоа се отъждествява със съвременното Теку.

Преструвай се. Йоав беше този, който измисли притчата и вложи думите в устата на жената, но щеше да е необходимо голямо умение, за да се разиграе драмата пред царя.

3. Елате при царя. Царят бил върховният съдия на страната и бил достъпен за всички свои поданици. От него се очаквало да им помага в трудностите им.

5. Вдовица. Случаят беше достатъчно различен от този на Давид, така че нейната история не създаваше никакви съмнения. В разказа имаше определени основни характеристики, които щяха да разрешат проблема в съзнанието на Давид, и върху тях щеше да бъде поставен акцентът.

6. Двама сина. Съответстващи на Амнон и Авесалом.

7. Против твоята слугиня. Притчата тук умишлено се различава от действителните факти. за да не се създава подозрение. В случая с Давид той беше този, който беше отчужден от

Авесалом и който отказа да му даде разрешение да се върне. Давид вярваше, че поради вината на Авесалом за проливането на кръвта на брат му, той не може да му даде разрешение да се върне. В притчата семейството, а не майката, настоява убиецът да бъде признат за виновен.

Наследникът също. Вероятно тук има скрит намек за Авесалом като наследник на трона на Давид.

8. Дай командване. Жената беше постигнала целта си и Давид даде обещанието, че синът ѝ щеше да бъде защитен.

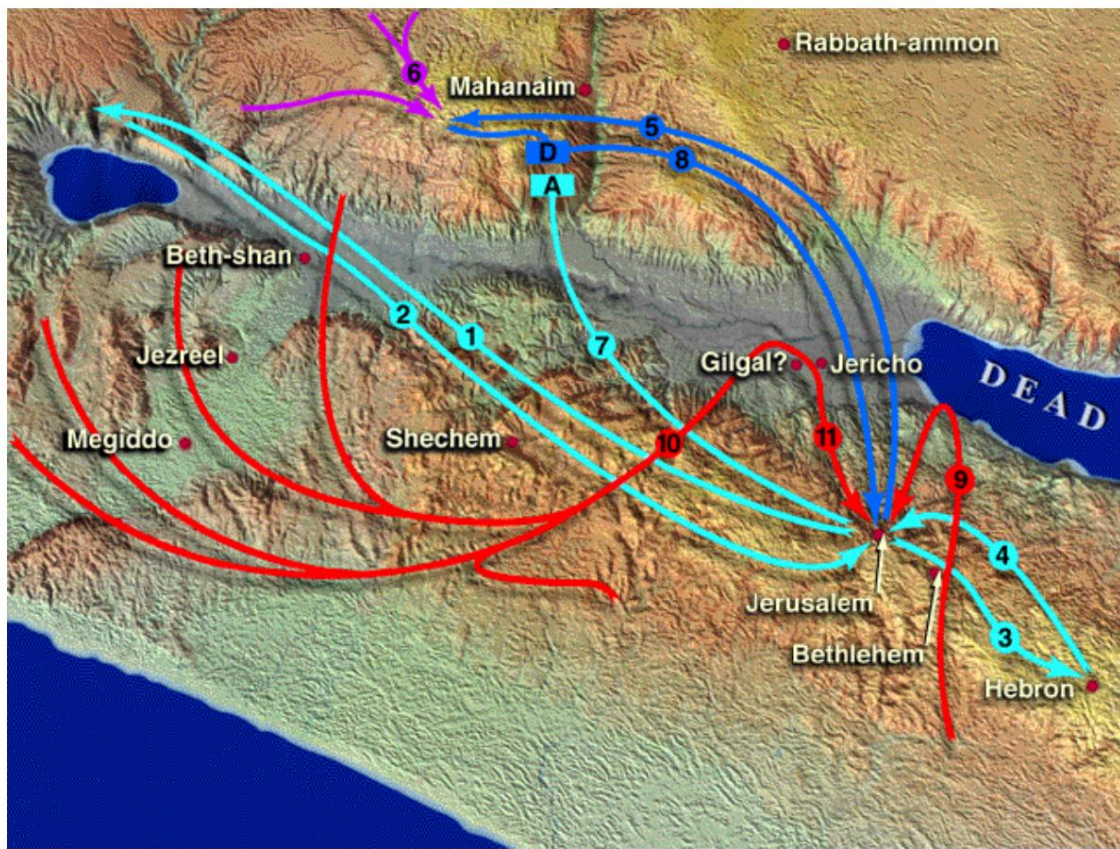
9. Вината е моя. Технически убиецът беше виновен, но поради обстоятелствата Давид му даваше помилване. Жената беше утвърдила правото си, но искаше да продължи дискусията, за да накара Давид да се ангажира допълнително. За да направи това, тя помоли, ако има някаква кръвна вина, тя да бъде позволено да лежи върху нея, а не върху Давид и неговия трон. По този начин тя умело привлече Давид в позиция, в която самият той щеше да поеме отговорността. Досега той просто я беше отблъсквал с обещание, без да се намесва конкретно.

10. Който каже „трябва“. Хитрите думи на жената бяха отвлекли Давид обещанието, че ще поеме ролята на неин защитник. Той неволно си позволяваше да бъде въвлечен в позиция, от която щеше да е трудно да се измъкне.

Бягството на Авесалом и узурпацията на царството

4

⁴ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (2 Царе 11:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

11. Нека царят си спомни. Досега жената беше напълно успешна, но тя искаше да продължи по въпроса. Най-голямото уважение на Дейвид беше към Бога и тя нямаше да спре, докато той не се посвети в Божието присъствие.

Заклевам се в живота на Господа. С тържествена клетва Давид се закле, че животът на сина ще бъде защитен. Сега той се беше обвързал по такъв начин, че не можеше да се оттегли.

12. Жената каза. Досега тя се занимаваше с хипотетичен случай, който изглеждаше, че засяга нея и сина ѝ. След като хитро подтикна Давид да произнесе присъда по този случай, тя сега продължи да отнася въпроса към Авесалом. Първите ѝ думи бяха предпазливи и все още донякъде неясни, но тя започваше да насочва вниманието на Давид към отношенията му с Авесалом.

13. Защо тогава? След като Давид беше постъпил по този начин в този случай, какво? Каква причина е имал да не го следва в друг случай? Ако беше постъпил правилно, като беше дал отсрочка на сина ѝ, който заслужаваше смърт, какво го е спирало да даде отсрочка на Авесалом, който беше виновен за убийство?

Срещу народа. Срещу Авесалом и целия Израел с него. Авесалом беше наследникът. Следователно той принадлежеше на народа и те на него. Престъпление срещу него беше престъпление срещу целия Израел. Като отказа да позволи на наследника на трона да се върне в земята си, Давид лиши народа от правото му да има със себе си бъдещия си цар.

Грешката срещу Авесалом беше грех срещу народа, който той трябваше да управлява. Жената все още само намекваше какво иска да каже, но думите ѝ бяха достатъчно ясни, така че Давид вече не можеше да избегне значението им.

Като такава, която е несъвършена. Жената сега премина директно към същината. Давид току-що беше доказал, че е виновен в отношенията си с Авесалом с присъдата, която беше произнесъл по делото на сина ѝ. Той се беше съгласил, че не е редно тя да бъде лишена от наследника си, но лишаваше Израел от наследника му. Като се обяви в полза на сина ѝ, той се осъди за поведението си спрямо Авесалом.

Царят не донася. Тези думи ясно показват, че Давид е отговорен за продължителното изгнание на Авесалом. Всичко, което беше необходимо, за да го върне у дома, беше Давид да отправи поканата. Хората го искаха, Авесалом нямаше търпение да се върне и дори царското домакинство щеше да го приветства отново. Но самият Давид се изпречи на пътя. Това беше тълкувано като зло не само срещу Авесалом, но и срещу нацията като цяло.

Изгонен. От еврейската дума *padach*, „подтиквам“, „блъскам“. Коренът се среща във Втор. 30:3–5, Йеремия 40:12, Михей 4:6 и Соф. 3:19, където се прилага към Божия народ, прогонен в езическа земя.

14. Непременно трябва да умрем. Смъртта е общата участ на всички. Сурово отношение към Авесалом не може да върне Амнон от мъртвите. Кръвта му е пролята на земята и не може да се събере отново. Тогава защо да не забравим миналото и да върнем Авесалом в дома му и рода му, и в правата му на трона?

Нито пък Бог уважава никого. Буквално „Бог няма да отнеме живота“. Бог е добър, любящ и прощаващ. Когато някой съгреша и след това истински се покае, Господ е готов да му прости греха и да го възстанови отново в божествената благосклонност. Тези думи представляват подходящо изображение на Божията любов към грешника и показват, че народът на Израел е бил достатъчно запознат с плана на спасението. Самият Давид е съгрешил тежко и се е нуждаел от милост. Само благодарение на голямата милост на Небето той е останал жив и е запазил трона си. Тези думи на мъдрата жена от Текоах дълбоко трогнаха сърцето на Давид и го подтигнаха към милост.

15. Накараха ме да се страхувам. Има една интригуваща и привлекателна неяснота относно тези думи. Дали жената говори за себе си и за страховете си от действията на съседите си? Или има предвид това по отношение на казаното от нея относно Авесалом и отношението на нацията като цяло? Тя все още, по някакъв начин, поддържа преструвката на реалност, но също така говори директно на сърцето на царя във връзка с отношенията му с Авесалом. Двусмислието изглежда е умишлено и именно това придава на думите ѝ толкова поразителна и трогателна привлекателност. Застанала пред царя, тя е представител на народа. Нейният глас е гласът на нацията. Разбирайки чувствата на Израел като цяло, тя чувства натиск, на който не може да устои, и именно това ѝ дава такава смелост пред царя. Със сигурност Давид не би проявил по-голямо внимание към молбата ѝ като смирена жена, отколкото би проявил към нея като изразяваща желанията и мечтите на целия народ.

16. Царят ще чуе. Царят вече беше чул и уважил жалбата ѝ, що се отнася до нея и сина ѝ. Но царят щеше да чуе и жалбата ѝ по отношение на случая, за който тя специално беше дошла. Сега тя говореше косвено от името на Авесалом и се обръщаше към Давид с молба да му позволи да се върне. Всъщност тя казваше на Давид, че тази жалба вече е чула и молбата ѝ вече е получила отговор. Царят щеше да чуе - в това тя беше изключително уверена. Кой би могъл да устои на такава жалба?

17. Удобни. Буквално „за почивка“, тоест, те щяха да успокоят спорещите.

Ангел Божий. Или „пратеник Божий“. Еврейската дума, преведена тук като „ангел“, Думата „мал'ак“ се среща 213 пъти в Стария завет, а в Кралския превод на Библията се превежда като „ангел“ 111 пъти, „пратеник“ 98 пъти и „посланик“ 4 пъти (виж ст. 20; гл. 19:27; 1 Царе 29:9). „Бъди с теб.“ Заключениените думи на нейния призив са почти като благословия. Като прави това, което е правилно, Давид ще има присъствието и благословията на Бог. Тя говори сякаш от името на Бог и уверява царя, че като откликне на този призив на правото и разума, Бог ще бъде с него.

19. Ръката на Йоав. Давид не е имал затруднения да проникне през маскировката на жената и да разбере източника на хитростта. Йоав е бил близък с Давид и вероятно е изразявал убежденията си преди това, но досега без резултат. Познавайки неговата упоритост и хитрост, Давид веднага е разбрал, че Йоав трябва да е отговорен за посещението на жената.

21. Доведете младия мъж. Йоав беше постигнал целта си, а царят мъдро му възложил да занесе вестта на Авесалом и да го доведе у дома.

22. Благодарни на царя. Йоав имаше основателна причина да благодари на царя. Ако Давид беше дал неблагоприятно решение, Йоав щеше да бъде подведен под отговорност за ситуацията.

24. Да не види лицето ми. Убийството на Амнон от Авесалом все още не беше забравено и заради народа и самия Авесалом, Давид смяташе за необходимо да покаже отвращението си от извършеното престъпление.

Не видях лицето на краля. Да си бях вкъщи, но не ми беше позволено да видя лицето на Забраната му да се яви на баща си или да се яви с братята си в двора започнала да тормози Авесалом. Той чувствал, че е онеправдан и хората започнали да му съчувстват. В очите на нацията той бил герой, когото трябвало да хвалят за справедливо и правилно деяние, а не престъпник, когото да отбягват за злодеяние.

25. Красотата му. Авесалом беше мъж с поразителна външност. Личното му поведение спечели възхищението на хората, а отношението, което претърпя от Давид, спечели техните симпатии.

26. Двеста шекела. Според нормалното тегло на шекела това би да е 2,28 кг. или около 5 фунта. Това изглежда е прекомерно тегло коса. Вероятно теглото на царския шекел е било различно от обикновения шекел.

27. Трима сина. Вероятно са починали рано в живота си (виж гл. 18:18).

Тамар. Тамар е кръстена на сестрата на Авесалом и споделя красотата ѝ (гл. 13:1). Вероятно тя е била тази, която се е омъжила за Уриил от Гива и е имала дъщеря Мааха (или Михая). Съпругата на Ровоам и майката на Авия е била наричана едновременно Мааха, „дъщерята“ на Авесалом (очевидно внучка, вижте върху 1 Царе 14:50), и Михая, дъщерята на Уриил (вижте 2 Лет. 13:2; 11:20–22; 3 Царе 15:2).

28. Не видя лицето на царя. Това естествено направи Авесалом огорчен и мрачен, причинявайки да мисли, че с него се отнасят несправедливо. В собствените си очи той вероятно е смятал, че не е направил нищо лошо, като е убил Амнон, тъй като само е раздал справедливост. Авесалом беше егоистичен и безскрупулен, амбициозен и импулсивен. Той се възхищаваше на хората и постепенно печелеше симпатиите им. Едва ли беше мъдро от страна на Давид да позволи подобна ситуация да продължава.

29. Не искаше да дойде. Тъй като Йоав беше успял в предишните си усилия, Авесалом помисли си, че отново може да бъде полезен. Но Йоав несъмнено смяташе, че вече е направил всичко, което е разумно, и че ще си навлече гнева на царя, ако предприеме каквито и да било по-нататъшни стъпки по въпроса.

30. Подпалете го. Подобна стратегия със сигурност би осигурила действия от страна на Йоав, но до нея би прибегнал само безскрупулен и безотговорен характер.

32. За да изпратя. Авесалом се отнасяше с Йоав като със свой слуга, давайки му заповедите си и очаквайки те да бъдат изпълнени. Поведението му разкрива колко далеч вече беше стигнал в бунтарския си път и решимостта му да осигури обезщетение за предполагаемите си оплаквания и възстановяване на привилегиите, които смяташе за негови по право. Не беше направен опит да се обясни палежът му. Той действаше така, сякаш имаше пълното си право да предприеме мерките, които предприе, за да доведе Йоав при себе си, и сякаш Йоав беше длъжен да изпълни желанията му.

Вижте лицето на царя. На Авесалом му беше позволено да се прибере у дома, но царят все още отказваше да го види. Такова отношение беше за Авесалом по-огорчително от изгнанието му. Според общоприетото мнение Давид се отнасяше прекалено сурово със сина си и хората постепенно се привличаха към Авесалом.

Ако има някакво беззаконие. Авесалом знаеше, че Давид не е в състояние да го изпълни справедливост. Самият цар беше виновен за убийството на Урия и в опита си да отдаде справедливост на Авесалом, той щеше да се намеси само в себе си. Отношението на хората вероятно не би подкрепило Давид в подобен ход. Сърцата им бяха с Авесалом и Давид го знаеше.

33. Целуна Авесалом. Авесалом не само беше допуснат в царското присъствие, но и оказано му е такова отношение, което показва поне външно помирение. Сравнете как Исав целува Яков и Йосиф, братята му (Бит. 33:4; 45:15). Споменът на Давид за собствената му вина го прави апатичен и нерешителен. Очевидно не знае накъде да поеме или какъв курс да следва. Той осъзнава дълга си, но споменът за собственото му прегрешение му пречи да направи това, което знае, че трябва да се направи.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–33 стр. 728, 729

1–14ПП 728

21, 24, 25, 28, 32, 33 ПП 729

ГЛАВА 15

1 Авесалом, с красиви речи и учтивости, открива сърцата на Израел. 7 Под претекст на обет той получава разрешение да отиде в Хеврон. 10 Там той прави голям заговор. 13 При вестта Давид бяга от Йерусалим. 19 Итай не иска да го остави. 24 Садок и Авиатар са изпратени обратно с ковчега. 30 Давид и дружината му се качват на Елеонската планина плачейки. 31 Той проклина съвета на Ахитофел. 32 Хусай е изпратен обратно с инструкции.

1. Колесници и коне. Авесалом тайно кроял планове как да си осигури короната. За да за да впечатли хората, той зае позиция, която според него подобава на наследника. Сравнете Адония, който е следвал същия начин на действие, когато се е „възвеличил“ с цел да заеме трона (1 Царе 1:5; вижте също 1 Царе 8:11).

Петдесет мъже да тичат пред него. Телохранител за принца. С тези мерки Авесалом сякаш излагаше претенциите си да наследи трона. Това беше еквивалентно на издаване на общо заявление, че се смята за следващия цар.

2. Портата. Градската порта е била мястото, където са се извършвали обществени дела и където съдиите са заемали позиции за правораздаване (вижте Бит. 19:1).

Дойде при царя. Хората бяха свикнали да идват при царя за съд, но справедливост беше бавен. Загрижеността на Дейвид за проблемите му, колебанието му да заеме твърда позиция

порицанието на злото, очевидно проличава в управлението на обществените дела. Авесалом обаче се стреми към общественото благоволение, като се намесва в действията на хората и им предоставя времето и услугите си на разположение.

От кой град? Принцът беше умел политик. Задавайки въпроси, той показваше, че проявява истински интерес към хората и оставяше впечатление, че е личен приятел.

На едно от племената. Бихме казали „от еди-какво си племе“. Във всеки случай разбира се, индивидът споменаваше конкретното племе.

3. Добро и правилно. Всички бяха поласкани от благоприятната присъда и по този начин бяха повлияни да пеят хвалебствия на Авесалом из цялата страна.

Никой не е бил назначен. Това беше намек, че кралят е бил небрежен и безразличен. относно правораздаването. Целта, разбира се, беше да се предизвика сред хората чувство на недоволство и негодувание, като се порицае царят за небрежност към обществените му задължения и се внуши, че лекът за подобно незадоволително състояние на нещата ще се намери в това да се направи Авесалом цар.

4. Назначен за съдия. Авесалом прие вид на доброжелателен и праведно възмущение от тъжно положение на нещата. Ако само той беше съдия, хората нямаше да бъдат лишени от правата си, защото щеше да се погрижи ситуацията да бъде бързо отстранена. Всяка причина за недоволство той обръщаше в своя полза и срещу краля. При всяка възможност изразяваше съчувствието и съжалението си за неефективността на администрацията и искреното си желание да оправи нещата.

5. Целуна го. Авесалом използваше всякакъв хитрост, с която можеше да спечели сърцата на хората за себе си. Със своята приветливост и изключителна учтивост, както и с аура на престорена обич, той караше хората да мислят, че е искрено заинтересуван от тяхното благополучие и, ако стане крал, ще им даде управление, което ще гарантира на всеки индивид пълното ползване на всичките му права.

6. По този начин Авесалом успя да създаде всеобщо недоволство от Давид администрация на правителството. Непостоянното население не разкри плана му.

Открадна сърцата. Използваните средства бяха нечестни и нечестни. Авесалом умишлено мамил хората, създавайки подозрение, недоволство и враждебност срещу царя. Навсякъде мъжете хвалели Авесалом и критикували царя. Хората искали Давид да абдикира, за да може Авесалом да заеме мястото му на трона.

7. Четиридесет години. Лукианското издание на LXX и сирийският превод тук гласят „4 години“. Това е и числото, дадено от Йосиф Флавий („Древности“ vii. 9. 1). Не е ясно от кой момент трябва да се броят тези четири години, но вероятно е от завръщането на Авесалом в Йерусалим. Ако е така, две години са били прекарани в заговорничество за трона, подготвяйки пътя чрез ласкателства (виж гл. 14:28).

Иди и изпълни обета ми. Подобна молба би се харесала особено на Давид. Но тя... беше мантия на религиозна преданост, за да прикрие предателските планове на Авесалом.

В Хеврон. Обетът е направен не в Хеврон, а в Гесур (ст. 8), но е трябвало да бъде изпълнен в Хеврон. Това място е било добре избрано за място на бунта на Авесалом. То е било родното му място (гл. 3:2, 3) и мястото на първата столица на Давид. Много от жителите вероятно не са били съгласни с преместването на столицата в Йерусалим. Тъй като е било мястото на раждането на Авесалом, то е давало правдоподобен претекст за провеждането там на големия жертвен празник в изпълнение на предполагаемия обет на Авесалом.

8. Ако Господ. Авесалом се преструваше, че представя завръщането си в Йерусалим като Божие providение, му даде това в замяна на тържествен обет, даден, докато той все още беше изгнаник в Гесур.

9. Върви си с мир. Давид все още не разбра плана на Авесалом, но го подкрепи и благослови. Междувременно измамните хитрости на Авесалом се увенчаваха с успех. Той беше заблудил хората да мислят, че е техен приятел и благодетел, и беше измамил Давид да повярва, че е послушен син. Това, което все още не беше предвидил, беше собственият му последен провал и смърт.

10. Изпратени шпиони. Тайни агенти били изпращани на стратегически места из цялата страна, за да съобщят информация за заговора на онези, които сметнат за благосклонни. Сложните приготовления за бунта не са описани подробно, но очевидно заговорът е бил внимателно обмислен. При даден сигнал пратеници из цялата страна трябвало да прогласят новината, че коронацията на Авесалом е свършен факт.

11. Отидоха в своята простота. 200-те мъже, които придружиха Авесалом невинно вероятно са били видни мъже, заемащи влиятелни позиции. Веднъж пристигнали в Хеврон, Авесалом се надявал да ги спечели на своя страна и по този начин те да могат да упражнят силно влияние в негова полза. Или, ако не успее да си осигури подкрепата им, може да ги попречи да предприемат каквито и да било усилия срещу него.

12. Ахитофел. Той се отчуждил от Давид поради лично негодувание заради неправомерното поведение на Давид срещу Витсавее, внучката на Ахитофел (виж РР 735). Синът му Елиам (гл. 23:34) бил баща на Витсавее (гл. 11:3). Ахитофел несъмнено е бил участник в заговора. Той е могъл да изиграе важна роля в разпалването на вълнения в районите около Хеврон и в осигуряването на готовност за коронацията на Авесалом.

Гило. Град на 6 1/2 мили. (10,4 км.) на север-северозапад от Хеврон (Исус Навиев 15:51), сега Khirbet Jâlā.

Беше силен. По време на празника необходимата подготвителна работа вече беше извършена готово. Връзката на Ахитофел със заговора ще привлече подкрепата на много влиятелни мъже и ще направи каузата на Авесалом да изглежда сигурна за успех. Някои смятат, че Пс. 41:9 е алюзия към Ахитофел.

14. Да бягаме. Решението беше мъдро, защото Давид в момента беше напълно неподготвен за кризата. В голямата си опасност Давид се отърси от летаргията и нерешителността си и сякаш възвърна нещо от първоначалната си смелост и бързина на действие. Последниците доказаха, че това е бил правилният курс на действие. Както Ахитофел (гл. 17:1, 2), така и Хусай (гл. 17:7–13) осъзнаха, че забавянето ще бъде фатално и че най-голямата надежда на Авесалом за успех ще бъде да предприеме незабавни стъпки срещу Давид. С бягството си Давид си даде време да подготви защита, а на народа време да обмисли своя курс.

По този начин ужасите на дългата гражданска война бяха избегнати.

Поразете града. Давид се страхуваше, че в момента не може да се противопостави успешно на Йерусалим. Недоволството в града или може би дори в собствения му дом можеше да обърне хода на събитията срещу него. Нямаше да има дух на единство, който би могъл да се очаква, ако Йерусалим беше нападен от чужд враг. Неговият собствен син щеше да извърши нападението и той несъмнено имаше много поддръжници в града.

16. Запази къщата. Което показва, че Дейвид се е надявал да се върне.

17. На едно място, което беше далеч. Буквално „къщата на разстояние“, може би една от последните къщи преди преминаване на долината Кедрон. Някои смятат, че е посочено собствено име и

транслитерирайте изречението „Бет Мерхак“. Несъмнено е било достатъчно отдалечено, за да осигури на краля известна безопасност и да даде възможност за почивка и събиране на наличните сили.

18. Херетците. Те и фелетците били сред най-доверените членове на армията на Давид и съставлявали неговата специална телохрана (2 Царе 8:18; 20:7, 23; 3 Царе 1:38, 44; 1 Лет. 18:17). Вероятно са били критски и филистимски наемници (виж стр. 34; виж също 1 Царе 30:14; вж. Езек. 25:16; Соф. 2:5). Други, въз основа на плоча от Рас Шамра, смятат херетците за ханаанци. Тези мъже, които били с Давид, били приели религията на Израел и били най-лоялните от неговите хора.

Гетците. Тези 600 мъже бяха местни жители на филистимския град Гет, които бяха присъединили се към Давид и бяха приели еврейската религия. Очевидно те бяха заповядани от Итай (ст. 19).

19. Защо отиваш? Давид наистина се тревожеше за тези чужденци от Филистия; той също така изпитваше тяхната лоялност. Сега беше изключително важно да има със себе си само онези, на които можеше да разчита напълно. Досега тези мъже се бяха доказали като верни. Но сега, когато Давид беше въввлечен в гражданска война, той може би не е бил сигурен, че те ще продължат да бъдат лоялни.

20. Върни се. Загрижеността на Давид за тези непознати беше добре възнаградена. Отнасяйки се любезно с тези мъже, той ги намери готови да се отдадат изцяло на негова страна.

21. В смърт или живот. Итай, самият той новодошъл, се закле в абсолютна вяроност. Давид не можеше да иска нищо повече. Той знаеше, че тези мъже са готови, ако е необходимо, да умрат с него. Верността на Итай беше като тази на Рут (Рут 1:16, 17).

24. Също и Садок. Садок и Авиатар бяха главните свещеници. Когато Давид избяга, свещениците планираха да избягат с него, вземайки със себе си Божия ковчег. Хората бяха щастливи от присъствието на ковчега, защото смятаха, че този свещен символ, който ги придружава, ще осигури присъствието и благословията на Бог и по този начин ще бъде гаранция за крайна победа. Те бяха вдъхновени от вяра и смелост, но последователите на Авесалом, осъзнавайки, че свещеният символ вече не е с тях, щяха да бъдат обзети от страх и терор.

Авиатар. Това е свещеникът, който по-късно, когато Давид оstarя, хвърли жребия си с Адония, помагайки му в усилията му да вземе короната (1 Царе 1:7).

25. Върнете ковчега. Давид осъзна, че само ковчегът няма да осигури победа. В дните на Илий ковчегът бил отведен в битка срещу филистимците, но бил пленен и израилтяните били победени (1 Царе 4:3–11). Давид знаеше, че ако сърцето му и това на народа не са прави, ковчегът няма да донесе победа, а бедствие. Мястото за ковчега беше в Йерусалим, а не с него по време на полета му.

Ако намеря благоволение. Тайната на успеха и победата не беше присъствието на ковчег, а послушание и Божията благосклонност.

26. Нека го направи. Давид осъзна, че е виновен за тежко прегрешение срещу Бога и че бедите, които го сполетяваха, дойдоха отчасти в резултат на греховете му. Той беше готов да приеме всяко наказание, което Господ имаше за него, бидейки напълно помирен с Божията воля.

27. Ясновидец. Ясновидец е бил назначен от Бога, за да наставлява хората (виж върху Бит. 20:7; вж. 1 Царе 9:9).

Връщане. Като приятел на Давид, Садок би могъл да му бъде от по-голяма полза там.

Ахимаас. Двамата синове на свещениците можеха да бъдат от безценна услуга на Давид в съобщавайки му информацията относно делата в града (виж стихове 35, 36).

28. В равнината. Буквално „При бродовете“. Прочитането „обикновено“ идва от полето на еврейската Библия и е също така и прочитането на древните версии. Имало е бродове на река Йордан югоизточно от Йерихон. Давид щел да чака, готов да прекоси реката. Той бил получил само кратък доклад за заговора и по-нататъшните му планове трябвало да чакат повече информация.

30. Главата му беше покрита. Белег за дълбока траур (виж 2 Царе 19:4; Естир 6:12; Йеремиа 14:3, 4).

Плачейки, докато вървяха. Това беше мрачен момент за Давид и хората с него. Те бяха напуснали домовете си и бягаха, за да спасят живота си. Никой не можеше да предскаже бъдещето. Виждаха само по-дълбоки сенки и по-големи мъки пред себе си.

31. В глупост. Ахитофел беше способен и хитър съветник, но Господ е по-могъщ от хората и може да осуети съвета на най-мъдрите.

32. Хусай Архита. Появата на Хусай изглеждаше непосредствената отговор на молитвата на Давид.

34. Ако се върнеш. Хусай беше дошъл да хвърли жребия си с Давид, но можеше да бъде от по-голяма услуга, ако се върнеше в Йерусалим и предложи услугите си на Авесалом, правейки всичко възможно, за да осуети хитрия съвет на Ахитофел.

35. Извън царския дом. С Хусай, приятелят на Давид, който служи като съветник на Авесалом, ще бъде възможно да се предаде на Давид тайна информация от най-голяма важност.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–37ПП 729–735

1, 2 ПП 729

3–8ПП 730

10 ПП 731

11, 12 ПП 730

13–20 стр. 731

21, 24 ПП 732

25–34ПП 735

30 МБ 24

ГЛАВА 16

1 Сива, чрез подаръци и лъжливи предложения, получава наследството на господаря си. 5 В Бахурим Семей проклина Давид. 9 Давид с търпение се въздържа и възпира другите от отмъщение. 15 Хусай се вмъква в съвета на Авесалом. 20 Съвета на Ахитофел.

1. Сива. Вижте гл. 9. Когато Давид започнал бягството си, Сива го посрещнал с добре дошъл подарък. Сива знаел, че това е момент, в който може да се доближи до Давид с малки разходи.

3. Царството на баща ми. Историята, разказана от Сиба, е възможна, но толкова неправдоподобна, че Трудно е да се разбере как Давид би могъл да му придаде доверие. Мемфивостей беше инвалид и нямаше какво да спечели от бунта на Авесалом. Дори ако този бунт се беше оказал успешен, той нямаше да даде трона на потомството на Саул, защото Авесалом искаше трона за себе си. Сива вероятно е измислил историята, за да си осигури определени отстъпки от Давид.

4. Всичко това се отнасяше до темата. Разказът на Сива очевидно беше долна клевета срещу господаря му, но Давид ѝ повярва и даде на Сива наградата, която той поиска. Беше напълно несправедливо царят да раздаде имота на Мемфивостей, без да чуе неговата версия на историята, но в стреса и тревогата от бягството той мислеше само за помощта, която Сива предлагаше.

5. Бахурим. Село на пътя от Йерусалим към Йордан (виж гл. 3:16), сега Рас ет-Тим, точно на изток от планината Скопус.

Семей. Семей беше вениаминец. Много членове на това племе, макар и държани под съдържаност, когато Давид беше силен, винаги бяха готови да се обърнат срещу него, когато се удаде възможност. Семей не беше дал преди това никакъв знак, че е нелоялен към Давид. Но веднага щом негодите го удариха, той показа истинското си лице. Докато преди почиташе Давид, сега го хулеше и проклинаше. Такъв дух е вдъхновен от Сатана, който се наслаждава да донесе нещастие на онези, които вече страдат.

6. Хвърлени камъни. Пътят може да е следвал тясна клисура, като Семей е бил от едната страна, а Давид и мъжете му – от другата (вижте стих 9, където Ависей е поискал разрешение да „премине“). Така Семей се е придържал към бегълците, достатъчно близо, за да ги замеря с камъни, но все пак е бил недостъпен.

7. Излез. Буквално „излез“ или „иди навън“. Семей се наслаждаваше на страданието на Давид, и в омразата си проклет царя и му заповядал да напусне страната.

Ти, кръвожаден човече. Когато Давид пожелал да построи Храма, Господ му казал, че няма да му бъде позволено да го направи, защото е „пролял много кръв“ и е „водил големи войни“ (1 Лет. 22:8). Вярно е, че Давид е участвал във войни, но те са били войни срещу враговете на Божия народ и с цел да утвърди Израел като силна нация на изток. Войните на Давид изобщо не доказали, че той лично е безмилостен или „кръвав човек“. Както са използвани от Семей, тези страстни думи са били безпочвена клевета (PP 736).

Ти, човече на Велиал. Велиал означава „безполезност“ или „нечестие“; човек на Велиал означава безполезен негодник (виж Съдии 19:22). Нечестивата жена се нарича на еврейски дъщеря на Велиал (1 Царе 1:16). Думата е персонифицирана във 2 Коринтяни 6:15. Семей беше човек със зъл нрав и с тези хули към Давид просто разкриваше собствените си зли черти.

8. Вместо кого. Тези думи обясняват истинската причина за омразата и злобата на Семей. Той беше огорчен, защото короната на Израел беше отнета от дома на Саул и дадена на дома на Давид. Но Господ, а не Давид, отхвърли Саул.

По този начин обвиненията на Семей всъщност бяха хвърлени срещу Бога.

Освободи царството. Вярно е, че Господ беше допуснал да се случи верига от събития, при които царството на Давид очевидно щеше да попадне в ръцете на Авесалом, но причината беше много различна от тази, изложена от Семей. Съвестта на Давид му подсказваше точно каква е причината за внезапния му обрат на съдбата. Господ беше предупредил царя, че заради греха му срещу Витсавее и Урия ще дойдат наказания (гл. 12:10–12). Давид знаеше, че заслужава това наказание и се чудеше само на добротата и милостта на Бог, че то е било отлагано толкова дълго. Но познавайки както милостта и добротата на Бог, така и Неговата справедливост, Давид не се отчайваше, а очакваше с нетърпение времето, когато Бог отново щеше да се намеси и да му възстанови царството.

9. Това мъртво куче. Вижте 2 Царе 9:8; 1 Царе 24:14. Към Ависей, мъжът, който проклинаше Давид беше най-презряно същество. Той жестоко се възползваше от Давидовото

нещастие и не трябваше да му се позволява да живее. Давид все още беше цар и не беше нужно да търпи тези обиди, които му бъдат отправяни.

10. И така, нека проклена. Давид вярваше, че всичките му страдания са от Божията ръка и че дори тези укори от Семей са били допуснати от Господ. Той не направи опит да се освободи от обвинението на Семей, а се загрижи само за факта, че самият той беше постъпил неправилно. Тъй като настоящото преживяване дойде, както той смяташе, по божествено предопределение, той чувстваше, че ако сега се опита да се намеси в проклятието на Семей, ще се противопостави на волята на Господа.

Кой ще каже тогава? Ако Семей сега прокленаше Давид, защото Господ му беше казал за да направи това, кой тогава би трябвало да го критикува и да го пита за причината за постъпката му? Така разсъждаваше Давид.

11. Търси живота ми. Тук Давид открито обвинява Авесалом, че се стреми не само към трона, но и към живота на царя. Беше наистина трудно да се разбере, че Авесалом, негова собствена плът и кръв, се е обърнал срещу баща си и се е опитал да отнеме живота му; но не и поведението на Семей. Той беше от семейството на Саул и можеше да се очаква да таи злоба към човека, който беше отнел короната от дома на Саул.

Оставете го на мира. Малко мъже биха имали благодарта да проявят такова отношение, каквото Давид демонстрира в този труден час. Щеше да е много по-лесно да кажат на Семей, че е отишъл достатъчно далеч и да му заповядат да се прекрати. Но що се отнася до Давид, той беше готов да приеме това, което вярваше, че Бог е постановил. Той беше съгрешил тежко и чрез греха си беше дал възможност на мнозина да извинят недостатъците си. Но след покаянието и дълбокото си разкаяние, той не направи опит да се извини или да оправдае поетия от него път. Когато беше укоряван от Господа, той смиренно прие укора му. Когато го сполетяха наказания, той не направи опит да ги отмени. Той показа смирен, щедър към другите и покорен на волята Господня. Готовността му да приеме напълно това изпитание разкри неговата праведност на характера и благородство на душата му.

12. Виж на страданието ми. Давид знаеше, че Господ е Бог на голямо милосърдие и милост. Въпреки че страдал от това насилие от един от поданиците си, той се утешавал с мисълта, че Бог вижда и разбира всичко. Може би именно заради това изпитание Господ с милост ще изпрати някаква специална награда и благословия, която да го замести.

13. Срещу него. Докато Давид и мъжете му вървяха по пътя, Семей вървеше по хълма срещу тях. Това предполага, че Семей беше от едната страна на дерето, а Давид от другата.

14. Освежиха се там. Това изречение изглежда изисква споменаването на място, където Давид и неговата компания са спрели. Някои от ръкописите на изданието на Лукиан на LXX добавят „край Йордан“. Йосиф Флавий е съгласен с това тълкуване („Древности“ vii. 9. 4). Вероятно това е било мястото, предварително уговорено с Хусай, където Давид се е уговорил да остане, докато получи новини от него (гл. 15:28).

15. Дойде в Йерусалим. Бягството на Давид от Йерусалим даде на Авесалом свободен достъп до града. Нещата изглеждаха по-добре за него, отколкото очакваше. Първите му планове вероятно бяха да се установи в Хеврон, докато ситуацията се изясни. Но когато Давид напусна Йерусалим, нищо не му попречи да незабавна окупация на града.

Ахитофел. Вижте гл. 15:31; 16:22.

16. Приятелят на Давид. Хусай беше известен като голям приятел на Давид и появата му в двора на Авесалом беше напълно неочаквана. Защо и той трябваше да

Да изостави приятеля и господаря си изглеждаше наистина странно. Авесалом очакваше Давид да запази властта си над много от хората и със сигурност над такъв негов верен последовател като Хусай. Да накара Хусай също да изостави Давид изглеждаше твърде голям късмет, за да е истина. Авесалом беше едновременно изненадан и поласкан и несъмнено се чувстваше по-уверен от всякога в успеха на каузата си.

18. Неговата воля ще бъде. Думите на Хусай подсказват, че той е имал по-висока лоялност от просто към един човек; първата му лоялност е била към Бога, а следващата – към народа на Израел. Ако Бог беше избрал Авесалом за цар, тогава той би искал да бъде на негова служба. Двойното значение в думите на Хусай и „ако“, подразбиращо се в „когото Господ и този народ... избера“, не е било разбрано от Авесалом, който е бил толкова сигурен, че е избраният.

19. Присъствието на баща ти. Хусай не искаше да бъде смятан за непостоянен или нелоялен. Той беше близък приятел на Давид, но Хусай сега накара да изглежда, че служейки на Авесалом, сина на Давид, той все още служи на дома на Давид. Отново думите се харесаха на Авесалом и той прие Хусай очевидно без допълнителни въпроси или подозрения.

21. Наложниците на баща ти. Вижте върху 3 Царе 2:17. Ахитофел е бил наясно с факта, че успехът на бунта на Авесалом в никакъв случай не е сигурен. Той е знаел, че след първия изблик на ентузиазъм ще последва реакция. Положението на Давид далеч не е било безнадеждно. Той имаше със себе си способни генерали и опитна армия. Много от хората все още не го бяха забравили. Ако ситуацията се обърка срещу Авесалом и Давид успееше да си върне царството, царят можеше да е склонен да прости на Авесалом. Но нямаше да има помирителен дух към главните поддръжници на Авесалом. В такъв случай Ахитофел щеше да бъде смятан за най-виновния и следователно най-заслужаващ сурово наказание. Този хитър съветник беше решен да предотврати подобна ситуация на всяка цена. Затова първата му грижа беше да постави Авесалом в положение, което би направило разрива с баща му абсолютен и непримирим. Съветът му беше даден със сатанинска хитрост.

Бъди силен. Ахитофел твърдеше, че тъй като съветваната стъпка ще се окаже за хората, че Авесалом няма да се откаже от бунта си, мъжете, които бяха с него, щяха да се отдадат изцяло на неговата кауза.

22. Покривът на къщата. Шатрата беше опъната на покрива на двореца, където Давид беше извършил тайния си грях с Витсавее. Натан беше предсказал публичния характер на наказанието за тайното престъпление на Давид (гл. 12:11, 12) и изпълнението беше в съответствие с думите му. Тъй като Божий пророк беше направил това предсказание, не бива да се мисли, че Бог е отговорен за това ужасно престъпление. Божиите прогнози не са непременно Негови постановления. Поради греха на Давид Бог не упражни силата Си, за да предотврати злите последици. В библийската фигура обаче Бог често е описван като правен от онези, които не предотвратява (виж гл. 12:11, 12; РР 739). Както Давид беше осквернил жената на друг, така и леглото му беше осквернено. Както той беше постъпил с другите, така и на другите му беше позволено да постъпват с него. Възможно е Ахитофел, като дядо на Витсавее, да е имал предвид желанието да принуди изгнания цар да изпие същата горчива чаша, която той беше принудил другите да изпият.

23. С Давид. Ахитофел е бил съветник на Давид, преди той да стане съветник на Авесалом (гл. 15:12). Той е бил високо ценен заради мъдростта си. Но когато е отхвърлил съвестта си, той е започнал да прибегва до всякакви средства, за да постигне целите си. Като съветник на Авесалом, той е бил хитър и хитър, мислейки само за резултатите, които трябва да бъдат постигнати, и е бил готов да използва всяка мярка, която е сметнал за необходима.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

5-23ПП 736-739

5-8ПП 736

9-12 ПП 737

15, 16 ПП 738

20-23 стр. 739

23 5Т 533

ГЛАВА 17

1 Съветът на Ахитофел е осуетен от този на Хусай, според Божието решение. 15

Тайно известие е изпратено до Давид. 23 Ахитофел се обесва. 25 Амаса е назначен за военачалник.

27 Давид е снабден с провизии в Маханаим.

1. Дванадесет хиляди мъже. След като се увери, че заговорът ще бъде доведен докрай, Ахитофел настоя за необходимостта от незабавни мерки срещу Давид. За тази цел той посъветва да се изберат 12 000 отбрани мъже, за да се предприеме незабавна атака. Предполагаемият размер на войската не беше голям, но той беше сигурен, че Давид в този момент няма да е в състояние да устои на внезапна атака.

Тази нощ. Очевидно нощта на деня, в който Авесалом пристигна в Йерусалим.

2. Докато е изтощен. По това време Давид едва щеше да е имал време да стигне до Йордан, а тъй като последователите му все още не бяха напълно организирани, той щеше да бъде лесна жертва за силите на Авесалом. Ако предложението на Ахитофел беше последвано, мъжете с Давид несъмнено щяха да бъдат напълно разбити, а Давид убит. Така Авесалом щеше да се укрепи на трона си.

Уплаши го. Твърдението на Ахитофел беше, че при незабавна атака армията ще се нахвърли върху Давид, докато той е уморен, неорганизиран и обезсърчен, в резултат на което хората му ще бъдат хвърлени в паника и войната ще свърши, преди едва да е започнала.

Ще бягат. В тази си преценка за ситуацията Ахитофел несъмнено е бил прав. Внезапна атака през нощта би ги хвърлила в объркване, което би ги разпръснало във всички посоки. По този начин биха могли да се избегнат загубите в ожесточена битка и Давид би могъл да бъде заловен и убит практически без загуби на хора от двете страни.

3. Всички хора. Ахитофел желаше да избегне дълга и продължителна гражданска война. Такъв конфликт можеше да се води само с големи загуби за нацията. Според неговото предложение той просто щеше да излезе, да уплаши и бързо да се подчини на хората, които бяха отишли с Давид, и да ги върне всички обратно при Авесалом. Тогава земята можеше да бъде в мир и Авесалом бързо щеше да се наслади на плодовете на бунта си.

Кого търсиш. Цялата клауза е неясна. Буквално гласи „като завръщането на целия мъж, когото търсиш“ (виж RSV). LXX гласи: „както невеста се връща при мъжа си: ти търсиш живота само на един мъж“.

4. Авесалом се хареса много. Предложението на Ахитофел се хареса на всички, тъй като беше логично.

5. Повикайте сега Хусай. Хусай не беше повикан в съвета. Но Авесалом реши, че е добре да се увери в мнението на Хусай, преди да се вземе окончателно решение. Хусай веднага осъзна, че ако планът на Ахитофел бъде изпълнен, каузата на Давид ще бъде загубена.

7. Този път. Евр. бера'am hazzo'th, буквално „този път“. Това не е времева фраза, сякаш Хусай казва, че съветът не е добър в този момент, но може да бъде друг път. Той е имал предвид „в този случай съветът на Ахитофел не е добър“. Хусай не е искал да изглежда, че е в противоречие с Ахитофел и че е бил

умишлено правейки обратното предложение. Той осъзнаваше факта, че Ахитофел е мъдър съветник, чиито предложения обикновено са от най-висока стойност. В този случай обаче той се осмели да предположи, че съветът на Ахитофел не е бил мъдър.

8. Ти познаваш баща си. Хусай не се намираше в лесно положение. Неговата задача беше да се опита да представи един мъдър план като неразумен. Така стана необходимо да отклони вниманието от фактите и да представи, че преобладава съвсем различна ситуация. Но новата ситуация трябваше да изглежда правдоподобна. Затова той насочи вниманието към Давид като известния воин от миналото, човек, когото Израел обичаше, а другите народи се страхуваха. Авесалом познаваше твърде добре репутацията на Давид за доблест и смелост. Картината, която Хусай му представи, създаде в съзнанието на Авесалом видения за страховит враг, хитър и бдителен, смел и непокорен, винаги готов за всяка евентуалност.

Военен мъж. Аргументът беше, че Давид няма да позволи да бъде привлечен в капан. От войната се очаква да бъде винаги нащрек, винаги готов да се изправи срещу врага, винаги да предвижда следващия му ход и да се подготвя да го посрещне. Всяка надежда да хване Давид неподготвен трябва да бъде изоставена. Всъщност обаче той беше напълно неподготвен за настоящата ситуация и както Хусай, така и Ахитофел го знаеха, но Хусай се опитваше доблестно да прикрие този факт.

9. В някаква яма. Както толкова често се е случвало, когато Давид е бягал от Саул.

Някое друго място. Фраза, умишлено неясна, за да внуши, че има много скривалища се предполагаше, че Давид е добре запознат с тези места, но преследвачите му не са.

Да бъдеш свален. Във война винаги има възможност за внезапни атаки и неочаквани набежи, както и за големи или малки неуспехи. При нападението срещу Давид някои от хората на Авесалом със сигурност щяха да бъдат убити. Сред група новосъбрани войски опасността от паника при такива обстоятелства би била много по-голяма, отколкото сред ветераните на Давид. Падането само на няколко души би могло лесно да прерасне в съобщение за голямо поражение, с последващ ужас и бедствие.

10. Ще се разтопи напълно. С новината за голяма катастрофа, която се разпространява през редици, сърцата дори на най-храбрите щяха да бъдат обзети от страх. Лесно можеше да последва внезапна паника, която да доведе делото на Авесалом до бърза и пълна разруха. Хусай се обръщаше към чувството за страх и предпазливост на Авесалом.

Могъщ мъж. Хусай правеше всичко възможно да създаде у Авесалом здравословно чувство. на уважение и страх от доблестта на Давид. Давид наистина имаше със себе си много смели и доблестни воители, а Авесалом добре познаваше баща си като изключително смел и находчив командир. При обикновени условия картината, която Хусай рисуваше, би била твърде вярна, но това не бяха обикновени обстоятелства. Хусай се опитваше да спечели време, за да даде възможност на Давид да се стегне и да подготви хората си за атаката на Авесалом. Вероятно Хусай е знаел, че Авесалом не е смел човек и с оглед на това умело е преувеличил значението на войнствената доблест на Давид и силните мъже, които бяха с него. Речта му беше умело пригодена, за да предизвика страх у слабия, но хвалец се син на Давид.

11. Затова съветвам. До този момент Хусай се опитваше да опровергае съвета на Ахитофел. Сега той изложи собственото си контрапредложение. Предложението беше да отделят време, за да съберат целия Израел в голяма, непобедима армия и Авесалом да поеме лично командването на тази сила. Това беше видът аргумент, който би се харесал на

Авесалом. Горд и суетен, новият цар с радост би поел похода начело на войските си, марширувайки с помпозно величие, виждан и възхищаван от всички, получавайки аплодисментите на целия народ. Никое друго предложение не би могло толкова успешно да раздвижи въображението на новия цар на Израел. Нещо повече, Хусай може би се е опитал да създаде разрыв между Авесалом и Ахитофел, като е предположил, че Ахитофел търси собствените си интереси и слава в желанието си да командва войските (ст. 1). Колко по-подходящо и ефективно е самият Авесалом да води завладяващата армия!

12. Някакво място. В момента те не знаеха точното местонахождение на Дейвид, но с време щяха да открият скривалището му и да предприемат атака. Сигурността щеше да замени несигурността и успехът щеше да бъде гарантиран.

Както пада росата. Аргументът беше, че според плана, предложен от Хусай, няма възможност за провал – Давид ще бъде смазан от огромната числена превес.

Силите на Авесалом щяха да бъдат толкова многобройни, че щяха да нападнат мъжете на Давид и напълно да ги заличат от съзнанието. В плана на Хусай нямаше абсолютно никакъв риск. С целия народ, предан на Авесалом, и само с малцина мъже, все още верни на Давид, щеше да е само въпрос на време да се постигне пълна победа. Като безбройните капки роса, огромният брой мъже на Авесалом щяха да се спуснат с неустойчива мощ върху враговете си.

13. В град. Може да се възрази срещу предложението на Хусай, че след време Давид ще се насочи към някой укрепен град, където би могъл безстрашно да се противопостави на околните армии на Авесалом. Тук Хусай умело апелира към суетата и въображението на Авесалом, като внушава, че в такъв случай Давид ще бъде посрещнат от силата на обединения Израел и по този начин няма да има надежда за него. С такъв брой мъже, Авесалом ще може да събори града от основите му, без да остави и камък. Преувеличеният език на Хусай беше такъв, че да плени въображението на суетния цар. Той беше силно поласкан от предположението, че целият Израел ще бъде на негова страна и ще продължи с него, и беше заслепен от предложенията да разкрие пред народа непобедимата си мощ.

14. Е по-добре. Предложенията на Хусай бяха особено насочени към това да се харесат на царя и той не се забави да изрази пълното си одобрение. Одобрението на неговите поддръжници, разбира се, щеше да последва бързо. Единият съветник беше настроен срещу другия. При тези обстоятелства беше добре Хусай да бъде призван да говори последен; по този начин той можеше да създаде впечатлението, че Ахитофел е бил прибързан и импулсивен, дори егоцентричен и коварен, и небрежен към правата на новия цар на Израел.

Господ беше определил. В заговора си срещу Давид, Авесалом не успя да се съобрази с Бога. Той имаше способни съветници и могъщи поддръжници, а сърцата на много от хората бяха с него. Но народът на Израел, в края на краищата, принадлежеше на Господа и именно Давид беше божествено помазан за цар. Ако той бѐдеше свален, Бог щеше да бѐде взет под внимание. Колкото и мъдър да беше съветът на Ахитофел от човешка гледна точка, Господ постанови той да бѐде осуетен.

Донесе зло на Авесалом. Без Бог на своя страна, Авесалом се озоваваше в бедствие. Никой човек не може да успее, докато небесните сили са насочени срещу него. Мъдрост, по-висша от човешката, ръководеше делата на Израел.

16. Бързо преминете. Авесалом беше непостоянен човек и по никакъв начин не беше сигурно, че може би нямаше да промени решението си и все пак да реши да последва съвета на Ахитофел. В такъв случай Давид щеше да бѐде съкрушен, ако пренощуваше в равнините на

пустиня. Затова Хусай бързо изпрати предупреждение до Давид, като го уведоми за опасността и го подкани незабавно да премине Йордан и да избяга от другата страна.

17. Ен-Рогел. Това е бил кладенец извън Йерусалим, на кръстовището на долините Кедрон и Еном, сега наричан Кладенецът на Йов. Ен-Рогел е бил добра точка за контакт, тъй като жените постоянно са прибягвали до кладенеца, за да черпят вода, и по този начин информацията е можела да бъде предадена на синовете на свещениците, без да привлича внимание.

Момиче. евр. shiphchah, „прислужница“ или „служиня“.

18. Бахурим. Мястото североизточно от града, където Семей беше проклет Давид (виж гл. 16:5).

Кладенец. Може би цистерна, очевидно суха.

19. Смяно царевица. Евр. rífoth, дума, срещаща се само тук и в Притчи 27:22, където Превежда се „пшеница“. Точното значение е несигурно.

20. Брук. Евр. mîkal, дума, срещаща се само тук. Значението е неясно. В LXX се казва: „Те са отишли малко отвъд водата.“ Жената не отрече, че двамата са били там. Да го е направила, би могло веднага да създаде подозрение. Тя просто посочи, че са си тръгнали по пътя.

22. На сутринта Давид и мъжете му бяха изморени от внезапното си бягство и им беше дадена малка възможност за почивка. Същата нощ те отново тръгнаха по пътя си, прекосявайки Йордан и поставяйки водна преграда между себе си и силите на Авесалом (вижте Бягството на Авесалом и узурпацията на царството). Когато обстоятелствата изглеждаха най-мрачни, Давид се уповаваше на Бога, знаейки, че Господ, който досега го беше подкрепял, няма да го изостави и сега. Третият псалм изобразява реакциите му на това изпитание.

23. Заведи го у дома. Ахитофел беше достатъчно хитър, за да види резултата от постъпката му. Авесалом пое. Убеден, че подобен курс е обречен на провал, той напусна двора и се отправи към родния си град Гило (гл. 15:12), близо до Хеврон. Отхвърлянето на съвета му той счете за лична обида, защото беше поискал командването на силите, които щяха да преследват Давид (ст. 1). Хусай беше посъветвал войските да бъдат командвани лично от Авесалом (ст. 11). В дълбокото си унижение Ахитофел се раздели с човека, с когото се беше сприятелил.

Обеси се. Ахитофел беше сигурен, че съдбата му е само въпрос на време. Когато Давид си възвърне трона, Ахитофел със сигурност ще бъде подведен под отговорност като водач на бунта и ще бъде позорно убит. Но нещо повече от страх от бързо отмъщение е накарало Ахитофел да се самоубие. Той не можел да понесе да види съвета му пренебрегнат и следователно поел по страхливия начин. Такъв бил краят на човек, който бил мъдър в светските неща, но не и мъдър в Божиите дела.

На баща си. Самоубийството на Ахитофел не попречило на погребението му в семейната гробница.

24. Маханаим. Този град е бил седалище на Ишвостей (гл. 2:8). Той е бил разположен на място, което все още не е идентифицирано, вероятно недалеч на изток от Йордан, от главните области на Израел. Същите причини, които го направиха подходящ за столица на Ишвостей, сега го направиха благоприятно място за Давид по време на неговото изгнание. Градът беше силно укрепен, а населението на околния район беше приятелски настроено към Давид. Страната разполагаше с изобилие от хранителни запаси и можеше да се грижи добре за Давид и неговите хора.

Премина Йордан. Щом Авесалом събра израилтяните, той

прекоси Йордан с голяма армия, преследвайки Давид. Съветът на Хусай обаче беше постигнал своя край, защото на Давид му беше дадено време да избяга и да се установи в новата си щабквартира. В тези диви, сурови райони на Трансйордания размерът на армията на Авесалом беше по-скоро пречка, отколкото помощ, защото те бяха недисциплинирани и лошо обучени. Но поради своята прибързаност и неопитност, Авесалом продължи напред, нетърпелив за съревнованието с Давид, което се надяваше да му даде царството.

25. Амас, военачалник. Йоав се беше сприятелил с Авесалом и беше отговорен за връщайки го от изгнанието му и възстановявайки благоволенieto му към Давид. Но когато Авесалом се разбунтува, Йоав остава лоялен, придружава Давид в бягството му и запазва поста си на главнокомандващ. Амас, братовчед на Йоав, е назначен за командващ армията на Авесалом.

Итра израилтянин. Наричан още „Етер исмаилът“ (1 Летописи 2:17). „Jether“ е просто друга форма на „Итра“; „израилтянин“ вероятно е с неправилно изписано „измеелец“.

Авигея, дъщеря на Наас. Според 1 Лет. 2:16 Авигея е била сестра на Саруя и двете са били сестри на Давид, което предполага заключението, че Авигея е дъщеря на Йесей. Но стихът пред нас гласи, че тя е била „дъщеря на Наас“.

Възможни са две обяснения: (1) Наас е била съпруга на Йесей (въпреки че трябва да се признае, че „Наас“ обикновено е мъжко име); (2) или терминът „сестри“ в 1 Лет. 2:16 означава полусестри, като Авигея и Саруя са сестри на Давид само чрез майка, а Нахаш е съпругът на майката по времето, когато се е родила Абигейл.

26. Галаад. Красива, просперираща страна на изток от Йордан и простираща се от Моав на юг до Васан на север. Маханаим е бил някъде в нейните граници, но точното ѝ местоположение не е известно.

27. Шоби, син на Нахаш. Възможно е „Нахаш от Рава“ да е бил цар на Амон, победен от Саул при Явис-Галаад (1 Царе 11:1–11; 1 Царе 12:12) и който се сприятелил с Давид по време на изгнанието му (2 Царе 10:2). Последният обаче може да е бил син на първия. Ако е посочен цар на Амон, Шови може да е бил оставен за управител на страната след като Давид е свалил амонците от власт заради обидата срещу израилтяните посланици (2 Царе 10:1–5; 12:29–31). От друга страна, Шови може да е бил просто син на някой израилтянин на име Нааш, който е живял в амонския град Рава, или на амонийски простолудие.

Махир, син на Амиил. Това беше човекът, който беше пазител на Мемфивостей, куция син на Йонатан (виж гл. 9:4). Както Махир някога беше проявил доброта към дома на Саул, така сега той прояви доброта към Давид. Давид сега жънеше награда за добротата си към потомък на дома на Саул.

Верзелей. Вижте гл. 19:31–40. Той е бил прародител, чрез дъщеря, на семейство от свещеници, които били наричани деца на Верзелей (Ездра 2:61–63).

28. Легла и легени. На Давид бяха донесени подаръци от такива неща, които биха могли да направят удобен живот за него и хората му в изгнание. Това е доказателство за естествената дружелюбност на израилтяните, живеещи отвъд Йордан. Те бяха приятелски настроени към Саул и дома му, както сега бяха приятелски настроени към Давид.

Пшеница и ечемик. Този списък с хранителни продукти дава интересна картина на диетата тогава широко разпространено сред евреите.

Сушени бобови растения. Печено зърно. Не се споменава тук в LXX или сирийския превод.

29. Мед и масло. Галаад бил известен със своите говеда и стада (Числа 32:1; 1 Лет. 5:9).

Сирене от краве месо. Евр. shefoth baqar. Baqar означава добитък, но shefoth се среща само тук и значението му е неясно. Смята се, че обозначава някакъв продукт от добитък, като сметана, сирене или говеждо месо.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–29 ПП 739–742

1–14 ПП 740

14–21 ПП 741

22, 24 ПП 742

ГЛАВА 18

1 Давид, като видя войските в похода им, им даде нареждане за Авесалом. 6 Израилтяните бяха тежко поразени в гората Ефремова. 9 Авесалом, обесен на дъб, беше убит от Йоав и хвърлен в яма. 18 Мястото на Авесалом. 19 Ахимаас и Хусие донесоха вест на Давид. 33 Давид скърбеше за Авесалом.

1. Преброи народа. Тоест, Давид събра народа, организирайки силите си за предстоящата атака. Мъжете непрекъснато се стичаха към него и трябваше да бъдат включени във вече съществуващи отряди или организирани в нови части.

2. Трета част. Армията е била организирана в три големи дивизии. Колко голяма е била всяка от тях? Тези разделения не са разкрити. Някои смятат, че е имало общо само 3000 мъже, с по 1000 мъже във всяка дивизия, но за това няма доказателства. Разделянето на армиите на три части изглежда е било често срещано сред евреите (виж Съдии 7:16; 9:43; 1 Царе 11:11).

Ръката на Йоав. Йоав беше главнокомандващ под ръководството на Давид. Името му е винаги е посочен първи сред тримата командири (виж ст. 5, 12) и е ясно разпознат като този, който има върховно командване (ст. 10, 16, 20, 21, 29). Йоав е назначен за „началник“ на армията, когато Давид за първи път превзема Йерусалим (1 Лет. 11:6), и в края на царуването на Давид той все още държи върховното командване (2 Царе 24:2; 1 Лет. 27:34).

Итай гетецът. Итай беше от филистимския град Гет и съвсем наскоро беше дошъл в Израел и се присъедини към войските на Давид (гл. 15:19–21). Той беше приел еврейската религия и доказа, че е верен както на Давид, така и на израилевия Бог (виж РР 732).

Непременно продължавай напред. Дейвид беше изправен пред най-голямата криза в кариерата си, но не му липсваше никаква смелост. Беше готов да поеме същите рискове, които изискваше от народа си, и дори повече.

3. Да не излиза. Войниците видяха, че в този случай присъствието на Давид с тях ще бъде по-скоро пречка, отколкото помощ. Ако противниковата армия научи, че Давид е с хората си, щяха да бъдат положени всички усилия срещу него. Ако можеше да бъде убит, Авесалом щеше да е постигнал целта си. Затова Давид беше призван да не присъства в битката.

Ти си достоен. В повечето еврейски ръкописи изречението, въведено по този начин буквално гласи: „Защото сега като нас [има] десет хиляди.“ Преводът на KJV е взет от LXX, сирийския превод, Вулгата и два еврейски ръкописа. Разликата между двете четения на това изречение е само една буква на иврит.

Извън града. Заемайки мястото си в града с резервните сили, Дейвид щеше да бъде в позиция, в която да се възползва от всеки ход на битката. Ако нещата се объркат срещу хората му, той ще може да изпрати подкрепление. Какъвто и ход да вземе битката, армията щеше да знае

че техният командир е в безопасност. Неговото присъствие в стените на крепостта ще бъде източник на сила и вдъхновение за тях, докато се бият, подтиквайки ги към усилия и храброст.

4. Каквото ви се струва най-добро. В този случай съветът на армията беше по-добър от волята на царя и Давид я разпозна като такава. Вместо прибързано да настоява да се присъедини към хората си в конфликта, той се подчини на желанията им и изрази готовността си да се съобрази с целта им. Давид може би всъщност е бил щастлив да остане, защото нямаше да му е лесно да ръководи тази битка лично срещу сина си.

5. Заповядваше Йоав. Йоав, като главнокомандващ, дойде пръв, водейки хората си. Като Когато той минаваше покрай него, Давид даде последните си прощални наставления. Това беше битка срещу собствения му син, който трябваше да бъде победен, иначе Давид щеше да загуби и трона, и живота си. Но когато битката започна, нежното сърце на Давид се преля в любов и състрадание към сина му. Последните му думи към Йоав бяха да се отнесе внимателно с Авесалом - водачът на бунта. По това време на Давид му се струваше, че по-скоро би загубил собствения си живот и царството си, отколкото да види как злодеяният му син се сблъсква с нещо лошо. Бащинската загриженост на Давид за човека, който беше донесъл на нацията толкова много болка и страдание, само засили огорчението на Йоав и неговите хора срещу Авесалом (виж РР 743).

6. Ефремовата гора. В Библията няма друго споменаване на тази гора. Мястото ѝ е било в Галаад, на изток от Йордан, въпреки че самата гора Ефрем е била на запад. В гориста местност огромната армия на Авесалом ще се окаже в неизгодно положение. Ще бъде невъзможно да се държи под контрол големият брой недисциплинирани мъже. Биейки се тук-там в гората, разделени един от друг, без да знаят какво се случва другаде, мъжете щяха да се объркат.

8. По цялата страна. Тези думи дават ярка картина на динамичния характер на битката. Тя се разпростира върху огромна площ, като мъжете бягат във всички посоки, губят се в горите, разделят се един от друг и се оплитат в храстите.

Погълна още хора. Скалистите храсталаци и гъстата растителност на дивия терен, Сложните трънливи горички, пресяващи се с блата и ивици от чакъл и пясък, осигуряваха бойно поле, което очевидно беше по-смъртоносно за войските на Авесалом, отколкото за опитните ветерани на Давид.

11. Защо не го уби? Йоав осъзна, че ако водачът на заговора бъде отстранен, победата ще бъде спечелена и бунтът ще приключи. Йоав беше направил много за Авесалом, като се беше сприятелил с него и осигури завръщането му в Йерусалим (гл. 14:1–

24). Но безсрамното предателство на Авесалом спрямо гласуваното му доверие настрои Йоав ожесточено срещу него. Йоав беше решен да го отстрани, независимо от заповедите на Давид.

12. Царят ти заповяда. Войникът беше човек с принципи и щеше да се подчини на заповедта на царя, колкото и неразумна да изглеждаше тя. Той напомни на Йоав за заповедите, които бяха дадени на него и на цялата армия, и смяташе, че тези заповеди трябва да бъдат изпълнени.

13. Срещу моя собствен живот. Буквално „срещу неговия живот“. Прочитането на KJV се намира в полетата на еврейската Библия и в редица еврейски ръкописи. Ако Ако някой войник беше отнел живота на Авесалом, незабавно щеше да бъде проведено разследване и когато се разкриеше кой не се е подчинил на царската заповед, нарушителят щеше да бъде убит. Самият Йоав вероятно щеше да се противопостави на него и да издаде заповед за екзекуцията. Йоав беше доблестен командир, но беше своеволен и

безскрупулен. Колкото и щастлив да е бил от смъртта на Авесалом, той би могъл да се престори на силно възмущение от такова грубо нарушение на царската заповед и да заповяда нарушителят да бъде убит.

14. Не мога да се бавя така с теб. Таргумите и един от ръкописите на LXX гласят: „затова ще го пробода в твоето присъствие.“ Йоав усети силата на аргумента на мъжа, но беше решен да убие Авесалом.

15. Десет млади мъже. Тези мъже съставляваха телохранителите на Йоав.

16. Йоав наду тръбата. Тръбният звук беше сигналът, че войната е приключила (виж гл. 2:28; 20:22). Смъртта на Авесалом сложи край на борбата. След като водачът на бунта беше отстранен, нямаше нужда от по-нататъшно кръвопролитие; затова Йоав незабавно прекрати битката.

17. Хвърлете го в голяма яма. За да му откажете честта да бъде погребан в семейната гробница. Като някакъв мъртъв звяр, тялото му беше хвърлено в яма в гората, където беше убит. Това беше край на гордия и красив принц, който постави собствените си интереси пред интересите на народа си, баща си и Бога си.

Купчина камъни. Траен паметник на позорно укоряване.

Целият Израел. В този разказ изразът се отнася до последователите на Авесалом (виж стих 16).

В шатрата си. Тоест, в дома си (виж Втор. 16:7; Исус Навин 22:4–8; 1 Царе 13:2; 2 Царе 19:8).

18. Стълб. Авесалом си беше издигнал красив и скъп паметник. Но вместо да бъде погребан в гробница на царете, тялото му беше хвърлено в яма в гората. Мястото на стълба на Авесалом не е установено. Някои смятат, че е бил в Йерусалим, а други - че в Хеврон.

Така наречената „Гробница на Авесалом“, сложна квадратна структура с колони в частичен релеф, издълбани в скалата, в горната част на долината Кедрон, всъщност датира от елинистическия период и няма нищо общо с Авесалом, освен по име.

Еврейската дума, преведена като „място“, буквално означава „ръка“ и може би стои за стела. При разкопките на Лахис е открит олтар с дясна ръка, длан навън и разперени пръсти, изобразен в дълбок релеф от едната му страна. Ръце са били издълбани и в стелите на Картаген. Следователно е възможно Авесалом да е издигнал стела с издълбана в нея ръка.

Няма син. Тримата му сина (гл. 14:27) вероятно са починали в ранна детска възраст.

19. Ахимаас, син на Садок. Именно Ахимаас заедно с Йонатан беше предал посланието на Хусай на Давид (гл. 17:17–21; вж. гл. 15:27). Изглежда е бил известен бегач (гл. 18:27). В настоящата война той служи като пратеник и затова беше готов да занесе вестта на Давид веднага щом тръбата засвири и битката започне.

над.

20. Царският син е мъртъв. Йоав разбра, че вестта, която трябваше да бъде донесена до Давид нямаше да бъде смятан от него за добър. Той щеше да се тревожи само за едно нещо - съдбата на Авесалом. При тези обстоятелства нищо друго нямаше значение, независимо дали е поражение или победа, стига Авесалом да е в безопасност.

21. До Куши. Буквално „до Кушита“.

22. Бягай след Куши. Победата над силите на Авесалом беше най-великата новина важност и Ахимаас силно желаше да предаде това послание на Давид.

Няма готови вести. Еврейската дума за „вести“ може да се преведе и като „награда за добри вести“ (гл. 4:10). В LXX изречението е преведено „нямаш вести за полза“. Очаквало се е Ахимаас да бъде носител на добри вести (ст. 27), но Йоав добре знаеше, че Давид ще приеме вестта за смъртта на Авесалом като най-сърцераздирателно и трагично съобщение. За предаването на такова тъжно послание Ахимаас нямаше да получи благодарност от царя.

23. По пътя през равнината. Вероятно по пътя през долината на Йордан, а не по по-краткия, но по-труден път през хълмовете. Двата пътя вероятно са се срещали на известно разстояние от Маханаим. Тръгвайки по-късно, но бидейки бърз бегач и избирайки по-бързия път, Ахимаас изпреварил кушита.

24. Покривът над портата. Често е имало кула над портата на ориенталски град, а на покрива стоеше страж, който нетърпеливо очакваше приближаването на някой пратеник с новини за битката.

25. Ако беше сам. Давид веднага разбра значението на това човек да бяга сам – той би бил пратеник с новини за битката. Ако беше беглец от битката, вероятно нямаше да е сам, други щяха да бягат с него.

27. Той е добър човек. Давид прецени естеството на посланието въз основа на естеството на бегач. Такъв човек като Ахимааз би бил носител на добре дошли вести.

28. Всичко е наред. В бързината си Ахимаас обяви на царя, че всичко е наред – Битката беше свършила и Господ беше предал враговете на Давид в ръцете му. Тази новина наистина беше добра, но това не беше новината, която царят най-много се интересуваше да чуе.

29. Видях голяма суматоха. Ахимаас умело избегна въпроса на Давид. Той добре знаеше, че Авесалом е мъртъв, защото именно неговата смърт сложи край на битката. Но информацията за това какво точно се е случило, остави на кушита да я предаде.

31. Отмъсти за теб. Посланието на кушита беше формулирано в същите общи думи като това на Ахимаас, но ясно подсказваше, че Авесалом е бил убит. От уважение към царя обаче тази подробност не беше спомената конкретно.

33. О, Авесаломе, сине мой. Малко места в Библията изобразяват по-трогателно скръб. Скръбта на Давид не беше просто тази на баща за починалия му син, въпреки че за милосърдния цар такава скръб би била достатъчно тежка. Това, което правеше ситуацията още по-трудна за Давид, беше, че самият той беше отговорен за хода на събитията, достигнали кулминацията си в тази ужасна трагедия. Авесалом беше убил брат си, след като Амнон беше изнасилил сестра му Тамар, а сега и той самият беше убит в битка срещу собствения си баща. Всичко това последва като естествено следствие от гнусния грях на Давид.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–33ПП 742–745

1–4ПП 742

5–13 ПП 743

14–17, 24–33 стр. 744

ГЛАВА 19

1 Йоав кара царя да прекрати жалеенето си. 9 Израилтяните са усърдни да върнат царя. 11 Давид изпраща до свещениците, за да ги подбуди за Юдея. 18 Семей е помилван.

24 Мемфивостей е извинен. 32 Верзелей е освободен, а синът му Кимам е приет в царския дом.

41 Израилтяните се карат на Юда, че е довел царя без тях.

1. Беше съобщено на Йоав. Вестта за голямата скръб на Давид за Авесалом бързо се разпространи сред всичките му мъже. Йоав беше отговорен за смъртта на Авесалом и скръбта на Давид за сина му лесно можеше да се превърне в гняв към непокорния главнокомандващ.

2. В траур. Бог беше дал победа на силите на Давид и те имаха истинска причина за радост. Бунтът беше приключил, Давид беше възстановен на трона си и нацията беше пощадена от ужасите на дългата и скъпоструваща гражданска война. Но хората откриха, че градът е изпълнен със скръб вместо с радост, поради скръбта на Давид за смъртта на сина му.

3. Потихвайки. Когато победоносните войски се приближаваха към града, царят, който би трябвало да ги поздрави, не беше там. Вместо да отправи думи на благодарност и окуражаване към войските, които този ден бяха рискували живота си за него, Давид седеше над портата, силно оплаквайки загубата на сина си. Вместо да маршируват гордо в триумф, мъжете сега разкъсаха редиците си, промъквайки се в града, унили и засрамени. Изглеждаше, че всичките им усилия са били напразни и това, което са смятали за славна победа, е било само грешка и в очите на царя - тъжно поражение. Те влязоха в града с вида на победени в битка мъже, с осуетени цели и разбити надежди.

4. О, Авесаломе. Сърцето на Давид беше разкъсвано от неудържима мъка. Той можеше да мисли нищо друго освен че Авесалом е мъртъв. Триумфалното завръщане на войските му, възстановяването на трона му, краят на гражданската война сякаш не означаваха нищо с Авесалом изчезнал.

5. Ти си опозорил. Грубият стар главнокомандващ строго смъмри царя за поведението му пред завръщащите се войници. Тези мъже се бяха сражавали храбро и добре. Те бяха рискували всичко за царя и за членовете на семейството му, но той нямаше думи да им благодари. Можеше да мисли само за личната си загуба. Фактът, че и други в този ден бяха тъжни и скърбяха за загубата на братя, съпрузи и бащи, които бяха дали живота си, за да може Давид да запази трона си, не означаваше нищо за царя. Това беше остър и горчив укор от стария генерал, но той просто казваше суровата истина.

7. Стани, излез. Случаят изискваше действие и Йоав директно и безстрашно каза на Давид какво точно трябва да направи.

Кълна се в Господа. С тази тържествена клетва Йоав не отправяше заплаха, че щеше да поведе народа към бунт срещу Давид, той само насочваше вниманието към една неприятна истина. Ситуацията беше изпълнена с опасност. Голяма част от народа вече се беше отвърнала от Давид и беше подкрепила Авесалом в усилията му да отнеме живота на Давид и трона му. И сега Давид беше на прага да отчужди онези, които бяха останали лоялни към него, и да ги направи и свои врагове.

Това ти се случи. Йоав предсказа, че Давид, с неестественото си поведение, си причинява най-голямата криза в живота си. Той използва силни думи, но те бяха необходими, за да избави царя от егоизма и глупостта на скръбта му.

8. Седна на портата. Давид разпозна справедливостта на острата забележка на Йоав и мъдростта на съвета му и бързо реагира, като зае позиция на градската порта, откъдето можеше да каже думи на благодарност и смелост на своя народ.

Израел беше избягал. След смъртта на Авесалом, неговите поддръжници избягаха по домовете си.

9. В конфликт. Смъртта на Авесалом беше оставила земята в състояние на дезорганизация. Вероятно е имало много различни групи, всички враждуващи помежду си. Някои от силните привърженици на Авесалом очевидно са бавили да приветстват Давид обратно на трона му. Други може би са били напълно безразлични към династията на Давид и са били склонни да

почти всеки друг освен Давид за цар. Давид, разбира се, все още имаше много поддръжници. При тези обстоятелства обаче той нямаше голямо желание да се върне в Йерусалим, за да заеме трона си.

Царят ни спаси. Добрите дела на Давид бяха спомнени. Той беше спасил народа си. от ръцете на враговете си и сега той беше прогонен от страната и живееше в изгнание. Те твърдяха, че трябва да бъде върнат обратно. Очевидно много от Хората бяха раздразнени от бавността и нерешителността на лидерите.

10. Защо не говорите? Поради колебанието и забавянето хората започваха да протестираха срещу своите водачи и ги настоятелно призоваваха да предприемат стъпки за връщането на Давид на трона му.

12. Вие последни ли сте? Тези думи показват, че в Израел е бил проявен значителен интерес към завръщането на Давид. Но Давид беше ядосан на Юда, неговата плът и кръв, защото беше толкова бавен в предприемането на мерки за неговото отзоваване.

13. Кажете на Амасу. Давид беше умел в общуването с мъже на публични длъжности. Амасу беше главнокомандващ на Авесалом и сега, когато той беше мъртъв, Амасу беше водачът, който повече от всеки друг можеше да поддържа духа на бунта жив. Подобно на Йоав, Амасу беше племенник на Давид (1 Лет. 2:13-17) и Давид, чрез драматичния ход, като го направи главнокомандващ, се опита да спечели лоялността на Амасу. От своя страна от Амасу щеше да се очаква да предаде на Давид това, което е останало от военната организация на Авесалом.

Вероятно Давид е бил неспокоен под властното влияние на Йоав и е искал да се отърве от него. Именно чрез влиянието на Йоав Авесалом е бил върнат в Йерусалим от изгнанието си и именно Йоав е убил Авесалом в пряко нарушение на заповедта на Давид. Неотдавнашният му остър укор (ст. 5-7) все още ехтеше в ушите на Давид.

Давид очевидно смятал, че е дошло времето да замени Йоав и това бил хитър политически ход да постави Амасу на негово място.

14. Върни се. Това беше официална покана от водачите на Юда, с която Давид беше помолен да се върне, за да вземе короната си. Той беше готов да бъде цар само със съгласието на племената. Той изобщо не се беше стремил към царството и искаше всички да разберат, че сега няма да възобнови поста си, освен ако не бъде поискан от нацията.

15. Юда дойде в Галгал. Давид слезе от Маханаим на източния бряг на Йордан, срещу брода на Йерихон. Представителите на Юда отидоха в Галгал на западния бряг, за да бъдат на разположение, когато Давид премине Йордан и влезе в Юда и в собствената си територия.

16. Семей. Този вениаминец беше служебник на времето. Само преди малко той прокле царя, когато той избяга от Йерусалим. Сега, когато Давид се завръщаше, Семей не губи време в опит да се помири с него.

17. Хиляда мъже. Вениамините спешно искали да впечатлят Давид, че не таят злоба към него и че го приветстват отново като цар. В края на краищата, каузата на дома на Саул беше мъртва и нямаше надежда някой от неговите потомци някога отново да получи короната на Израел.

Сива. Вижте гл. 9:2, 9, 10. Беше разумно и Сива да бъде на разположение, когато Давид се завърна, защото с очевидна хитрост беше получил от Давид всичко, което принадлежеше на Мемфивостей (гл. 16:1-4), и знаеше, че ще дойде времето за разплата (виж гл. 19:24-29).

Пред царя. Семей и Сива не бяха там, защото приветстваха завръщането на Давид – страхуваха се от него и биха предпочели той да остане далеч. Но те знаеха

че трябва да се опитат да се помирят с Давид или да платят цената. Те се опитаха да се помирят не от искреност, а от необходимост.

18. Премина ферибот. Буквално „бродът премина“, което очевидно трябва да се чете „те преминаха брода“. Значението просто е, че те прекосиха брода, за да преведат царското домакинство и да му бъдат на служба, правейки каквото могат, за да улеснят неговото преминаване и това на целия му персонал и стоки.

20. Съгреших. Семей не се оправдава, защото знае, че това би било безполезно.

Той е виновен и откровено го признава, оставяйки се на милостта на Дейвид.

21. Да бъде умъртвен. Според обичаите по онова време жестокото проклятие на Семей към По време на бягството си Давид обикновено би заслужил смърт, но Семей се беше разчитал на милостта на Давид и беше поискал прошка. Давид беше готов да бъде снизходителен, докато Ависей можеше да мисли само за строга справедливост.

22. Противници за мен. Това беше време за милост, а не за сурова, студена справедливост. Случаят изискваше помирение, а не налагане на наказание на всички, които преди това бяха обърнали гръб на Давид. Величието и великодушието на Давид бяха показани по този повод. Царят се опита да спечели отново народа за себе си чрез доброта и милост. Той посочи, че на всички, които желаят да сключат мир с него, ще бъде простено. С по-маловажен човек от Давид щеше да има много проливане на виновна кръв и в резултат на това щеше да има и много вражда. Застъпвайки се за политика на отмъщение, синовете на Саруя бяха по-скоро противници, отколкото приятели на каузата на Давид.

Днес цар. Тъй като беше цар, Давид можеше да си позволи да бъде милостив. Ако каузата му все още беше под съмнение, щяха да бъдат взети по-строги мерки, за да се гарантира потушаването на опозицията.

23. Няма да умреш. С характерната си щедрост Давид увери Семей, че животът му ще бъде пощаден. Семей беше виновен за сериозно престъпление и трябваше да бъде наказан, но екзекуцията му не би била в съответствие с духа на случая. Давид избра да приеме заявеното покаяние на Семей за чиста монета.

Неискреността на Семей обаче сигурно е станала очевидна с времето, защото по-късно Давид обвинил Соломон за него: „Сведи сивата му глава в гроба с кръв.“ (1 Царе 2:8, 9; вж. 1 Царе 2:44).

24. Синът на Саул. Тоест, внукът на Саул. Мемфивостей също сметнал за разумно да дойде при Давид възможно най-рано, за да му заяви лоялността си. След бягството на Давид, Мемфивостей наблюдаваше признаци на най-дълбока скръб за него, както се виждаше от пренебрежението му към личността му, като по този начин доказва лоялността си към каузата на Давид.

25. Елате в Йерусалим. Разказът за срещата при Йордан е прекъснат, за да продължи обяснението на действията на Мемфивостей.

26. Измами ме. Мемфивостей твърди, че за лична изгода Сива е казал на Давид долна лъжа, като по този начин е накарал Давид да сметне за неблагодарен и нелоялен своя някогашен верен слуга (гл. 16:1–4). Според новата версия на инцидента двете магарета, които Сива довел на Давид, всъщност са били приготвени по заповед на Мемфивостей, за да може той да избяга с Давид. Вместо това те са били откраднати от Сива, който е оставил Мемфивостей у дома, безпомощен в куцотата си.

28. Мъртви мъже пред моя господар. При обичайния ход на събитията един крал би убил цялото останало царско потомство от династията да бъде изместено, така че да няма възможност някой от тях да се опита да си върне трона. Но Давид беше показал

доброта към Мемфивостей, не само като му позволи да живее, но и като му осигури дял от царските дарове. Въпреки че Сива беше постъпил несправедливо с Мемфивостей, той предложи да не се оплаква, защото Давид преди това беше бил толкова добър към него.

29. Разделете земята. Давид беше постъпил несправедливо спрямо Мемфивостей, като беше приел историята на Сива без да я потвърди и като му беше дал всичките притежания на господаря си, преди да изслуша другата страна по делото (гл. 16:4). Сега Давид осъзна, че е била извършена несправедливост и се опита да я поправи, като върна на Мемфивостей половината от имота му. Това обаче едва ли би изглеждало достатъчно, за да задоволи справедливостта. Ако Сива беше казал истината, той би трябвало да задържи всичко; ако не, би трябвало да бъде лишен от всичките си придобивки и освен това да бъде наказан. Компромисът на Давид беше едновременно слаб и несправедлив.

30. Нека вземе всичко. Мемфивостей се опита да впечатли Давид, че целта на идването му при него не е била да получи обезщетение, а да демонстрира лоялността си, че е готов Сива да задържи всичко, колкото и несправедливо да е то. Важното съображение беше, че Давид се е върнал с мир и за това Мемфивостей изрази своята благодарност.

31. Галаадецът Верзелей. Вижте гл. 17:27. Разказът тук се връща към преминаването на Давид през Йордан. След срещата с Мемфивостей е описана раздялата на Давид с домакина му Верзелей.

С царя. Беше въпрос на учтивост да придружиш гост по време на част от пътуването му. Верзелей се оказа любезен човек и любезен домакин. Освен това той доказа лоялността си към Давид.

32. Възрастен мъж. На 80 години Верзелей се смятал за много стар. Средната продължителност на живота била намаляла значително от времето на ранните патриарси. По време на разделените монархии най-високата възраст, достигната от който и да е цар на Юда, не била повече от 68 години (виж 4 Царе 15:1, 2). Манасия починал на 67 години след 55-годишното си царуване, по общо изчисление (4 Царе 21:1).

36. Царската отплата. Верзелей не търсеше нищо за себе си. Бог беше мил към него. Нямаше какво повече да търси в удоволствията на този свят. Животът за Давид по време на изгнанието му отвъд Йордан беше по-щастлив благодарение на добротата на Верзелей.

37. Химам. Няма категорични доказателства за самоличността на Химам, но от заповедта на Давид към Соломон да „покаже милост към синовете на галаадеца Верзелей“ (1 Царе 2:7), изглежда, че той е бил син на Верзелей. В Йеремиа 41:17 се споменава „селището Химам, което е близо до Витлеем“, от което може да се предположи, че Химам е приел предложението на Давид и е получил дом близо до Витлеем.

39. Всички хора. Терминът „хората“ се използва в този разказ за последователите на Давид (виж гл. 15:17, 23, 24, 30; 16:14; 17:2, 3, 16, 22; 18:1–4, 6, 16; 19:2, 3, 8, 9). За последователите на Авесалом е използван терминът „Израел“ (виж гл. 16:15; 17:15; 18:16, 17).

Беше дошъл. Изглежда, че Верзелей е прекосил реката с Давид, преди да се обърне към дома.

40. Целият народ на Юда. Юда изглежда най-накрая е взел най-активно участие в възстановяването на Давид на трона му. Думите на Давид към старейшините на Юда (ст. 11, 12) очевидно са имали ефект и е имало общо събрание на народа, за да го приветства обратно от изгнание в короната, трона и царството му.

Половината от народа на Израел. В стих 11 се казва, че „целият Израел“ се е интересувал от завръщането на Давид, но сега само „половината от народа“ се е събрала да го поздрави. Малко присъствие

беше очаквано, защото Израел, за разлика от Юдея, беше по-далеч и следователно не би било възможно толкова много хора да дойдат да посрещнат Давид. Освен това, изглежда, че новината за завръщането на Давид не е била разпространена толкова широко на север, колкото в Юдея (виж стих 41).

41. Всички израилтяни. Много преди размириците по времето на Ровоам (3 Царе 12) е съществувало известно разделение между народа на Израел на север и Юда на юг (виж 1 Царе 11:8; 17:52; 18:16; 2 Царе 2:4, 8–10; 3:10, 12, 21; 5:5). Ревността между племената често се е проявявала, дори в най-ранния период (Съдии 8:1; 12:1). Когато Давид става цар, той първоначално не управлява над целия народ, а само над „дома на Юда“ (2 Царе 2:4). По-късно е направено усилие да се установи тронът му „над Израил и над Юда“ (гл. 3:10). Едва след като Давид царува седем години в Хеврон, „племената на Израил“ дойдоха при него, за да го признаят за своя кост и плът и да го направят свой цар (гл. 5:1–5). Сега, когато Давид се беше завърнал от изгнанието си, старите зависти отново станаха очевидни.

42. Близки роднини с нас. Юда с право претендираше за специална власт над Давид, доколкото той принадлежали към тяхното племе (виж стих 12). Но те искали да покажат ясно, че той не им е показал никаква специална привилегия. Подобно изявление от юдейските мъже е поразително свидетелство за справедливостта на управлението на Давид. Той се стремил да се отнася еднакво с всички племена, без да дава на никого извинение, че на другите са били отпускани специални облаги, които са им отказани.

43. Бяха по-свирепи. В гневната разпрания, която възникна между племената, мъжете от Юда бяха по-свирепи от съседите си на север. Спорът беше щастливо прекратен след известно време, но фактът на възникването му не предвещаваше нищо добро за бъдещето. Настоящите различия между север и юг предвещаваха по-големи проблеми.

Секционните зависти и съперничества непрекъснато сеяха семената на бедствие.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–8, 33PP 745

ГЛАВА 20

1 Поради кавгата, Шеба прави купон в Израил. 3 Десетте наложници на Давид са затворени във вечен затвор. 4 Амаса, назначен за военачалник на Юдея, е убит от Йоав. 14 Йоав преследва Шеба до Авел. 16 Мъдра жена спасява града чрез главата на Шеба. 23 Служителите на Давид.

1. Шеба. Вениаминец, който все още пазил дух на враждебност към Давидовия дом. Той се възползвал от спора между израилтяните и юдеите (гл. 19:41–43), за да повдигне вик за бунт срещу царя.

В шатрите си. За употребата на този израз вижте 1 Царе 12:16; 2 Летописи 10:16.

2. След Давид. Само малко преди това израилтяните силно заявиха, че имат по-големи права върху Давид, отколкото юдейците (гл.

19:43). Човешката природа наистина е непостоянна. Тронът на Давид все още беше далеч от сигурен, въпреки всички гръмки думи на приветствие.

Юдовите мъже се разделиха. Бунтът на Авесалом беше започнал в Юдея и именно Юдея се забави да се върне към знамето на Давид (гл. 19:11), но сега Юдея се прилепи към него. Добре беше за Давид, че успя да спечели, а не да отчужди чувствата на Юдея, защото именно на тези мъже, които толкова бавно го приветстваха, той сега дължеше трона си.

3. Живот във вдовство. Трагичната съдба на десетте наложници на Давид очевидно е била резултат от срамното деяние на Авесалом, извършено по предложение на Ахитофел (гл.

16:21). Жените щяха да продължат да бъдат настанявани и хранени, докато са живи, но на практика съпругът им беше мъртъв за тях.

4. На Амаса. Давид беше обещал на Амаса, че ще бъде негов главнокомандващ (гл. 19:13) и той спази обещанието си. Възникнала е сериозна криза и на Амаса е било наредено да подготви армията в рамките на три дни, за да потуши бунта. За нов човек това не е била лесна задача в такова време на разделение и смут.

5. Той се бави по-дълго. Не е посочена причина за забавянето на Амаса в събирането на армията. Хитрият Йоав все още имаше голямо влияние върху народа и едва ли можеше да се очаква от него да направи много, за да ускори организирането на бойна сила, която да бъде под командването на неговия съперник и наследник. Амаса вероятно е направил всичко възможно, но може би е бил осуетен отвсякъде от офицери и мъже, които все още са били лоялни на Йоав, както и от трудностите, присъщи на общите вълнения и разделение, царящи тогава.

6. Ависей. Братът на Йоав (гл. 2:18). Давид наскоро беше проявил нетърпението си към него (гл. 19:22), но сега се обърна към него, вместо към Йоав. Очевидно беше решен да подмине Йоав, независимо от сериозността на кризата. Но Йоав не беше лесно елиминиран, както разкри поредицата от събития.

Навредете ни още повече. Нацията все още беше в състояние на недоволство и безпокойство, а Давид все още не беше възвърнал здравия контрол над делата. В това общо състояние на дезорганизация почти всичко можеше да се случи и Давид беше достатъчно проникателен, за да усети изключителната опасност на ситуацията. Освен това, разривът беше по старата линия на разделение между Юда и Израел.

Оградени градове. Ако на Шева беше дадена възможност да си осигури редица укрепени градове и се окопи зад стените на една от тях, задачата да потуши бунта му ще стане изключително трудна. Най-голямата надежда на Давид беше бързината, преди Шева да успее да консолидира силите си и да установи силна отбранителна позиция.

Избягай от нас. Буквално „отнеми окото ни“. Дадени са няколко тълкувания на този пасаж. Преводачите на KJV са разбрали израза „отнемаме окото ни“ като „избягваме окото“. LXX може да се преведе като „хвърляме сянка върху очите ни“. В Таргумите обаче се казва „причини ни вреда“, откъдето RSV взема превода си „причини ни проблеми“.

7. Хората на Йоав. Давид беше направил отчаян опит да лиши Йоав от командването му, но армията все още беше до голяма степен негова и мъжете все още признаваха върност към него.

Херетците и пелетците. Тези мъже образуваха специалната телохрана на Давид (виж гл. 15:18). Те представлявали малка група от добре обучени мъже, на чиято лоялност можело да се разчита напълно. Изпращането им в битката показва изключителната сериозност на ситуацията, защото това би оставило Давид до голяма степен незащитен в Йерусалим.

Всички силни мъже. Това беше специална група от герои, мъже, които се бяха отличили особено по време на ранните дни на Давид като престъпник, а по-късно и като цар (виж гл. 23:8–39).

8. Гедеон. Град на близо 9,6 км северозападно от Йерусалим, сега ej-jīb.

Вървял пред тях. Или „дошъл в тяхното присъствие“. Изглежда, че Амаса е събрал войските и последваха Ависей на север.

Падна. Подробеностите не са напълно ясни. Йоав носеше военна наметка, обвързана с пояс, в който беше забил камата си. Докато вървял, камата изпаднала. Някои смятат, че се е навел и я е вдигнал с лявата си ръка,

Амаса се появи. Други смятат, че може да е имал друго оръжие, скрито, и е изпуснал меч си, за да изглежда, че е невъоръжен.

9. С дясната ръка. Действието на Йоав да хване братовчед си за брадата и да го целува очевидно е било често срещана форма на поздрав сред роднините.

10. Не обърна внимание. Всичко се случи толкова бързо и действията на Йоав изглеждаха толкова наивни, че Амаса нямаше и най-малки подозрения за предателство.

В петото ребро. Той го удари в корема и го изкорми (виж гл. 2:23).

И така, Йоав и Ависей. След смъртта на Амаса, нямаше съмнение кой е главнокомандващ на войските на Давид, независимо от царската заповед. Амаса беше назначен на поста (ст. 4), а след това Ависей беше изпратен с наличните войски (ст. 6). Но сега Йоав просто зае старата си позиция и без да задава никакви въпроси продължи преследването на Шева.

11. Един от хората на Йоав. Важният момент беше бързото преследване на Шева и потушаването на бунта. След като тази цел бъде постигната, Йоав смяташе, че ще бъде в състояние да склучи мир с Давид. Междувременно обаче оставаше въпросът с Амаса, който лежеше на земята, валяйки се в собствената си кръв (ст.

12). Йоав постави на място един от доверените си хора, който вдигна вик, който би накарал да изглежда, че самият Амаса е бил убит заради предателство към каузата на Давид и че сега Йоав е този, който води преследването на бунтовниците докрай, за да може Давид да си осигури трона. Лоялността на Йоав към Давид беше добре позната на мъжете в настоящия конфликт и те също си спомняха Амаса като човека, командващ силите на Авесалом, срещу когото наскоро бяха изправени. Тези мъже нямаша голямо доверие в Амаса и вероятно бяха щастливи да го махнат от пътя си. Йоав, разбира се, уби Амаса, защото не можеше да го търпи като съперник и защото беше решен да продължи на старата си позиция.

12. Когато човекът видя. Когато войниците, преследващи Шева, видяха, че Амаса е мъртъв Те естествено спряха и разпитаха. Това пречеше на преследването; затова тялото на Амаса беше отстранено от пътя. Мъжете, които пристигаха на това място, продължиха пътя си, просто следвайки мъжете пред тях.

14. И той. Тоест, Шеба.

До Авел и до Бет-Мааха. Вероятно това е бил Авел-Бет-Мааха, в далечния север на Израел, укрепен град в племето Нефталим (1 Царе 15:20; 2 Царе 15:29). Смята се, че това е съвременният Тел Авил, разположен на хълм западно от изворите на река Йордан, на около 12 мили северно от езерото Хуле, близо до Дан.

Всички берити. Това може да е името на семейство или клан, живеещ в околностите на Авел-бет-мааха. Не е известно нищо друго за тях. Някои смятат, че тук се говори за бихритите, членовете на клана на Шева. Шева е син на Бихри (ст. 1).

След него. Те тръгнаха след Шеба. Очевидно Шеба събираше сили тук, в този северен регион, и ако бъде оставен сам, скоро щеше да бъде в състояние да окаже страхотна борба срещу силите на Давид.

15. Обсадиха го. Шева беше имал достатъчно време да се установи в укрепен град, който можеше да бъде превзет само чрез обсада.

Издигнете насип. Вижте 4 Царе 19:32; Исаия 37:33. Това е бил често срещан метод за обсадна война в древния Ориент. Най-слабата част на стената е била частта близо до върха, която може да е била направена само от глинени тухли, докато долната част е била от камък. Насип от

Към стената се нахвърляла пръст, а върху нея се монтирали обсадни машини, ако се използвали такива. По този начин можело да се пробие дупка в стената и да се влезе в града.

Окоп. Евр. *chel*, „вал“. Някои приемат *chel* за обозначаване на укрепена зона между долната външна стена и главната стена на града, или самата външна стена, или гласисът, други, чрез метонимия, към ров или канавка. С издигнат насип в тази област, до самата главна стена, обсаждащите щяха да бъдат в позиция да предприемат последната си атака.

Разби стената. Съмнително е дали силите на Давид са били във владение на обсадни машини, като например тарани. Те са били често срещани в по-късните години сред асирийските и вавилонските армии и са донесли големия успех на тези народи.

16. Мъдра жена. Жената поискала среща с Йоав. Градът ѝ щял да бъде потопен в кръв заради един мъж, който се бил разбунтувал срещу Давид. Това не ѝ се сторило разумно.

19. Да разруши град. Войната на Йоав срещу Шева се беше превърнала във война срещу Авел и този древен град, с неговите мирни жители, сега беше застрашен от унищожение.

22. Всички хора. Жената доказа, че е наистина мъдра. Тя отиде при хората, чиито интереси и съществуване бяха заложили на карта, и обсъди проблемите с тях. Ако беше отишла в Шева, несъмнено нямаше да спечели нищо за хората, а само проблеми за себе си. Ако нищо не беше направено, жителите на Авел щяха да трябва да платят цената за егоизма и амбицията на Шева.

Тръба. Сигналът за края на военните действия (виж гл. 2:28; 18:16).

Неговата шатра. Неговият дом (вижте на гл. 18:17).

23. Йоав беше над цялото войско. Служителите на Давид са изброени в стихове 23–26. Има някои промени спрямо служителите, изброени по-рано (гл. 8:16–18). Йоав запази позицията си на главнокомандващ, след като бунтът на Саве е потушен.

Ванея. Ванея продължи да командва телохранителите на Давид (виж 2 Царе 8:18; 1 Летописи 18:17). Той беше един от силните мъже на Давид, който се отличи с убийството на „двама моавски мъже, подобни на лъвовете“ (2 Царе 23:20).

24. Над данъка. Буквално „над работната банда“ (вижте 1 Царе 5:14, където Същата еврейска дума, преведена тук като „данък“, се превежда като „налог“). Тази длъжност не се споменава в по-ранния списък във 2 Царе 8:16–18 или в 1 Лет. 18:14–17 и изглежда е създадена едва към края на царуването на Давид. Същата длъжност е била заемана от „Адонирам, син на Авда“ (3 Царе 4:6) по време на царуването на Соломон и от „Адорам“ в ранната част на царуването на Ровоам (3 Царе 12:18). Възможно е тези различни текстове да се отнасят до един и същ човек. Системата на принудителен труд се е превърнала в такъв трън в плътта на израилтяните по време на царуването на Соломон, че Адорам е бил убит с камъни до смърт по време на ранните трудности на царуването на Ровоам, когато северните племена се разбунтуват (3 Царе 12:18).

Йосафат. Споменат в ранния списък на служителите на Давид. Той все още заемаше същата длъжност служба по време на царуването на Соломон (1 Царе 4:3). За неговата дейност вижте 2 Царе 8:16.

25. Садок и Авиатар. По-рано Садок и „Ахимелех, синът на Авиатар“ са били посочени като свещеници (гл. 8:17). Настоящият списък обаче е за по-късен период от царуването на Давид и затова е изненадващо да се види, че синът изглежда е предшествовал баща си като свещеник. За обсъждане на тези мъже вижте гл. 8:17.

26. Ира, също и яиреецът. Този служител не е посочен нито в гл. 8:16–18, нито в 1 Лет.

18:14–17. Предполага се, че „Ира, итритеецът“, посочен сред силните мъже на Давид във 2 Царе 23:38, може да е същият човек, но Словото мълчи по този въпрос.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–22ПП 746

ГЛАВА 21

1 Тригодишният глад за гаваонците прекратява, като седем от Сауловите синове са обесени. 10 Рицпа е проявила милост към мъртвите. 12 Давид е погребал костите на Саул и Йонатан в гробницата на баща си. 15 Четири битки срещу филистимците, в които четирима храбри Давидови воители убиват четирима великани.

1. След това настана глад. Буквално „И настана глад“.

В дните на Давид. Тази фраза е твърде неясна, за да оправдае заключението, че този глад трябва да е последвал непосредствено след събитията от гл. 20. Няма доказателства за точното време, в което се е случил този глад. Няма причина да се съмняваме, че това е било едно от бедите, които са сполетели Давид към края на неговото царуване, въпреки че е могло да се случи по всяко време след добротата на Давид към сина на Йонатан, Мемфивостей (ст. 7). Не всички събития от царуването на Давид са записани в строга хронологична последователност.

Попитал Господа. Давид заключил, че трябва да има някаква причина за глада. Господ бил казал на народа Си, че ако са непокорни, Той ще им откаже благословиите Си (Второзаконие 28:15, 23, 24) и сега Давид потърсил Господа за причината за настоящия глад.

Той изби гаваонците. Това е единственият запис на престъплението на Саул срещу гаваонците. По време на завладяването на Ханаан гаваонците успяха чрез хитрост да сключат съюз с Исус Навин. Според условията на този съюз те трябваше да им бъде позволено да живеят с Израел в състояние на робство (Исус Навин 9:3–27).

2. Амореите. Според Исус Навин 9:7; 11:19 жителите на Гаваон са били евреи, които в много изброявания на местните жители на Палестина са изброени отделно от амореите (Бит. 10:16, 17; Исус Навин 9:1; 11:3; 12:8). Но терминът „амореи“ често се използва в по-обширен смисъл, донякъде еквивалентен на „ханаанци“, като означаващ всеки от жителите на Ханаан (Бит. 15:16; Втор. 1:27). „Амореи“ понякога обозначава по-конкретно жителите на планинската страна на Палестина, за разлика от ханаанците от равнината (Чис. 13:29; Втор. 1:7, 20). Следователно евреите биха били включени в тази последна употреба на „амореи“, за да означават планински жители на Ханаан.

Бях им се заклел. Вижте Исус Навин 9:15, 19–21. Исус Навин, заедно с първенците на обществото, беше дал тържествена клетва, че гаваонците няма да бъдат избити, но че ще им бъде позволено да останат в земята. Водачите на Израел се смятаха за обвързани от тази тържествена клетва и съответно щяха да осъзнаят, че неизбежно ще последват сериозни последици, ако нарушат клетвата.

Към израильтяните. Или „за израильтяните“. В това прегрешение Саул не беше сам. Като цар на Израел, той действаше с народа и в тяхно име. Народът несъмнено му симпатизираше в кампанията му за унищожаване на гаваонците и по този начин вината лежеше както върху тях, така и върху царя. Това би обяснило защо Господ позволи наказанието за прегрешението на Саул да падне върху Давид и неговия народ. Целият народ беше замесен в нарушаването на тържествената клетва, дадена от Исус Навин и князете на събранието повече от 400 години по-рано. Под прикритието на националистическата ревност на Саул съществуваше дух на егоизъм, гордост и арогантност, който беше напълно чужд на смиреността, безкористността и възвишеността на целите, които Бог изискваше от Своите деца.

3. С какво ще извърша умиловението? Давид е трябвало да обърне внимание на това въпрос към Бога, както беше отговорил на предишното запитване относно причината за глада. В записките не се казва, че Давид е отнесъл този въпрос до Господа, нито се потвърждава, че това, което гаваонците са поискали, и това, което Давид е извършил в отговор, е било в хармония с това, което Бог би изисквал, за да поправи ситуацията.

Престъплението на Саул е било грубо изопачаване на религията на Йехова. Неговото отношение вероятно е отразявало това на израилтяните като цяло, които дори след смъртта на Саул са продължили да проявяват враждебност към чужденците сред тях, които са обещали да защитават. Беше изключително важно Божията религия да бъде реабилитирана. Не е разкрито точно какво би изисквал Бог, за да постигне тази цел.

Една от главните цели на изповядването на грешките пред пострадалите е да се неутрализира във възможно най-голяма степен злото влияние на прегрешението. Хората са напълно обезкуражени и душите им са изгубени в резултат на грешките на своите събратя. Дълг на този, който е бил препъни-камъкът, е да се опита да премахне причината за обидата, доколкото е възможно.

Благослови наследството. Ако престъплението срещу гаваонците не бъде премахнато, Израел не можеха да се надяват да се радват на благословията на Господа. Следователно, ако злото срещу гаваонците бъде изкупено, тези хора щяха да се окажат средство за връщане на благословиите за народа на Израел.

4. Нито сребро, нито злато от Саул. Поражението над гаваонците вероятно е включвало конфискация на имуществото им. Беше редно, в искрен опит да се възстанови, това, което им е било отнето, да бъде върнато. Гаваонците обаче настояваха, че не се интересуват от светски блага. Те бяха готови да се откажат от въпроса за възстановяване на натура.

Убийте всеки човек в Израел. Израел като нация беше отговорен за клането на гаваонците от ръката на Саул. Но от народа като цяло сега нямаше да се иска да плати цената за пролятата кръв. Гаваонците бяха на мнение, че вината трябва да лежи предимно върху дома на Саул и че чрез това трябва да се извърши изкупление.

5. Погълна ни. Саул сигурно е причинил голямо безредие сред гаваонците. Като народ те вероятно са били почти унищожени, като е останал само остатък, вероятно разпръснат тук-там из цялата земя. Тъй като Саул е бил основно отговорен за това престъпление, гаваонците сега поискали неговият дом да понесе вината.

6. Окачете ги. Гаваонците може би са имали предвид инцидента, записан в Числа 25:4, където главите на хората, виновни за престъплението на Ваал-фегор, трябвало да бъдат окачени „пред Господа“, за да се „отвърне пламенният гняв на Господа от Израел“. Настоящата ситуация обаче била различна, защото вместо самите виновни да бъдат наказани, били заменени с децата.

Гивея. В LXX се чете „Гивеон“, което някои считат за правилно (виж RSV). Въпреки това, има основателна причина да се запази четенето на еврейския текст. Гива е била домът на Саул. (1 Царе 10:26; 11:4). Би било уместно изкуплението за престъплението на Саул да бъде извършено в дома на неговите предци. Вярно е, че по това време в Гиваон е имало национално светилище, мястото, където тогава се е намирала скинията и където израилтяните са принасяли жертви (1 Царе 3:4; 1 Лет. 16:39, 40; 2 Лет. 1:3). Но няма причина да се смята, че екзекуцията на тези потомци на Саул е била считана за умиловение.

човешко жертвоприношение и че следователно то е трябвало да бъде извършено в Гаваон, сякаш там би било по-приемливо.

7. Заради клетвата на Господа. Вижте 1 Царе 18:3; 20:12–17. Тържествената клетва, която Давид се беше заклел на Йонатан, изисквайки от него да освободи сина на Йонатан от предложеното отмъщение за Гаваон. Фактът, че нарушаването на тържествената клетва на водачите на Израел към гаваонските мъже (Исус Навин 9:15, 19–21) беше донесло това голямо бедствие на Израел, щеше да накара Давид да бъде особено внимателен, за да не наруши клетвата, която беше дал на Йонатан.

8. Двама сина на Рицпа. Рицпа била една от наложниците на Саул, с която Авенир бил обвинен в прелюбодеяние (гл. 3:7).

Когато тя отгледа. Буквално „когато тя роди“. Няма основателна причина за това превод на еврейския глагол ялад, използван в тази фраза, „да възпитам“. Трудността, разбира се, е, че Адриел е бил съпруг на Мерав, а не на Михал (1 Царе 2:1). 18:19). Най-простото решение изглежда е да се приеме тълкуването на два еврейски ръкописа, единият от редакциите на LXX и сирийския, които тук четат „Меров“ вместо „Михал“. Меро е този, който първоначално е трябвало да бъде даден на Давид, но вместо това е даден на Адриел, като Давид получава Михал (1 Царе 18:20–27). Освен ако Михал не е имала деца чрез брака си с Фалтия (1 Царе 25:44), тя е починала бездетна (2 Царе 6:23).

9. Начало на жътвата на ечемик. Това беше веднага след Пасхата (Левит 23:10, 11, 14) и би било от средата до края на нашия април.

10. Взе вретиче. Вретичето вероятно е било разстлано като палатка, за да образува груба подслон за Рицпа по време на дългото ѝ бдение.

Докато водата не спадна. Обичайният сух сезон в Палестина продължи от пролетта до есента. При нормални условия през този период не би имало дъжд (виж стр. 110). Дали по това време са се случили прекомерни валежи, прекъсващи сушата, която вероятно е била причина за тригодишния глад, не ни е казано. Жътвата на пшеницата следва жътвата на ечемика (Изм. 9:31, 32; Рут 1:22; 2:23), а дъждът е изключително рядък през този сезон (1 Царе 12:17, 18; Притчи 26:1). Записът на този инцидент показва, че всеотдайното бдение на Рицпа е било дълготрайно.

Нито птиците. Телата на убитите мъже бяха оставени на открито. Обикновено телата на мъжете, екзекутирани по този начин, е трябвало да бъдат погребани в деня, в който са били обесени (Второзаконие 21:22, 23), но в този случай телата им очевидно са били оставени открити, може би до момента, в който падането на дъжда ще даде доказателство за възстановената Божия благословия. На Изток тяло, оставено на открито, почти веднага би станало жертва на диви зверове или ята лешояди (виж 1 Царе 17:44, 46; 3 Царе 14:11; 16:4; 21:23, 24; Мат. 24:28). През това дълго изпитание, денем и нощем, Рицпа бдяла всеотдайно над телата на синовете си.

12. Кости на Саул. Именно нежната преданост на Рицпа накара Давид да прояви това уважение към потомците на Саул (виж стих 13). Желаяйки да покаже, че не таи вражда срещу бившия цар, Давид донесе костите на Саул и Йонатан от Явис-Галаад и ги погребва с почести в древната семейна гробница.

Улицата. Буквално „широкото открито място“, „площадът“. Според 1 Царе 31:10–12 Филистимците закрепиха телата на Саул и синовете му към „стената на Бетсан“, очевидно върху частта от стената, обърната към площада. Именно от това място те били извадени през нощта от мъжете от Явис-Галаад (1 Царе 31:11–13).

14. Зела. Град на Вениамин (Исус Навин 18:28). Все още не е идентифициран, но вероятно е бил близо до Гива, родовото място на Саул (виж стр. 459).

Бог беше умолен. 2 Царе 24:25; Бит. 25:21; Ис. 19:22 за подобни изрази. Тъй като текстът казва, че „Бог беше умолен“, не е нужно да заключаваме, че Давид е следвал Божия план за изкупление на злото дело на Саул. Господ може да измерва едно действие по искреността на сърцето, което го е подтикнало, въпреки че е осъдил самото действие.

15. Отново война. Това се отнася за друга война, която Давид е водил с филистимците. Авторът на книгата на Самуил тук дава редица отделни елементи, чиято точна връзка с други събития от царуването на Давид не е известна. Инцидентът очевидно се е случил, след като Давид е управлявал известно време и следователно е бил в доста напреднала възраст (ст. 17). В 1 Лет. 20:4–8 паралелният разказ за тези борби с филистимците, с изключение на първия, следва разказа за разрушението на Рава Амон от Йоав, който авторът на 2 Царе поставя в гл. 12:26–31. Междинните елементи от 2 Царе – а именно грехът на Амон (гл. 13), завръщането на Авесалом от Гесур (гл. 14), бунтовете на Авесалом (гл. 15–19) и Саве (гл. 20) и тригодишният глад (гл. 21:1–

14) — не се срещат в Летописите.

16. Триста сикли. Около 7 фунта (3,4 кг). Теглото на главата на Голиат копието струваше 600 сикли (1 Царе 17:7).

17. Не угасвай светлината. Вижте 1 Царе 11:36; 15:14; Пс. 132:17. Давид често е рискувал живота си, като е влизал в лични битки с враговете си. Дойде обаче време, когато вече не беше разумно или необходимо царят да се впуска в битка с войниците си, както беше обичайно за него.

18. В Гов. В паралелния текст се казва, че този инцидент се е случил в Гезер (1 Лет. 20:4). Мястото на Гов не е известно, но вероятно е бил в околностите на Гезер, силно укрепен бастион с изглед към Филистимската равнина на около 11,2 км североизточно от Акарон, близо до долината Айалон. Възможно е по времето, когато е написан разказът в Летописите, селцето Гов вече да е станало почти непознато и авторът да е посочил географското местоположение по отношение на много по-известния град Гезер, сега Тел Йезер.

Сибехай. Това име се среща и в списъка с героите на Давид (1 Лет. 11:29), но Във 2 Царе 23:27 името се появява като „Мевунай“. Той е бил капитан на осмата дивизия на Давидовата армия (1 Лет. 27:11).

Саф. Изписва се „Сипай“ в паралелния текст (1 Лет. 20:4). Там е добавено и твърдението, че филистимците са били покорени.

19. В Гоб. Името на това място е пропуснато в паралелния пасаж (1 Лет. 20:5).

Яаре-орегим. Или Яир (1 Летописи 20:5).

Братът на. Тези думи не се появяват в еврейския текст на този стих, а са взети от паралелния пасаж (1 Лет. 20:5), където е дадено и името на брата на Голиат като Лахми.

21. Непокорен. Същата дума, която е използвана в 1 Царе 17:26, 36, 45.

Йонатан. По този начин той бил племенник на Давид (виж 1 Лет. 20:7; 1 Царе 16:9) и брат на Йонадав, „много хитрият човек“, който бил приятел на Амнон (2 Царе 13:3).

22. Роден от гиганта. Ако думата „гигант“ се счита за събирателно съществително или като обозначавайки определен клан, тези четирима не са били непременно братя, а просто потомци на расата на гигантите в Гет.

Неговите слуги. Евр. „евед“, обичайната дума за „роб“ или „слуга“. „Евед е от

корен „абад“, означаващ „да работя“ или „да служат“. Както е използван тук, терминът се отнася до онези, които са служили на Давид като войници.

ГЛАВА 22

Псалом на благодарност за мощното Божие избавление и многобройните благословения.

1. Тази песен. Песента се появява и с множество леки вариации като Пс. 18. Първият стих се среща като заглавие на този псалом. Някои други псалми, които разглеждат събития от живота на Давид, носят заглавия, които обясняват историческия контекст на тези псалми (вж. Изх. 15:1; Втор. 31:30; Съдии 5:1).

Всичките му врагове. Давид написа този псалм, след като Бог му беше дал забележително избавление от ръцете на враговете му. Изглежда, че това не е станало чак до великата победа над амонците и техните съюзници (виж гл. 8, 10). Изглежда също, че съчинението е написано, докато Давид все още е можел да говори пред народа за своята праведност и чистотата на ръцете си (гл. 22:21), което сигурно е било преди греха му срещу Витсавее и Урия (гл. 11; вж. РР 716).

От ръката на Саул. Тези думи потвърждават, че псалмът не принадлежи към последните дни на царуването на Давид, въпреки че тук се появява към края на летописа за това царуване. Избавлението на Давид от ръката на Саул, с победата му над остатъците от дома му, е било достатъчно скорошно, за да бъде посочено от Давид като една от причините за написването на псалма. Това наблюдение изглежда изисква псалмът да бъде написан доста време преди края на царуването на Давид.

2. И той каза. Тези думи се появяват като последни думи от заглавието в Псалм 18. В този псалм обаче началните думи са: „Ще Те обичам, Господи, сило моя.“ Това изречение не се появява тук. Изразът на Давид за дълбоката му и нежна любов към Бога представлява подходящо въведение към псалма като цяло.

Господ е моята скала. Този израз е типичен за Давид. Като беглец от Саул, Давид често намирал скалите на планините за убежище и сила. Бог бил за него като силата на скалите, осигурявайки му защита и избавление от враговете му. Стилът на псалма е особено характерен за Давид, изпълнен с величие, сила и енергичност. Целият дух на Давид пронизва псалма, от началото до края. Той е живял толкова близо до вечните хълмове, скалите толкова дълго са били негово обиталище, че те са се превърнали в неразделна част от живота и съществуването му. За него е станало втора природа да вплита тези образи от природния свят в песните, които се изливат от сърцето му.

3. Доверие. Буквално „търсете убежище“. Това е нотката на смелост, която Давид показва в Пс. 7. и 11. Давид се беше научил да вярва и да се уповава на Бога. Той знаеше, че каквото и да прави човек, Бог никога няма да го подведе. Бог беше сигурен като скалите на вечните хълмове. Човекът можеше да Му се довери напълно.

Моят щит. За всеки, който не е воин, образът на щит би имал малка стойност или значение. За Давид щитът често е означавал самия живот. Той е знаел от най-ярките си лични преживявания за неговата изключителна важност в някои от критичните моменти от живота. Както верният му щит често е отблъсквал ударите на враговете му, целящи да го повалят, така и Бог многократно го е спасявал от врага на душата му.

Фигурата е характерна за Дейвид. Песните му живеят и дишат духа на войнствения живот, който е бил неговият като войник, свикнал с битка.

Рогът на моето спасение. Вижте Лука 1:69. Рогът е бил символ на сила и мощ. Фигурата се отнася до роговете на зверовете, които служат както за отблъскване, така и за извършване на атаки (вижте 1 Царе 2:1, 10; Пс. 75:10; 89:17; 92:10; 112:9). Бог е бил рогът на спасението на Давид, тъй като му е осигурил не само защита и отбрана, но и помощ и сила в активна битка срещу враговете му.

Моята висока кула. Планинска крепост. В дивата природа на хълмовете такова място беше възвишено, недостъпно и безопасно от атака. От височините му можеше да се види цялата околност. То предупреждаваше за приближаваща опасност, а също така беше изгодна точка за отблъскване на атаки.

Мое убежище, мой спасител. Тези думи не се намират в Пс. 18:2. Те обясняват предходните изявления за Бога, показвайки как е бил гледан на Него от Давид. Във време на нужда Давид можел да прибегне до Него за убежище и да Го погледне като Спасител от видими и невидими врагове.

4. Достоен за похвала. Приписването на похвала на Този, Който е достоен да я получи, е важна характеристика в много от псалмите.

5. Вълните на смъртта. „Скърбите на смъртта“ (Пс. 18:4). Тук Давид мисли за опасностите, които го дебнеха, винаги готови да го погълнат като потоп.

Потоци от нечестиви хора. Буквално „потоците на Велиал“ – олицетворение на разрушителното зло. „Потоците на погибелта“ (RSV) непрекъснато се разпространяваха около Давид, сякаш отрязваха всеки път за бягство. Той осъзна, че Сатана воюва както срещу живота, така и срещу душата му и че зли хора, използвани като инструменти на злия, винаги са се обединявали срещу него.

Караше ме да се плаша. Дори най-великите герои понякога са преследвани от страх.

6. Ад. Евр. she'ol, фигуративното царство на мъртвите. Терминът няма нищо общо с място на мъчения. Давид често изпитваше близостта на смъртта. Трудности, опасности, преследване и страдание бяха неговото ежедневно преживяване. Те го приближаваха до Бога.

7. Върху Господа. Постоянно заобиколен от опасности, Давид осъзнал, както малко хора, постоянната си нужда от защитната ръка на Бог. Опасността го накарала да се моли и да търси помощ от Господа. Опасният живот, който живеял, му помогнал да затвърди дълбокия му религиозен опит. Тревогите му го привлекли към Бога и му дали лично запознанство с постоянното напътствие и грижа на Господа.

От храма Си. От небесното си обиталище Той гледа надолу към хората в тяхната беда и им изпраща необходимата благодат и сила. Давид разпозна небесния храм като обиталище на Бога: „Господ е в светия Си храм, престолът Му е на небесата“ (Пс. 11:4).

8. Разтрепери се и трепереше. Стихове 8–16 съдържат поразително красива и впечатляваща картина на Бога. Пасажът е ненадминат по величие и тържественост в описанието на мощта и силата на Бог. Картината е на ужасна буря и земетресение, придружени от гъст дим и мрак, изблици на мълнии и оглушителни гръмотевици, разкриващи на Давид личното присъствие на Бог. Несъмнено картината е резултат от личен опит, когато на Давид, навън на открито, изложен на стихии и може би борещ се за живота си срещу враговете си, му е била разкрита близостта на Бог в спасението, което Той носи на Своите. Сцената напомня за ужасите, съпътстващи тържественото даване на закона на Синай (Изм. 19:16–18).

Защото беше разгневен. Чрез фигуративен израз ужасното разтърсване на земята и ужасните сътресения в небето са изобразени като резултат от ужасния Божи гняв.

9. Дим от ноздрите му. В поетичните образи са изобразени зрелищните сили на природата изобразени като идващи от Бога, за да извършат божествено назначеното им дело на унищожение.

10. Небесата се спуснаха. Като в буря облаците се спуснаха, сякаш почивайки върху дърветата и хълмове, така че Бог е изобразен как огъва небесата в гнева Си.

12. Тъмнина обграждаше Го. „Той направи тъмнина Свое скришно място; шатрата Му около Него бяха тъмни води“ (Пс. 18:11). Картината е на Бог, който се настанява в заплашителната тъмнина на бурята. Там Той седи, невидим, но близо, изпълнявайки отмъщение над враговете Си (виж Втор. 4:11; Пс. 97:2).

13. През яркостта. На фона на мрака на бурята се появяват ослепителни светкавици.

14. Господ гръмна. Веднага след светкавицата (ст. 13) се чу гръм се чува как Бог стоварва наказанията си върху враговете Му. Пс. 18:13 добавя: „градушка и огнени въглени“.

15. Той изпрати стрели. Тези светкавици, последвани от гръмотевици, са също е изобразен в Пс. 77:17, 18. Бог е изобразен в поетични образи като воин, изпращащ стрелите Си за унищожение на враговете Си (виж Втор. 32:23; Йов 6:4; Пс. 7:12, 13; 38:2; Плач. 3:12, 13).

Обърка ги. Господ довършва пълното разгромяване на враговете Си и войната Му срещу тях води до пълното им унищожение (виж Изх. 23:27; Исус Навин 10:10; Съдии 4:15, 16; 1 Царе 7:10).

16. Дъхът на ноздрите му. Вижте Изх. 15:8, където в поетично описание на Изхода, Моисей изобразява как Господ отдръпва водите на Червено море с духане на ноздрите Си, карайки дълбините да се „слепят в сърцето на морето“.

17. От много води. Оставяйки описанието си на Божия гняв, проявил се в бурята, Давид сега описва избавлението, което Бог е извършил за него (ст. 17–20). Давид беше избавен сякаш от море от бедите.

18. Моят силен враг. Давид тук вероятно говори директно за амонците и техните могъщи съюзници (гл. 10).

19. Те ме спряха. Буквално „те се изправиха срещу мен“.

20. На широко място. За разлика от изключително тесните протоци, причинени от атаките на враговете му. Чрез Божията помощ силата на противниците беше съкрушена и Давид беше избавен.

Възхитен от мен. Давид тук посочва причината, поради която Бог му е дал победа, а не на враговете си. Това не беше произволно фаворизиране; но Бог успя да действа по чуден начин за Своя слуга, защото Давид сътрудничеса с небесната програма (вижте стихове 21–28).

21. Според моята праведност. В древността Бог обеща благословиите на здравето и просперитет като незабавна награда за послушание (Второзаконие 28:1–14).

Чистотата на ръцете ми. Ръцете са инструментите на действието. Господ гледа върху делата на хората, както и върху сърцата им (Пс. 15:2–5; 24:4, 5). По времето, когато тези думи са били написани, Давид е можел открито да говори за чистотата на ръцете си, но това не е било възможно след греха му срещу Витсавее и хетееца Урия. Тук може би имаме индикация, че този псалм е написан след поражението на амонците и техните съюзници (2 Царе 10), но преди греха на Давид с Витсавее (гл. 11; вижте върху гл. 11:1).

25. Според. Вижте на стих 21.

26. С милостивите. В предишния стих Давид изложи причината за Божиите награди към него. Сега той излага общ принцип, като отново показва, че Господ не е проявил никаква особена привилегия към него, че наистина Бог ще прояви същите милости и благоволения към всички, които се покажат милостиви и праведни. Божиите награди са обусловени от отношението на човека към Него и поведението му към ближните му.

Опитът на Йов обаче показва, че може да има очевидни изключения от този общ принцип. Поради участието във великата борба между Христос и Сатана, понякога е позволено да сполети праведните въпреки тяхната праведност.

27. Покажи се неприятен. За извратените Бог изглежда извратен. Нечестивите чувстват, че Той е немилостив и несправедлив в отношенията Си с тях, когато всъщност е справедлив, защото им позволява да жънат така, както самите те са сели, и допуска същото отношение да ги сполети, каквото са оказали на другите. И все пак чрез всичко това Бог се стреми да ги спаси (вижте 24> Лев. 26:23, 24, 40–45).

29. Защото Ти си моят светилник. „Ти ще запалиш светилника ми“ (Пс. 18:28). Този стих въвежда друга част от псалма (2 Царе 22:29–46), в която Давид разказва какво е направил и ще направи Господ за него (виж Пс. 132:17; 3 Царе 11:36; 15:4).

30. Войска. Евр. гедуд. Подразделение от армията или група леко въоръжени мъже, изпратени срещу вражеска страна с цел плячкосване, като например амаличаните, които изгорили Сиклаг (1 Царе 30:8, 15). Срещу такива враждебни банди Давид многократно е побеждавал с помощта на Господа. Изискваше се бързина, смелост и сила, за да се смажат такива сили, и тази способност беше дадена на Давид от Бога.

Прескочи стена. С Божията помощ никоя преграда не успя да спре Давид в преследването на врага.

31. Съвършен. Евр. tamim, „завършен“, „цял“, „цялостно“. Акцентът на еврейския език не е, както е в английския, върху безупречността, а върху пълнотата.

Щит. Или „щит“, както в стих 3. Бог предлага защита на всички, които Му се уповават.

32. Защото кой е Бог? Имаше само един Бог и това беше Йехова. Тъй като това беше така, Враговете Му бяха оставени на произвола на съдбата, докато Той разполагаше с цялата небесна сила на Свое разположение.

Кой е скала? Кой е надежден, твърд, непоколебим и сигурен, освен нашия Бог?

33. Бог е моята сила. Човекът, който не се обляга на Господа, не е по-силен от себе си, но човекът, който се уповава на Господа, има със себе си цялата небесна сила.

34. Като краката на кошута. Сред грубите скали и объркващите пътеки на планините краката на кошутата бяха бързи и сигурни. В криволичещите пътеки, които бяха дадени на Давид да следва, Бог му беше дал сили да ходи уверено и безопасно.

35. Учи ръцете ми на война. Давид беше умел и успешен воин и в това отдава успеха си на Бога. Той не участваше в егоистични или безмилостни войни, а се бореше в битките на Господа и по този начин можеше да се обърне към Бога за умения, както и за защита и напътствия.

Стоманен лък. Буквално „бронзов лък“. Древните воини са се гордеели със своите сила в опъването на лък. Господ беше дал на Давид сила и умение да борави успешно с бойните оръжия.

36. Щитът на спасението ти. Вижте Еф. 6:17: „шлем на спасението“. Най-добрата защита, която всеки човек може да има срещу всяка опасност в живота, е силата на словото на Бога.

Кротост. Евр. 'анот, буквално „отговарям“. Значението е неясно. Пс. 18:35

има „анава“, буквално „смирение“, което очевидно е правилното тълкуване. Божието мило и нежно снисхождение (виж Пс. 113:6, 7), проявено към кротките и смирените на земята (Ис. 57:15; 66:2), им дава възможност да се издигнат до най-големите висоти на почит и постижения.

37. Разшири стъпките ми. В тесни и тесни места Ти ми даде свободно пространство, така че че можех да напредвам безпрепятствено. „Когато ходиш, стъпките ти няма да бъдат стеснени; и когато тичаш, няма да се спънеш“ (Притчи 4:12; вж. Пс. 31:8).

Крака. Буквално „глезени“. Бог е дал на псалмиста силата да ходи по опасни места с твърда и равномерна стъпка; глезените му не се тресяха, нито краката му се подхлъзваха.

39. Под краката ми. Древните художници често са изобразявали победители, стоящи над враговете си, които са лежали мъртви под краката им или под краката на конете им. Картината тук не е на завладяване и господство, а на побеждаване на враг и преминаване през него.

40. Онези, които се издигнаха. По време на пътя на Давид враговете постоянно се издигаха срещу него, но Господ ги караше да падат пред царската мощ.

41. Даде ми вратовете. Или „даде ми задната част на вратовете“. Изразът означава че враговете са били обърнати в бяг пред него, като са му обърнали гръб. Сравнете, „Ще накарам всичките ти врагове да ти обърнат гръб [на еврейски, „вратове“]“ (Исх. 23:27).

43. Като прах. Враговете на Давид бяха смачкани на прах, силата им се превърна в безсилие. Пс. 18:42 казва: „като прах пред вятъра“, като по този начин добавя мисълта за разпръскване на противника, както прах се разпръсква пред вятъра.

Като калта на улицата. Друг израз, обозначаващ пълнотата на победата. Враговете на Давид не само бяха смачкани на прах, но и бяха стъпкани под краката му (виж Исая 10:6; Захария 10:5; Малия 4:3).

44. Борбите на моя народ. Пс. 18:43 съдържа „борбите на народа“, както и LXX от 2 Царе 22:44. Тъй като Давид води към кулминация на пълна победа над чуждестранните си врагове (2 Царе 22:44–46), някои смятат, че е малко вероятно той тук да се справя с вътрешни трудности. Войните на неговия народ, в които той участва тук, са войни, които те водят срещу други народи.

Глава на езичниците. С победата си над езичниците, Давид стана техен господар и получаваше данък от тях. Не беше Божият план светът да продължи да бъде разделен на много държави, постоянно воюващи помежду си, а в крайна сметка те да бъдат обединени в една нация под ръководството на един цар, с Йерусалим за столица. Но израилтяните отказаха да сътрудничат в Божия план да ги направи водачи и носители на светлина за езичниците. Те бяха непокорни и горди и в много отношения не по-добри от своите езически съседни. Накрая Бог ги отхвърли и им отне привилегиите.

И все пак, под ръководството на Месията, който ще дойде като Потомството на Давид и чрез истинския Божий Израел – духовното потомство на Авраам – този план ще получи известна степен на изпълнение, но различна в много отношения от първоначалния замисъл (вижте Рим. 9:6–8; П.К. 713, 714). Което не знаех. Виж Исая 55:5.

45. Ще се подчинят. Буквално „ще се свият с презрение“.

47. Господ е жив. Тук Давид стига до заключителната част на песента си (ст. 47–51). Въз основа на победите, които Господ му е дал, той отдава хвала и благодарност на Бога. Господ не го е забравил, нито го е изоставил – Той е винаги присъстващ, живият Бог (Пс. 42:2; Ис. 37:4, 17; Ер. 10:10; Осия 1:10; 1 Тим. 6:17), този, „който единствен има безсмъртие“ (1 Тим. 6:16). Бог е бил повече от теория или просто абстракция за Давид – той се е научил да Го познава като личен Приятел и Спасител и сега изразява своята благодарна хвала към Него за Неговото чудесно избавление и грижа.

Скалата на моето спасение. Вижте Пс. 89:26. Давид отново си спомня какво означава Бог за него; Той е едновременно неговата скала и неговото спасение, Богът, който е неговата сила и защита и който му носи спасение.

48. Отмъщава за мен. Бог е жив и се грижи за мен. Той не остави Давид безпомощна жертва в ръцете на враговете му, но извърши правосъдие за него (виж Пс. 94:1; Лука 18:7).

49. Извежда ме. Многократно Давид се озоваваше обкръжен от враговете си и привидно безпомощен и под тяхна власт. Но Бог му даряваше избавление, извеждайки го победоносно измежду тях и поставяйки ги в подчинение на Него.

Насилникът. Някои коментатори смятат, че тази фраза се отнася конкретно за Саул, но приложението вероятно е общо. Цялото съдържание на песента, особено заключителната част, създава впечатлението, че Давид не мисли тук конкретно за Саул, а за враговете си като цяло. Тези мъже със сигурност бяха мъже на насилие и ако можеха да хванат Давид под властта си, щяха да се отнесат жестоко с него. От такива мъже Господ милостиво беше дал избавление на Давид.

50. Следователно. „Затова“ свързва благодарността на Давид с предходния разказ за Божиите милости към него. Тайната на дълбокото религиозно преживяване на Давид се криеше във факта, че той постоянно помнеше милостите, които беше получил от Бога, и никога не преставаше да благодари на Господа за тях.

Сред езичниците. Значителните победи, дадени на Давид, възвеличиха силата на Израел Бог пред народите. Павел цитира този стих, за да илюстрира как познанието за Бога ще стигне до езичниците чрез проповядването на евангелието (Римляни 15:9). Бог е планирал Израел да бъде Неговото евангелие на спасението. Псалмистът често е говорил за славата, която ще дойде при Израел, ако той изпълни своята висока съдба. Той е очаквал с нетърпение времето, когато цялата земя ще се поклони на Бога и ще Му пее хваления (Пс. 66:4) и когато всички земни царе ще се поклонят пред Него и всички народи ще Му служат (Пс. 72:11). Затова псалмистът призовава Израел да „разказва между народите делата Му“ (Пс. 9:11) и „славата Му между езичниците“ (Пс. 96:3) и изразява собственото си намерение да хвали Бога сред народа и да Му пее между народите (Пс. 57:9). Вижте също Пс. 105:1; Ис. 12:4.

51. Кула на спасението. Пс. 18:50 гласи: „Голямо избавление дава на царя си.“ Значението е ясно: Господ дарява пълнотата на Своето спасение на царя, дарявайки му все по-големи триумфи над враговете му.

Към неговото потомство. Изглежда има препратка към пророчеството на Натан в гл. 7:12–16, че след като Давид заспа, Господ ще въздигне потомството му след него и ще утвърди трона на царството му завинаги. За тази велика милост Давид сега благодари на Господа. Целият псалм е величествен химн на хваление и благодарност, красив и сърдечен израз на увереността на Давид в Бога и на неговото благодарно приемане на уверението на Господа, че Той ще даде царството на него и на потомството му завинаги.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

36 Ev 639; ML 53; TM 104; 3T 477
5

ГЛАВА 23

1 В последните си думи Давид изповядва вярата си в Божиите обещания, които са отвъд сетивата или опита. 6 Различното състояние на нечестивите. 8 Каталог на силните мъже на Давид.

1. Последните думи на Давид. Тази глава се състои от две отделни части. Стихове 1–7 са псалом, който представлява последното официално изказване на Давид, а стихове 8–39 са списък на неговите герои. Песента не се среща в книгата Псалми.

Казано. Евр. *pe'um*, божествено изказване, изречено директно от Бога или чрез Неговите пророци. Думата не се използва, за да обозначи обикновена човешка реч. Среща се най-често във фразата „казва Господ“. Лъжепророците са използвали думата, за да изглежда, че дават божествени послания (Йеремиа 23:31).

Въздигнат на висините. Давид беше човек със скромен произход, когото Господ избра и въздигна до високата му позиция като пророк и цар (виж 2 Царе 7:8, 9; Пс. 78:70; 89:27).

Сладък псалмист на Израел. Тези думи са подходящо описание на човека, който е написал не само тази песен, но и много псалми, които са се оказали вдъхновение за мъже от всички възрасти.

2. Духът Господен. Посланието не беше лично изказване на Давид. Фактът, че Светият Дух е говорил, оправдава употребата на думата *pe'um* (вижте на стих 1).

На езика ми. Виж Йер. 1:9; вж. 2 Петрово 1:21.

3. Скалата Израилева проговори. Тази фраза, успоредна на предходната, маркира поетичния стил на тази песен. Сравнете също паралелните фрази в стих 2.

Трябва да бъде справедливо. „Трябва да бъде“ е добавено. Смисълът на еврейската дума е „онзи, който „управлява праведно.“ Благословието на праведния владетел се възхвалява, а не владетелят да бъде увещаван да управлява праведно.

В страх от Бога. „Властите, които са поставени от Бога“ и този, който заема длъжност, е „Божий служител“ (Римляни 13:1, 4). Следователно всеки човек, който управлява, трябва да го прави в постоянен страх от Бога, винаги осъзнавайки, че управлява по божествено назначение и че Небето го държи отговорен за всяко негово решение.

4. Като светлината. Вижте Пс. 89:36. Човекът, който управлява от името на Бога, ще бъде като слънцето, което носи на земята светлина, топлина и благословия.

Нежната трева. Зеленината на земята идва в резултат на служението на слънчевата светлина и дъждовете. Така че човекът, който управлява, е способен да донесе поредица от благословии, ако изпълнява отговорностите си справедливо и със страх от Бога.

5. Не бъди така. Някои коментатори изразяват това изречение под формата на въпрос: „И „Не е ли истина, че домът ми стои така пред Бога?“ Тъй като Давид се стремел да управлява справедливо и мъдро, в постоянен страх от Бога, Господ обещал да утвърди дома му завинаги. Обещанието било условно и условията не били изпълнени от буквалното му потомство. Следователно, само чрез Христос като потомство на Давид тези обещания сега ще се изпълнят.

⁵ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (2 Царе 14:11). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

Накарайте го да не расте. Някои предполагат, че тази клауза, в хармония с първата, трябва също така да бъде във въпросителната фраза: „Защото няма ли да направи така, че цялото ми желание да просперира?“ Утвърдителната фраза от „от“ е безсмислена. Предложена перифраза в хармония с тази промяна е: „И не е ли факт, че домът ми стои така пред Бога? Защото за тази цел Той е сключил с мен вечен завет, за да може той да уреди всички неща, като ги направи сигурни.“

И няма ли по този начин Той да осъществи спасението ми и да направи така, че всичките ми желания да преуспеят?“

6. Като тръни. В контраст с установяването на Давидовия трон ще бъде тъжната съдба на мъжете от Велиал. Безбожните мъже няма да се радват на плодовете на спасението, а ще бъдат „като тръни, изхвърлени“, отхвърлени като нещо напълно безполезно, за да бъдат погълнати и да станат като нищо.

С ръце. Нечестивите са като тръни, които пронизват ръцете на онези, които се стараят да ги докоснат. По този начин обикновените средства не са достатъчни, за да ги премахнат.

8. За силните мъже. Този стих въвежда втората част на главата (ст. 8–39), който съдържа списък с героите на Давид. Същият списък, с някои вариации, се появява в 1 Летописи 11:11–47. В Летописи списъкът се появява в началото на разказа за царуването на Давид; тук той е в края на този разказ. Но очевидно датира от началото на царуването на Давид (виж на стих 24).

Който седеше на мястото си. Някои транслитерират тези думи на иврит, превръщайки ги в собственото име на воина, „Йошебасебет“ (виж RSV). Името се появява като „Яшовеам, ахмонеец“ в 1 Лет. 11:11. Той е бил с Давид в Сиклаг (1 Лет. 12:1, 6).

Главен сред военачалниците. Вижте 1 Лет. 27:2, според което той е бил военачалник на първата дивизия на Давидовата армия, която е служила през първия месец на годината. Вижте 4 Царе 7:2 за обсъждане на думата, преведена тук като „военачалници“.

Адино Езнитът. Вместо тази фраза, в Летописите пише „той вдигна копие то си“ (1 Летописи 11:11).

Осемстотин. 1 Лет. 11:11 съдържа „триста“. Невъзможно е да се каже кои от тях числото е правилно. В един от ръкописите на сирийския език в „Хроники“ също е посочено „осемстотин“.

9. Додо. Вероятно същото като Додай, командирът на втората дивизия на армията, която служила през втория месец (1 Лет. 27:4).

Предизвикателство срещу филистимците. Елеазар „беше с Давид във Пас-даммим, и там филистимците се събраха“ (1 Лет. 11:13). Пас-даммим е даден също като „Ефес-даммим“ (1 Царе 17:1). Това беше мястото, където филистимците се разположиха на лагер, когато Голиат се противопостави на армиите на Израел и беше убит от Давид.

10. Прилепи се към меча. Той беше стискал меч си толкова силно и толкова дълго, че беше трудно да го пусна след това.

11. Леща. 1 Лет. 11:13, 14 казва „ечемик“. Вероятно и двете култури са били представени. Въпросната среща изглежда е резултат от нападение, извършено от Шама, върху парцел земя, от който филистимците вероятно са събирали храна.

13. Трима от тридесетте. Вероятно е имало няколко групи от по трима сред 30-те герои на Давид. Първоначално изглежда, че той е имал група от точно 30 герои, но по-късно този брой се е увеличил, както се вижда от изброените тук 37 (ст. 39). Тримата, за които се говори тук, вероятно не са тримата, споменати по-рано - Яшовеам, Елеазар и Сама (ст. 8–11).

Долината на Рефаим. Долина югозападно от Йерусалим (виж гл. 5:18).

17. Кръвта. Водата, осигурена с риск за живота на тези мъже, беше за Давид като кръвта, в която се криеше животът им (виж Бит. 9:4; Лев. 17:10, 11).

18. Главен сред тримата. Това е текстът в полето на еврейската Библия. Думата за „трима“ в текста е или неправилно изписана в наличните в момента ръкописи, или е непълна. Няколко еврейски ръкописа и сирийският четат „тридесет“. Според превода на KJV, Ависай е бил първият във втората триада (ст. 19), а Ванея (ст. 20, 22) е вторият, като третият член не е посочен. Ако Ависай е бил главен сред „тридесетте“, тогава Ванея е бил освен тримата, но той и Ависай не са били равни на тях.

20. Беная. Командирът на Давидовата телохрана (херетците и фелетите) през цялото царуване на Давид (гл. 8:18; 20:23) и командир на третата дивизия на Давид (1 Лет. 27:5, 6). Той взе видно участие в подкрепата на Соломон, когато Адония се опита да заеме трона, и получи поста главнокомандващ на армията на Соломон на мястото на Йоав (1 Царе 1:8, 26, 32–39; 2:25–35; 4:4). Баща му, Йодая, е наречен „главен свещеник“ в 1 Лет. 27:5.

Кавзеил. Град в крайния юг на Юдея, близо до границата с едомитците (Исус Навин 15:21).

Лъвоподобни мъже. Евр. „ариел“. Буквално „лъв Божий“. Два ръкописа на LXX споменават „синове на Ариел“. Някои смятат, че Беная е убил двама сина на моавски цар, който се е казвал Ариел.

Убийство на лъв. Убиването на лъв се е смятало за подвиг на голяма храброст (вижте 1 Царе 17:34–36).

21. Красив мъж. „Мъж с висок ръст, пет лакътя висок“ (1 Лет. 11:23).

23. Над неговата гвардия. Телохранителят на Давид (виж на стих 20).

24. Асаил. Тъй като Асаил е убит от Авенир, докато Давид царува в Хеврон (гл. 2:23), очевидно е, че този списък идва от ранен период от царуването на Давид. Асаил командва четвъртата дивизия на Давид (1 Лет. 27:7).

25. Сама, хародецът. Или „Шамот, хаореецът“ (1 Лет. 11:27), или „Шамхут, езрахеецът“ (1 Лет. 27:8), командир на петата дивизия на Давид.

26. Хелец Палтит. Или „Хелец Пелонит“ (1 Лет. 11:27), командир на седма дивизия (1 Лет. 27:10).

Ира. Командир на шеста дивизия (1 Лет. 27:9). Домът му бил в Текоа, по-късно домът на пророк Амос (Амос 1:1), на 8 км южно от Витлеем.

Текоа сега се нарича Теку'.

27. Абиезер. Родом от Анатот, по-късно домът на Еремия (Еремия 1:1), и командир на деветата дивизия (1 Летописи 27:12).

Мебунай. Или „Сибехай“ (1 Лет. 11:29 и 27:11), командир на осми полк дивизия. Той беше убиецът на филистимския гигант Саф (2 Царе 21:18).

28. Салмон. Или „Илай“ (1 Летописи 11:29).

Махарай. Командирът на десетата дивизия (1 Лет. 27:13). Нетофа беше един от тях на група села близо до Витлеем (1 Лет. 2:54; 9:16; Неем. 7:26; 12:28).

29. Хелеб. Или „Хелед“ (1 Лет. 11:30) или „Хелдай“ (1 Лет. 27:15), командир на 12-та дивизия.

30. Беная. Ефремец, командир на 11-ти отряд (1 Лет. 27:14).

Хидай. Или „Хурай“ (1 Лет. 11:32). На еврейски d и g са толкова сходни, че едното буквата може лесно да бъде сбъркана с другата (вижте 2 Царе 8:12).

31. Аби-албон. Или „Авиел“ (1 Летописи 11:32).

32. Синовете на Ясен. Или „Синовете на Хашем Гизонеца“ (1 Лет. 11:34).

Йонатан. В 1 Летописи 11:34 това име се появява със следния стих: „Йонатан, син на Саге, арареецът“. Един ръкопис на Самуил от LXX век гласи: „Йонатан, син на Шама, арареецът“.

33. Шарар. Или „Sasar“ (1 Летописи 11:35).

34. Елифелет, син на Ахасвай. Защото този израз в Летописите гласи: „Елифал, син на Ур, Хефер, мехератеецът“ (1 Летописи 11:35, 36), като по този начин са изброени двама герои вместо един.

Елиам. 1 лет. 11:36 пропуска Елиам, но добавя името на друг човек, „Ахия пелонецът.“ Интересно е да се знае, че сред героите на Давид е бил синът на неговия известен съветник, Ахитофел (виж 2 Царе 15:31; 16:23).

35. Езрай. Или „Езро“ (1 Лет. 11:37). Повечето от героите на Давид са били от родните му области. Кармил, днешният Кермел, е бил град на 11,6 км югоизточно от Хеврон.

Паарай Арбиецът. Вероятно същото като „Наарай, син на Езвай“ (1 Лет. 11:37).

36. Игал, син на Натан. Вероятно същото като „Йоил, брат на Натан“ (1 Лет. 11:38).

Бани Гадит. Вероятно същото като „Мивар, син на Агери“ (1 Лет. 11:38).

37. Амонецът Целек. Давид е имал на служба редица изтъкнати чужденци, сред които „Игал, син на Натан от Сова“, сириец (ст. 36; вж. гл. 8:3, 5, 12); „Итай гетеецът“ (гл. 15:18, 19) от филистимския град Гет; и „Урия хетеецът“ (ст. 39). Вероятно всички те са приели еврейската религия.

Нахари. Или „Нахарай“ (1 Лет. 11:39). Вероятно е бил началникът на десетте войници на Йоав. оръженосци (2 Царе 18:15) или може би единственият оръженосец на Йоав по-рано.

38. Ира, итриец. Очевидно същият като Ира, който е бил един от главните владетели на Давид (гл. 20:26).

Гарев, итриец. Итрийците били семейства от квартал Кириат-Иарим (1 Лет. 2:53), село на около 13 км западно-северно от Йерусалим, където бил поставен ковчегът, след като бил изпратен обратно във Ветсемес от филистимците, които го били превзели (1 Царе 7:1, 2).

39. Урия хетеецът. Вижте гл. 11. След името на Урия са изброени 16 герои в 1 Лет. 11:41–47, чиито имена не се срещат другаде в Библията.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–5ПП 754

3, 4 РК 26

4 DA 103; РК 688

13–17 стр. 736

15–175Т 43

ГЛАВА 24

1 Давид, изкушаван от Сатана, принуждава Йоав да преброи народа. 5 За девет месеца и двадесет дни военачалниците събират хиляда и триста хиляди бойци. 10 Давид, след като Гад му е предложил три бедствия, се разкайва и избира тридневната чума. 15 След смъртта на седемдесет и десет хиляди души, Давид чрез покаяние предотвратява разрушението на Йерусалим. 18 По нареждане на Гад Давид купува гумното на Орна; където, след като е принесъл жертви, бедствието остава.

1. Беше разпален. Причината за недоволството тук не е посочена. Контекстът подсказва че източникът може да е била нарасналата гордост и самочувствие на Израел, произтичащи от новопостигнатото национално величие. Амбицията за светско величие и желанието да бъдат като околните народи се бяха появили, а с това дойде и намаляващото чувство за тържествената съдба, към която нацията беше призвана.

Той се премести. Тоест, Господ направи това. Паралелният разказ казва: „И Сатана се надигна против Израила и подбуди Давид да преброи Израила“ (1 Лет. 21:1). Тези твърдения не са непременно противоречиви, а може просто да представляват два аспекта на едно и също събитие. В разглеждания стих имаме друг случай, в който се казва, че Бог прави това, което не предотвратява (виж РР 728, 739). Всъщност Сатана е този, който е подбудил гордостта и амбицията, които са накарали израилевия цар да предприеме процедури за увеличаване на размера на армията си с цел разширяване на границите на Израел чрез нови военни завоевания (виж РР 747).

Пребройте Израел. В повествованието няма нищо, което да посочва точно кога в живота на Давид се е случило това събитие. Фактът, че Йоав е бил зает с работата почти десет месеца (ст. 8), показва, че това трябва да е било по време на свобода от война. В паралелния разказ (1 Летописи 24:21) повествованието е непосредствено последвано от записа на приготовленияите на Давид за строежа на Храма. Както в Книгата на Самуил, така и в Книгата на Летописите тези приготовления са сред последните елементи, записани за царуването на Давид. Всичко това води до заключението, че военното преброяване се е състояло към края на царуването на Давид.

2. На Йоав. Работата била възложена на Йоав, защото той командвал армията, а преброяването било с военна цел (виж ст. 9; РР 747).

От Дан до Вирсавее. Фразата е обърната в 1 Лет. 21:2, „От Вирсавее до Дан“ (виж 2 Лет. 30:5). Във всички по-ранни книги – в Съдии, Самуил и Царе – четенето е „от Дан до Вирсавее“ (Съдии 20:1; 1 Царе 3:20; 2 Царе).

3:10; 17:11; 24:2, 15; 1 Царе 4:25). Възможно обяснение за обръщането е, че по времето, когато са били написани Летописите, около 5 век пр.н.е., частта от ранното царство, която е била най-висша в еврейското съзнание, е била Юдея, тъй като северното царство на Израел е приключило два века по-рано. Тъй като Дан е бил в северното царство, едва ли би изглеждало уместно да се нарече преди Вирсавее. По този начин използването на този израз „от Дан до Вирсавее“ е индикация за ранната дата на книгите на Самуил.

3. Защо? Йоав беше закоравял и безскрупулен генерал, но дори той можеше да види това. Провеждането на такова преброяване не беше в съответствие с основните принципи на еврейската монархия. С редица въпроси той се опита да накара Давид да осъзнае безумието на своето поведение.

5. Те преминаха Йордан. Тези подробности за метода на преброяване са пропуснати в Летописите. Преминавайки Йордан, Йоав и военачалниците започнаха работата в крайния юг, в Ароер. Този град се намирал на брега на река Арнон (Втор. 1:2). 2:36; Исус Навин 13:16), на южната граница на територията на Израел в Трансйордания. Руините му все още носят името „Араир“.

По средата на реката. Или „по средата на долината“ (вижте Исус Навин 13:9).

За Гад. Една от редакциите на LXX гласи „към Гад“ или „до Гад“.

Язер. Град на границата с Гад (Исус Навин 13:24, 25).

6. До Галаад. Галаад се намирал на югоизток от Галилейското езеро и включвал Гад и Манасия.

Тахтим-ходши. Нищо не е известно за тази земя и нищо не може да се направи с това име. Една от редакциите на LXX гласи „Кадес в земята на хетите“.

Дан-яан. Това е единственото място, където името „Дан“ се появява с наставката „яан“. Няма съмнение, че се има предвид „Дан“, тъй като е споменато два пъти (ст. 2, 15) и тъй като на този етап от описанието би било редно място в крайната северна граница, в близост до Сидон (виж Исус Навин 19:47; Съдии 18:27–29).

Сидон. Въпреки че Сидон номинално е бил в племето на Асир, не изглежда някога да е била притежавана от ашеритците (Съдии 1:31, 32).

7. Крепостта Тир. Те стигнали до някакво укрепено място на финикийската граница в близост до Тир, въпреки че не стигнали до самия град. По това време Тир бил независима държава, чийто владетел, Хирам, бил приятел както на Давид (2 Царе 5:11; 1 Лет. 14:1) и Соломон (3 Царе 5:1).

Хивитите. Изглежда, че останките от тези древни обитатели на земята (Второзаконие 7:1; Съдии 3:5) все още окупирали части по границите на Израел.

До Вирсавее. Не са дадени подробности за посетените места при преброяването. в основните части на Израел и Юдея.

8. Девет месеца и двадесет дни. Този точен детайл отразява надеждността на записа. Фактът, че е било необходимо толкова дълго време, показва, че е трябвало да е извършена внимателна работа.

9. Даде сумата. Цифрите, дадени тук, се различават от тези в 1 Лет. 21:5. Някои Вярват, че общият брой, определен за Израел в Летописи, може да е включвал постоянната армия от 288 000 мъже (1 Летописи 27:1–15). Други приемат, че този общ брой включва оценки за племената на Левий и Вениамин, чието преброяване не е проведено (1 Летописи 21:6). Може би може да се направи разлика между „храбрите мъже“, посочени тук, и „всички те от Израел“ в 1 Летописи 21:5, като първата група се разглежда като войски, годни за активна служба, а втората – като включваща, освен това, резервни части. Във всеки случай, дадените числа очевидно са кръгли числа.

10. Съгреших много. Докато преброяването на населението течеше, Давид започна да размишлява върху последиците от стореното и да осъзнава, че прави грешка. Беше Божият Дух, който му говори и му показва безумието на неговия начин на действие. В дълбоко смирение той призна грешката си пред Бога и поиска прошка.

13. Седем години. В LXX текстът е преведен като „три години“, както и в паралелния пасаж, 1 Лет. 21:12.

14. Ръката Господня. Тук Давид сякаш не е направил абсолютен избор каква точно да бъде неговата присъда, а само че тя трябва да дойде от Бога. Или морът, или гладът могат да се разглеждат като идващи директно от Господа. И двете присъди биха сполетели народа, както и царя, но доколкото хората са таили същите грехове, които са подтикнали Давид към действието, Господ чрез грешката на Давид наказва греховете на Израел (виж PP 748).

15. До определеното време. Трите посочени дни (ст. 13).

16. Господ се разкая. Вижте върху Бит. 6:6, Изх. 32:14.

Арауна. Или „Орнан“ (1 Летописи 21:15).

17. Ето, съгреших. Давид откровено призна греха си. Нямахте опит да го отхвърли вината беше върху някой друг. Той беше този, който беше основно отговорен, и призна тази отговорност пред Бога.

18. Поставете олтар. Мястото, където ангелът спря, беше на планината Мория, планината където Авраам беше издигнал олтар за приношението на Исаак и където Бог му се беше явил (Бит. 22:1–14; 2 Лет. 3:1), и именно тук Соломон по-късно издигнал своя храм. Мястото, където смъртта беше спряна чрез милост, беше свята земя и оттогава нататък беше призната за такава от Божия народ (виж РР 748, 749).

23. Като цар. Този пасаж трябва да гласи: „Всички тези неща, царю, дава Орна „на царя.“ Щом Орна разбра, че Давид желае гумното за олтар, той беше готов да му го даде, заедно с воловете и вършитбата.

Той беше готов да направи лична жертва, за да може чумата да бъде спряна.

24. Непременно ще го купя. Правилно беше Давид да купи гумното за пари, а не да го приеме като подарък. Принципът, по който Давид действаше, е в основата на всяко истинско служене и жертвоготовност.

Петдесет сикли сребро. Летописите посочват цената като „шестстотин сикли злато“ (1 Летописи 21:25). Възможно е повествованието в книгата на Самуил да разглежда цената, платена само за една част от покупката. Давид платил 50 сикли (570 грама или 1 1/4 фунт) сребро за „хармана и воловете“. Летописите посочват, че той купил „мястото“ за 600 сикли (6,84 кг или 15 фунта). „Мястото“ може да означава целия хълм Мория, върху който по-късно е трябвало да бъде построен Храмът.

25. Принасяли всеизгаряния. По това време всеизгарянията били принасяни в Гаваон, където тогава се е намирала Моисеевата скиния (1 Лет. 16:39, 40; 21:29; 2 Лет. 1:3–6). 1 Лет. 21:26 заявява, че когато тези жертви били принесени, Господ „му отговорил от небето с огън върху олтара за всеизгаряне“. Давид се установил на това място като място за дома Господен (1 Лет. 21:1; 2 Лет. 3:1).

С този разказ за покаянието и помирението на Давид с Бога завършва книгата на Самуил. Животът на Давид е постоянно свидетелство за добротата и милостта на Бог и за силата на Неговата спасителна благодат в преживяванията на онези, които искрено и смирено Му отдават живота си.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–25ПП 747–749

1–13ПП 747

14 ТМ 354; 5Т 57

14–25 стр. 748

24 2Т 127

6

⁶ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (2 Царе 23:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.